The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, AUGUST 31, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

70. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 31. AUGUSTS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apgādes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Pārbaudiet kandidātus

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS INFORMĀCIJAS BIROJA AICINĀJUMS

ASV pilsoņi 8. novembrī dosies pie vēlēšanu urnām, lai ievēlētu vai pārvēlētu 435 tautas vietnieku nama locekļus un 35 senātorus. Tā arī lielākajai latviešu daļai kā ASV pavalstniekiem būs dota iespēja nodot savu balsi par kandidātiem, kurus vēlētos redzēt par saviem pārstāvjiem kongresā. Daudzi senātori un tautas vietnieku nama locekļi kā no demokratu, tā republikāņu partijas apliecinājuši savu labvēlīgo nostāju Baltijas valstu brīvības atgūšanas jautājumā, bet citu līdzšinējo kongresa locekļu nostāja ir neskaidra vai pat nelabvēlīga. Šo faktu latviešiem, nododot vēlēšanās savu balsi, derētu ievērot.

Šai sakarā ALAs informācijas biroja direktors Sigurds Rudzītis paskaidro: „ALA nav politiska organizācija, kādēļ savā darbībā nepieslēdzas nevienai partijai, bet ALAs informācijas biroja ieskats ir, ka ASV latviešiem savu balsi jānodod par tiem kandidātiem, kas deklarācijās, runās un darbos, arī kongresa darbībā jau aktīvi iestājušies par Baltijas valstu tiesībām un atbalstījuši stingru ASV politiku pret komūnistu agresiju, vienalga, kurā pasaules daļā tāda notiek."

Tuvojoties 8. novembra vēlēšanām, ALAs informācijas birojs aicina latviešu organizācijas un pārstāvjus pie biroja stāties sakaros ar savas pavalsts kandidātiem un, ja vien iespējams, noorganizēt sanāksmes, kurās kandidāts varētu deklarēt savu viedokli un nostāju. Šādas sanāksmes būtu vēlams rīkot visām trim baltiešu tautībām kopīgi, iepriekš izraugot delegācijas, kurās pārstāvji no katras tautības, un apmeklējot kandidātus.

ALAs informācijas birojs izstrādājis arī īpašu aptaujas lapu, kuras paraugs izsūtīts kopā ar pēdējo apkārtrakstu visām organizācijām. Tās aicinātas šīs aptaujas lapas piesūtīt savas pavalsts kandidātiem ar lūgumu sniegt atbildes uz jautājumiem. Šīs atbildes, kas rādītu kandidāta nostāju mums nozīmīgos jautājumos, publicējamas vietējo latviešu organizāciju biļetenos un apkārtrakstos.

Tālāk ALAs informācijas biroja direktors S. Rudzītis norāda, ka būtu svarīgi panākt īpašas apspiesto nāciju komitejas nodibināšanu pie ASV kongresa, kas tuvāk iedziļinātos komūnistu varā nokļuvušo tautu jautājumos. Savos apmeklējumos ASV kongresā ALAs informācijas birojs arī uzsvēris nepieciešamību un lūdzis paplašināt Amerikas Balss raidījumus uz okupētajām Baltijas valstīm, jo šie raidījumi ir nozīmīgs, arī pašiem amerikāņiem, cīņas ierocis pret baltiešu tautu apspiedējiem.

Jaunais Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps Arnolds Lūsis (2. no kreisās 1. rindā) ar amata zizli kopā ar prāvestiem un mācītājiem pēc svinīgā dievkalpojuma Klīvlendā. Foto: P. Blūms

Pirms lielās jundas Čikagā

Augusts Vanags

Šajās dienās daudzi bijušie karavīri izstaigās atmiņu takas un garā iegriezīsies arī Cēdelgemas gūstekņu nometnē, kur dibināja Daugavas Vanagu organizāciju.

Kaut tā nebija patīkama atpūtas vieta, tomēr jāsaka: ja pēc Vācijas kapitulācijas latviešu karavīri būtu izklīduši kur kurais, jāšaubās, vai Daugavas Vanagu organizācija tādā kapacitātē maz būtu radusies.

Cilvēka dabā ir censties slikto un nepatīkamo aizmirst. Latviešu karavīru pazemojumi nesāpnu nesmacē vairs tik skaudri kā toreiz. Tiem pāri tagad gaiši mirdz liela vienotība, izturība un nešaubīga cerība uz labāku nākotni. Tādēļ gribētos garā ieiet pārpildītā barakā Dievu pielūgt, paklausīties vīru dziesmā pie trūcīgas eglītes Ziemsvētku vakarā, dzirdēt „Laika Griežos" lasām vai izjust pārdzīvojumu, saemot kādu ziņu vai sainīti no piederīgajiem, un beidzot — vēsti par drīzo atbrīvošanu.

Sala un stinguma pēdas locekļos ir izlīdzinājušās un kļuvušas rāmākas, Tikai tie pusbada upuri, kas palika aiz dzeloņstiepļu žogiem, nepiedalīsies DV organizācijas 20 gadu atceres svētkos, bet, tāpat kā visos kauju laukos kritušie, tomēr atnāks pasērst savos aizsaules tērpos klusi un neredzami. Mēs, kas esam dzīvi palikuši, nesamīsim šo lielo Dieva dāvanu kājām, atdosim pienācīgu godu varoņiem, lai, vispirms galvas noliekuši, vēlāk drīkstam runāt par mūsu tautas un dzimtenes jautājumiem. ....

....Daugavas Vanagu organizāciju visu darbības laiku pavadījušas dažas visai raksturīgas iezīmes. Jau pašā sākumā bija tālredzīga nojauta un pienākuma apziņa pret vairāk cietušajiem cīņu biedriem un viņu piederīgajiem, domājot par to, kas būs nepieciešams, iznākot no gūsta. Tādēļ darbības pamatā lika morālo, materiālo un kultūrālo aprūpi.

Kaut, gadiem ejot un apstākļiem mainoties, arī biedriem izklīstot visā pasaulē, organizācijas statūti vairākkārt pārstrādāti, pamatprincipā tie palikuši tie paši — ar galveno domu par nolaupītās dzimtenes un zaudētās brīvības atgūšanu. Kaut trimdiniekiem nav likumu, kas regulē un nosaka mūsu tiesības un pienākumus pret savu tautu, par ko tikai katrs atsevišķais atbildīgs savai sirdsapziņai, DV organizācija ir ieguvusi latviešu sabiedrības uzticību, izveidojot stabilu un centrālizētu darbību 12 brīvās pasaules zemēs.

Bezbailīgi un neatlaidīgi iestājoties par savām tiesībām un taisnību, Daugavas Vanagi ar mūsu centrālo iestādījumu atbalstu nokratīja kaŗa noziedznieku piedēkli no pēdējā pasaules kaŗa cīnītājiem, reizē ar to panākot statusu, ka mūsu cīņas pret komūnismu ir legālizētas un notikušas ne tikai par Latvijas, bet visas pasaules brīvību.

Dziļajā Daugavas Vanagu derībā saslēgušies visi mūsu vēsturisko posmu latviešu karavīri, ar līdzīgām saitēm šiem brīvības pulkiem majestātiski piesaistās arī tie latviešu jaunekļi, kas cīnās dažādo brīvo zemju bruņotajos spēkos, nostājoties pret tirannisko komūnisma varu. Sevišķi jāpiemin un jāgodina tie, kas šajās cīņās krituši varoņu nāvē.

Daugavas Vanagi nav baidījušies no grūtībām, nav baidījušies arī no iekšējiem un ārējiem ienaidniekiem, bet vienmēr prātā un sirdī turējuši savu visos vējos izkaisīto tautu, jo sevišķi to daļu, kas Latviju uz saviem pleciem tur šodien okupētajā dzimtenē.

Ar skaidru sirdi Daugavas Vanagi pēc divdesmit gadiem nodod savu paveikto darbu sabiedrības vērtējumam. Lielā sasaukšanās, kas 3. un 4. septembrī notiks Čikagā, kur savā tēvišķā karavīra personībā daudzu cīņas biedru un draugu pavadībā ieradīsies arī pulkvedis Vilis Janums, kas uzticīgi un godīgi vadījis organizāciju visus 20 gadus, būs jaunās paroles pieņemšana mūsu darbam nākotnē.

Ja dzimtenē latvieši rīkoja Pļaujas svētkus, tad šobrīd, kad bagātos dzimtenes tīrumus bradā sveša vara un kad lepnas pilsētas pamazām pieņem mongoliskus vaibstus, Daugavas Vanagi savos pļaujas svētkos — 20 gadu darbības atcerē, par spīti naidniekam, bet ar solījumu latviešu tautai uz jaunu degšanu uzdevumos un par godu latviskās jaunatnes lepnumam, vēlas redzēt ikvienu latvieti no tuvienes un tālienes.

Tad, Dievu lūdzot latviešu mēlē archibīskapa klātienē, sirdī dižo latviešu dziesmu turot, skatuves mākslas simbolus līdzpaņemot un augstu vērtējot tradicijas, mēs jaunā ticībā kopā ar dzejnieku varēsim sacīt:

Ir viena sirds par tēvu zemi,
Viens esam visi mēs!

DIEVAM UN SAVAI TAUTAI

LATVIEŠU EV.-LUT. DRAUDŽU APVIENĪBAS AMERIKĀ ĢENERĀLKONFERENCE KLĪVLENDĀ

Laikā no 19.—21. augustam Klīvlendā notika Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā (LELDAA) ģenerālkonference, kurā piedalījās 68 delegāti — 35 mācītāji un 33 draudžu pārstāvji. Konferences pirmā diena bija veltīta Latvijas ev.-lut. baznīcas problēmām ar nozīmīgu bīskapa A. Lūša referātu, bet otrā dienā pārrunāja LELDAAs darba veidošanu. Trešās dienas darbu ģenerālkonference pabeidza ar svinīgu un Latvijas ev.-lut. baznīcas dzīvē vēsturisku dievkalpojumu Klīvlendas Apvienotās draudzes baznīcā, kurā laikā, izpildot archibīskapa Dr. K. Kundziņa vēlēšanos, Latvijas ev.-lut. baznīcas virsgana pienākumus un archibīskapa amata zizli pārņēma bīskaps A. Lūsis, par ko mūsu laikrakstā jau ziņots. Ģenerālkonference godināja archibīskapu Dr. K. Kundziņu, nodibinot viņa vārdā nosauktu stipendiju fondu teoloģijas studijām un atvēlot tam pirmo iemaksu 1000 dol. apmērā. Ģenerālkonferencē arī ierosināja radīt vēlētu Baznīcas virsvaldi, kuras kodolā jābūt archibīskapam, zemju pārvalžu priekšniekiem, LELDAAs apgabalu vadītājiem un proporcionāli vēlētāju skaitam ievēlētiem zemju locekļiem.

Archibīskaps Dr. K. Kundziņš šai nozīmīgajā ģenerālkonferencē un Latvijas ev.-lut. baznīcai tik vēsturiskajā brīdī nevarēja piedalīties, bet bija atsūtījis šādu vēstījumu: „Man ir no sirds žēl, ka šīs trīs dienas nevarēšu pavadīt jūsu vidū. Vēl visu laiku cerēju, ka vismaz trešās dienas beigu dievkalpojumā personīgi varēšu nodot virsgana amatu savam tagadējam pēctecim. Bet laikam Dievs tā nolicis, ka ne visas cilvēku vēlmes piepildās tādā veidā, kā esam cerējuši. Tā arī šai gadījumā nepatīkamie satiksmes traucējumi un mana ne visai stiprā veselība šinīs dienās stājās pretim maniem nodomiem. No sirds visiem pateicos par aizvadītos gados man parādīto uzticību un sirsnību, lūdzot Dievu, lai Viņš šo garu vienību dāvina tu manam pēcnācējam un visām mūsu draudzēm." Tiešām ģenerālkonferences darbam Dr. K. Kundziņš bija vēlējis: „Laiks kopš pēdējās ģenerālkonferences nav stāvējis uz vietas. Bez daudziem pienākumiem, kurus aizvadītajos gados varējāt atrisināt, sagaida citi svarīgi uzdevumi. Tos atrisināsit tikai tad, ja brāļīgā sadarbībā pacelsities pāri dzīves sīkajiem putekļiem un ērkšķiem, kas mūs brīžiem šķir, un raudzīsities aizvien uz mūsu ticības iesācēju un piepildītāju — Jēzu Kristu."

Ģenerālkonferences laikā, pārtraucot darba gaitu, klātesošie vienojās nosūtīt aizejošajam archibīskapam Dr. K. Kundziņam šādu bīskapa A. Lūša sastādītu cieņas un pateicības apliecinājumu: „Mīļo archibīskap! LELD AAs ģenerālkonferences dalībnieki sirsnīgi Jūs sveicina un novēl Jums Dieva palīgu un svētību visās turpmākajās gaitās. Mēs sirsnīgi pateicamies par darbu, ko esat ziedojis Latvijas baznīcai un mūsu garīgo darbinieku audzināšanai, un kā mūsu draudzības apliecinājumu lūdzam pieņemt 100 dol. maksājumu, ko izdarīsim katru mēnesi. Nožēlojam, ka neesat varējis būt mūsu vidū, bet zinām, ka lūgšanās un domās esat ar mums."

*

Ģenerālkonferenci 19. augustā ar svētbrīdi ievadīja Klīvlendas draudzu vecākais mācītājs K. Briedis, bet atklāja LELDAAs pārvaldes priekšnieks prāv. A. Veinbergs, nolasot archibīskapa Dr. K. Kundziņa apsveikumu un novēlējumu un aicinot uz iecietību pret viedokļu dažādību, lai savstarpējā uzrunā no sirds varētu lietot brāļu un māsu apzīmējumu, tāpat aicinot respektēt tos, kas ievēlēti darbam un to apzinīgi veic. Pārvaldes sekretārs māc. A. Reinsons nolasīja iesūtītos apsveikumus no Baznīcas virsvaldes prezidenta P. Eglīša, Latvijas sūtniecības vadītāja Dr. A. Spekkes, ALAs priekšsēža prof. P. Lejiņa, ASV DV valdes priekšsēža V. Haznera, latviešu katoļu garīgās aprūpes vadītāja un pārstāvja pie Vatikāna mons. Dr. K. Ruča, Klīvlendas katoļu draudzes prāv. A. Goldikovska u.c. Mutvārdos konferences dalībniekus sveica Klīvlendas latviešu Apvienotās draudzes māc. I. Gaide un organizāciju pārstāvji.

Konferences prezidijā darbojās prāv. A. Veinbergs, prāv. J. Turks, J. Vējiņš, A. Reinsons, Dr. A. Rūsis, J. Ķinēns, E. Robiņš un A. Veits, bet goda prezidijā bīskaps A. Lūsis. Sekretāriātā darbojās Ņujorkas draudzes pr-ks A. Lejiņš, Sietlas draudzes pr-ks V. Pētersons, Toronto Sv. Andreja draudzes pr-ks R. Roze, māc. J. Gulbis un M. Ķirsons.

Tiešo ģenerālkonferences darbu ievadīja bīskaps A. Lūsis ar referātu „Eksterritoriālās baznīcas pastāvēšanas priekšnoteikumi un problēmas". Pār mums vairs nav dzimtenes debesu, — sacīja bīskaps. Lai cik skaistus un cēlus esam veidojuši un cēluši savus dievnamus, to pamati tomēr rakti svešā zemē. Tādēļ mūsu baznīca ir tāda paša trimdiniece, kādi esam mēs. Katra dzīva organisma pazīme ir augšana, tādēļ jāaug arī mums, iesaistot darbā arī tos, kas no mūsu baznīcas atsvešinājušies. Bīskaps nožēloja, ka jaunatnes piesaistīšanā neesam pietiekami aktīvi, ka daudzas laicīgās organizācijas izrādījušās šai ziņā daudz darbīgākas, kādēļ nākotnē organizējami reliģiski pulciņi. Arī garīgā ievirze ne vienmēr bijusi tāda, kādu mēs vēlētos. Tikai 29% bērnu apmeklē svētdienas skolas, kurām svarīga nozīme kristīgās jaunatnes audzināšanā, bet vecāki to bieži neizprot. Bīskaps arī norādīja, ka mums jau ir 31% jaukto laulību, bet Vācijā darba vienībās pat 80%. Nākotnē ar šīm problēmām nāksies n o p i e t n i nodarboties. „Mums vēl ir daudz tautiešu, kuriem nākotnē būs jāizšķiras, vai iestāties mūsu draudzēs, vai palikt ārpus mūsu etniskās un kristīgās kopības," uzsvēra referents. Atgriežoties pie jaukto laulību problēmas, bīskaps norādīja, ka jāatrod atrisinājums to kristiešu garīgai aprūpei, kuri jaukto laulību dēļ ģimenē vairs nerunā latviski, bet tomēr gribētu uzturēt saites ar latviešu draudzēm un sabiedrību. Jautājums par etniski jaukto ģimeņu piederību pie latviešu draudzēm un to garīgo aprūpi jau pēc dažiem

(Turpinājums 5. lpp.)

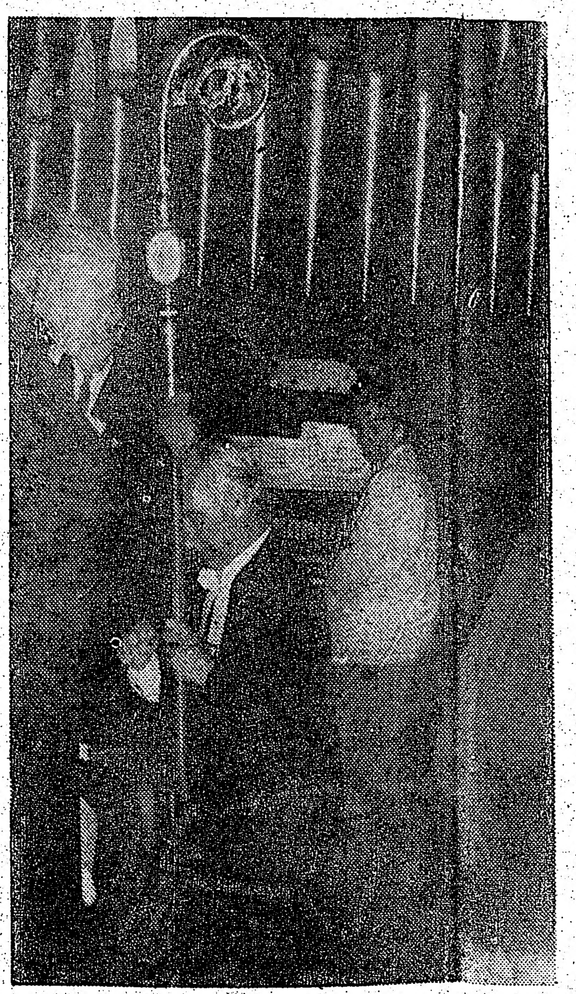

Bīskaps A. Lūsis svinīgajā dievkalpojumā Klīvlendā saņem archibīskapa amata zizli. Foto: P. Blūms

MŪSU ABONENTU IEVĒRĪBAI

Sakarā ar Kanadas dzelzceļnieku streiku, grūtības radušās arī pasta piegādē, kādēļ iespējams, ka daudzi mūsu abonenti laikrakstu saņem novēloti vai nemaz. Lūdzam saprast, ka šajos traucējumos nav vainojama mūsu ekspedīcija, kā arī to, ka nav mūsu spēkos šai nepatīkamajā stāvoklī kaut ko mainīt. Arī redakcija nesaņem līdzstrādnieku sūtījumus, kas nav sūtīti pa gaisa pastu, kādēļ lūdzam atvainot, ja izsūtītie raksti paliek neievietoti.

LA redakcija

SŪSENMARIJĀ UN VINIPEGĀ

KANADAS DV VALDES PRIEKŠSĒDIS E. KRŪKA APCIEMO TĀLĀS DV NODAĻAS KANADAS RIETUMOS

Dzīvojot lielajā Toronto latviešu kolonijā, grūti iedomāties mūsu tautiešu dzīvi, darbu un ieceres mazākajos un attālākajos centros. Par to varēja pārliecināties Kanadas DV valdes pr-dis Elmārs Krūka, kas ceļā uz DV dienām Čikagā „izmet līkumu", lai apciemotu tālākās DV nodaļas Kanadas rietumos un iepazītos ar to darbu un problēmām.

Lai būtu iespējams vispār kaut ko sarīkot, latviešu sarīkojumos jāiesaista arī cittautieši, — pie šādas atziņas nākusi pērnā gadā dibinātā Sūsenmarijas nodaļa, kura savu darbību oficiāli atklās ar plašāku sarīkojumu 5. decembrī. Šīs nodaļas darbā netieši iesaistītas arī biedru angļu izcelsmes dzīvesbiedres, kuras labprāt nāk talkā, ja kas darāms, tāpat dzīvo un priecājas līdz dažādos sarīkojumos. Kaut nodaļas biedru un vanadžu skaits pagaidām vēl ļoti mazs, viņu griba strādāt un kalpot kopīgajiem mērķiem un uzdevumiem tomēr ir liela.

Tieši tādēļ Kanadas valdes priekšsēdis par pirmo apciemojuma vietu bija izvēlējies Sūsenmarijas nodaļu, kura viņu uzņēma ar lielu sirsnību un pateicību, novērtējot šo apciemojumu kā neatsveramu uzmundrinājumu turpmākajam darbam.

Pēc īpaši sasauktas valdes sēdes, kurā bez nodaļas valdes un revīzijas komisijas piedalījās arī tālais ciemiņš no Toronto, izrādīja filmu par nodaļas līdzšinējo rosmi, kā arī gatavošanos Kanadas simtgadei, kurā piedalīsies arī Sūsenmarijas latviešu kolonija ar savu karogu un tautas deju priekšnesumiem. Pēc izrādes visi pulcējās kopīgās vakariņās J. Celmiņa mājā.

Nodaļas valdes pr-dis A. Līdums ar patiesu sirdsdedzi pilda savus uzdevumus, par ko labu liecību dod 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcija, kurā tikai ap 80 tautiešu lielā kolonija devusi it ievērojamu summu. Arī nodaļas vanadžu pr-ce V. Līduma ar visu sirdi dzīvo līdz visam, kas notiek DV dzīcē, bet viņa nesen pārcietusi smagu operāciju, kādēļ tagad nepieciešams saudzēt veselību ilgākā atpūtas laikā. Šī iemesla dēļ viņa vanadžu darba vadību nodevusi A. Krūminai.

Kanadas DV valdes priekšsēža nākošā apstāšanās vieta bija Vinipega, kur darbojas DV Manitobas nodaļas kodols. Šīs nodaļas vadība atrodas sparīgā un kareivīgā E. Līcēna rokās, kurš ieguvis visu biedru nedalītu atbalstu un atsaucību. Liekas, ka nodaļas biedriem sevišķs gandarījums ir E. Līcēna ciešā sadarbība ar Vinipegas militārajām vienībām, kuras ar saviem pārstāvjiem, karogiem un orķestri vienmēr piedalās DV rīkotajos piemiņas aktos — valstssvētkos, Kalpaka un latviešu leģiona atceres svinībās u. c. DV biedri savukārt piedalās kopīgajā kritušo varoņu piemiņas dienas 11. novembra parādē.

Vinipegas un tuvākās apkārtnes latvieši iedalāmi divos nogrupējumos — t. s. veclatviešos un jaunlatviešos, ap 300 tautiešu katrā. Veclatviešu vairākums, diemžēl, ir ļoti kreisi noskaņots. Viņu veikalos latviešu laikrakstus pārstāv vienīgi Rīgā izdotā naida propagandas lapa „Dzimtenes Balss", bet pārējā latviešu valodas lasāmviela sastāv no ķengu izdevumiem, kurus piesūta no okupētās dzimtenes. Šī zaņķa ietekmēti, veclatvieši nīst un atklāti zaimo nacionāli noskaņotos pēckaŗa ieceļotājus, cenšoties dažādā veidā kaitēt mūsu pretkomūnistiskajai cīņai. Ļoti zīmīgs ir kāds gadījums, kas noticis pēc DV nodaļas šaušanas sacensībām Vinipegā. Kamēr sacensību dalībnieki pusdienojuši, kāda vanadze nevilus noklausījusies dažu veclatviešu sarunu, kas beigusies ar vārdiem: „Kamēr šie plēsoņas iekšā ēd, vajadzētu mājai aplikt salmus un uzspert visus gaisā." Kas zina, vai veclatvieši savā apmātībā šo domu nebūtu arī īstenojuši, ja sacensību dalībnieki neatstātu telpas? Lai kā, bet gaisotne starp abiem nogrupējumiem nav patīkama. Liekas, ka nav nemaz tālu jāmeklē neveselīgā noskaņojuma iniciātori un kūdītāji, bet

(Nobeigums 4. lpp.)

Dr. Ansis Karps

REVOLŪCIJA UN TRIMDINIEKI

(Nobeigums)

Viņš bija jaunās Francijas simbols, par viņu rakstīja kuplejas, kuras visur dziedāja. Bet ilgi tā neturpinājās, jo jaunieši vēlējās sev īstu militāristu par komandieri, ko arī dabūja. Eižens noskumis aizbrauca no Dižonas, izstājās no priesteŗu kārtas un apprecējās. Laiki ātri mainījās, viņš nebija zvērīgs cilvēks, terrors viņam bija pretīgs; reakcija pēc revolūcijas viņu biedēja, sirdsapziņa mocīja, un viņš izmisumā nomira 1795. gadā. Revolūcijas samalts cilvēks!

Kādi dažādi likteņi! 1792. gada 2. septembrī nogalināja vai sakapāja ar zobeniem karmelītu klosterī un tā pagalmā 114 priesteŗu. Daļu nogalināto sameta turpat akā (viņu kaulus atrada 1867. g.), bet kādus 30 līķus aizveda uz kapsētu. Vedējs tur ievēroja, ka viens no ķermeņiem izrāda dzīvības zīmes. Visur un vienmēr ir arī labi cilvēki, tāds izrādījās arī kapu sargs, kas aizveda ievainoto uz savu dzīvokli un lielā slepenībā darīja visu, lai viņa dzīvību glābtu. Tas izdevās, bet sarakstos viņš bija ievests kā miris, arī kapa vieta bija apzīmēta ar viņa vārdu. Tas bija priesteris J. de Guā, 37 gadus vecs. Ko darīt tālāk? Pa dažādiem ceļiem viņam izdevās dabūt zobārsta mācekļa vietu, viņš uzrādīja sekmes un pēc kāda laika uzsāka savu praksi... Pēc terrora viņš iestājās atkal priesteŗu kārtā, pēdīgi gāja klosterī un lielā vientulībā pavadīja sava mūža atlikušās dienas.

Raksturīgs revolūcijas tips ir Parīzes komūnas ģenerālprokurors terrora laikā — Gaspars Šomets (Chaumette), kas dzimis Neveras pilsētā; viņa tēvs bija virvju vijējs. Sākumā viņš mācījās klosteŗa skolā, tad izbraukājās uz kuģiem, mācījās chirurģiju, tad atkal uz kuģiem, kamēr pienāca revolūcijas gadi. Šomets kļuva revolūcionārs un ļoti izveicīgi „atmaskoja" un nodeva tribunālam priesteŗus un dižciltīgos. 1790. gadā viņš devās meklēt laimi Parīzē un to arī atrada: viņš pieslējās kreisajiem un avansējās arvien vairāk, kamēr viņu ievēlēja par prokuroru, kuŗa rokās atradās tūkstošiem dzīvību, teiksim, kā savā laikā Ivanam Sērovam. Šomets bija tas, kas pavadīja karali Luiju XVI uz tiesu Konventā. Par to viņš rakstīja savā dienasgrāmatā: „Apspriežu blakustelpās, kur bijām kopā ar karali, man atnesa maizi un degvīnu, jo nebiju nekā ēdis visu dienu. Karalis man saka: „Mīļo Šomet, es arī nekā neesmu ēdis, tāpat kā jūs; esiet tik laipns un dodiet man kādu gabaliņu." Es dalījos ar viņu. Dievs, kādas pārdomas! Riebums, kāds man bija pret karaļiem, neatturēja mani būt cilvēciskam. Mājās pārbraucis atradu, ka manai meitiņai bija parādījušies 3 zobi, pie tam bez sāpēm."

Šomets bija tas, kas ieveda Parīzē „prāta ticības" kultu Notre Dame katedrālē, viņš bija šīs ticības augstais priesteris. Bet laimes dieviete Fortūna ir nepastāvīga. Drīz vien arī pašam prokuroram bija jānoguļas zem giljotinas cirvja, gluži kā Staļina laikā.

Franču revolūcijā sadīga visi tie paši asni, kas vēlāk sakuploja krievu revolūcijā. Tur bija pat sieviešu bataljoni, arī viena kritušā. Raksturīga bija revolūcionāru brīvprātīgo armija visneiedomājamākos tērpos, lielākā daļa basām kājām. Tomēr viņi bija neuzvarami un atsita visus vecā režīma uzbrucējus! Kā jau brāļu kaŗā, kaušanās notika ar briesmīgu nežēlību, viņi nodedzināja veselus apgabalus (Vandejā) un nogalināja sievietes un bērnus. Viņi bija lieli patrioti, un sauklis bija: lai dzīvo tauta!

Bet nu par emigrantiem. Reizē ar pirmajiem revolūcijas signāliem no Francijas sāka izceļot dižciltīgie, armijas virsnieki, bagātie pilsoņi. Revolūcionāri to pat sekmēja (kā tagad Kastro), lai bez grūtībām varētu sadalīt atstātos īpašumus. Šie trimdinieki devās uz Angliju, Vāciju un citām Eiropas zemēm, arī uz Ameriku. Visi bēga ar nodomu drīz atgriezties; dažam līdz bija tikai nedaudz līdzekļu, kas ātri izsika. Šur un tur gadījās labi cilvēki, kas palīdzēja, bet — cik ilgi? UNRRAs toreiz nebija, kas barotu gadiem ilgi bez kādas atlīdzības... Virsnieki iestājās hercoga Kondē armijā, kas vēlējās atkaŗot Franciju karalim, bet aptrūka naudas un nācās lūgt Austrijas ķeizara palīdzību. Tā arī nāca, bet ar nepatīkamiem noteikumiem: par komandieri jāpieņem Austrijas ģenerālis. Tas radīja nebeidzamas rīvēšanās.

Civīlie trimdinieki sākumā bija vīzdegunīgi pret patvēruma zemju iedzīvotājiem, bet viņu dūša sašļuka reizē ar tukšumu kabatās... Tad viņi sāka meklēt darbu, arī grāfienes un princeses. Daža grāfiene nodarbojās ar šūšanu, daža komtese dziedāja uz skatuves vai pieņēma apkalpotājas vietu. Vīrieši tāpat strādāja kur nu kuŗais. Patvēruma devēji brīnījās, cik veikli šie cilvēki prata tikt uz priekšu. Spekulācija arī ziedēja pilnos ziedos, bet īsti kupli pašā Francijā, kur radās jaunbagātnieki. Par tiem saglabājušās piezīmes, ka grūtāk pierast pie ātras bagātības nekā pie trūkuma.

Trimdinieki nezaudēja humoru jaunajos apstākļos un turēja par goda lietu neizrādīt, ka ir nedienu piemeklēti: visu ar smaidu! Tā bija dzīves lielā skola! Kad terrora laiki pagāja un viņi varēja atgriezties mājās, tie bija kļuvuši par citiem cilvēkiem. Arī tad, kad atguva savus īpašumus, viņi paturēja dzīvē lielu vienkāršību (ne jau švakstīt!) un spēja saskatīt līdzcilvēku vajadzības. Dažs labs grāfs apkopa savu dārzu, audzēja dārzājus, brauca ar parastajiem satiksmes līdzekļiem.

Ko trimdinieki atrada Francijā pēc atgriešanās? Tā vairs nebija vecā Francija. Daudzi vairs neatrada neviena veca paziņas vai radinieka. Daudzi bija kāpuši dzīvē uz augšu, citi lejup. Vecajai naudai vairs nebija nekādas vērtības, tā izrādījās devalvēta. Vecajiem cilvēkiem bija sabrukuši sapņi, izpostītas cerības; tā vietā sveši apstākļi, kuros vairs nespēja iejusties. Bet tam pretī ārkārtīgi attīstīta bija nacionālā apziņa, izveidojušies jauni uzskati par taisnību dzīvē, jauni likumi un cilvēka tiesības. Jaunajiem radās lieliskas izredzes, jo dzīvei jāturpinās. Jauns bija arī ģeniālais kaŗavadonis Napoleons, kas visus aizrāva ar neskaitāmām uzvarām. Tā bija jaunā dzīve, kas auga uz vecās drupām. Bija gan arī vecās dzīves fanātiķi, kas bez karaļa varas likās pazuduši; un bija arī kreisie fanātiķi, kas vienīgi sevi spēja iedomāties par tautas glābējiem, bet tiem nācās palikt tumsā, jo viņu laiks izrādījās pagājis. Viņu vara uz īsu brīdi gan atgriezās 1870. gadā Parīzes komūnas laikā ar milzīgu asins izliešanu (skaita, ka Parīzē vien no viņu rokas gāja bojā 20.000 cilvēku) un pēc tam pirmā pasaules kaŗa beigās, bet bez varmācību iespējām Francijā. Kā bija Krievijā, to visi zinām.

Ko varam mācīties no šiem notikumiem? Ir bīstami laist pie varas galējību fanātiķus, „kas nepazīst cilvēka žēluma", kaut arī sludina it kā „augstāko ideju".

LATVIJA

70. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 31. AUGUSTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3289;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Liktenis un pašu spēks

ANGĻU ZIEMEĻZEMES IECERES UN AINAVAS

Daugavas Vanagu Halifaksas nodaļa atzīmēja 15 gadu darbību ar Edvīna Krūmiņa un Dainas Pavasaras koncertu. Laipnais operdziedonis aicināja doties līdz šai izbraukumā uz Jorkšīras „melno zemi", kur baro ne vien Anglijas rūpniecību, bet arī vairākus tūkstošus latviešu trimdinieku. Viņi strādā ogļraktuvēs, rūdas raktuvēs, kā arī kokvilnas vērptuvēs un austuvēs. Gandrīz katrā pakalnā paceļas pa mazai pilsētiņai, kurai aug pāri fabriku dūmeņi. Vasaras vējš un saule dūmus drīz izkliedē, bet vēl rudenī un ziemā, kad kalnu galus apņem smalks lietus vai sniegs, bet ielejas piepilda migla, sajaukusies ar dūmiem, šī Anglijas province patiešām attaisno savu apzīmējumu „melnā zeme", rūpniecības mājvieta.

Halifaksā ir ap 100.000 iedzīvotāju, no tiem ap 150 latviešu. Pilsētai jau kopš 17. gadsimta ir tekstilrūpniecības centra slava, jo tajā apmetās daudzi holandiešu rūpnieki un tirgotāju ģimenes, bēgdamas no spāņu hercoga Albas vajāšanām, kas toreiz pārvaldīja Holandi. Holandiešu drānu aušanas māksla padarījusi Halifaksu slavenu. Tā jau 1607. gadā lords Vaterhauss dabūja atļauju Halifaksā rīkot divreiz nedēļā tirgu un katru gadu divus gadatirgus. Vēsture min, kaut pilsētas apkārtne esot nabadzīga, pilsoņi dzīvojot pārtikuši, nododamies saviem amatiem un pārdodami savus ražojumus.

Tā ir ekskursija Halifaksas vēsturē. Protams, nav vairs pēdu no holandiešu tirgotājiem un audējiem. Tos visus uzsūkusi Jorkšīra. Lasot šīs vēstures rindas, negribot uzmācas jautājums: kas notiks ar latviešu trimdiniekiem? Gandrīz visām ģimenēm, kuŗas gan vairākumā jauktas, ir savas mājas; Daugavas Vanagu nodaļai savs īpašums, kas izmaksāts 3 gadu laikā. Īpašumā ierīkots klubs. Ēka pašu spēkiem savesta labā kārtībā. Trim latviešiem ir pašiem savi uzņēmumi — frizierim Jordanam, pulksteņu veikalniekam Kokaram un gaļas produktu ražotājam Zobenam.

Tik tālu viss būtu labi. Bet DVF priekšsēža vietnieks Jānis Frišvalds, apsveikdams nodaļu un atzīdams tās darbinieku čaklumu ar vārdiem **„Jūsu darbi runā gaišu, skaidru valodu!"**, piezīmēja: **„Bet mums jādomā arī par to, kam visu to atstāt, ko esam cēluši? Mums jādomā par mūsu jaunatni, par latviešu skolu..."**

Latviešu skolas Halifaksā nav. Liekas, nebūs arī tik viegli tādu nodibināt, jo Daugavas vanadžu vadītāja Dzītara atzinās: „Eglītes vakaros sanāk ap 80 bērnu, bet tikai kādi divdesmit nāk no latviešu, visi pārējie no jauktām ģimenēm." Bijušie kaŗavīri saprecējušies gan ar jorkšīrietēm, gan vācietēm, gan austrietēm. Latviešu meiču viņu vecumā tai laikā Anglijā nebija.

„Vai anglietes un cittautietes apmeklē arī latviešu sarīkojumus?" jautāju Dzītarai.

„Dažas apmeklē, dažas ne. Viena angliete, kaut cik ciešami apguvusi pat latviešu valodu, viena italiete darbojas vanadzēs. Bet ir kas cits. Paši latviešu vīri, kas apprecējuši cittautietes, it kā palaikam atraujas no latviešu vides. Kāds tam iemesls, to grūti zināt."

DVF nodaļas vadītājs Liepiņš gan ar gandarījumu atzīmēja, ka nodaļas biedru skaits, pēc īpašuma iegūšanas, no 80 pacēlies līdz 100. Latviskā pajumte devusi iespēju citam citu biežāk satikt. Latviešu namā pastāv, protams, arī klubs, kuŗā var dabūt gan mēreni stiprus, gan visai stiprus atspirdzinājumus. Klubā apmeklētāju netrūkst, bet sarīkojumi esot samērā vāji apmeklēti un radot zaudējumus. Bet kultūrāli sarīkojumi reti kad dod peļņu.

Ja Jānis Frišvalds uzmanīgajiem klausītājiem, kuŗu bija sapulcējies jubilejas gadījumā ap 200, atgādināja, ka latviešu brīvība ir pašu latviešu lieta, tad to pašu varētu attiecināt arī uz latviešu kultūru. Arī tā ir mūsu pašu lieta, un nevienai citai tautai nav nekādu morālu pienākumu ne uzturēt dzīvu mūsu valodu, ne kopt mūsu mūziku un tēlotāju mākslu. Kultūras darbu līdz šim veic daži kultūras partizāni, upurēdami savu laiku un pamazām deldēdami savu mūžu. Tāda ir īstenība.

Kāds no Halifaksas nodaļas valdes locekļiem man sūrojās, ka varētu jau namu paplašināt, dārzā uzcelt piebūvi sarīkojumiem. Tas viss labi domāts. Tikai neesot nekāda drošība, vai pēc 7 gadiem pilsētas pašvaldība šo rajonu nenojaukšot. Viņi tādēļ esot piesardzīgi, krājot naudu jauna nama pirkšanai. Es nodomāju: cik tālredzīgi un cik reizē tuvredzīgi. Vai kāds ir padomājis, kāda pēc 10 gadiem izskatīsies trimdas latviešu sabiedrība? Bijušajiem kaŗavīriem lielākai tiesai ir ap piecdesmit gadu: Jaukto laulību bērni labākā gadījumā runās dažus vārdus savā tēva valodā, jo bērna nacionālās apziņas izkopšanā galvenā nozīme ir mātes valodai. Trimdā vienīgā garantija latvietības saglabāšanai ir latviešu ģimene. Mūs neglābs ne klubi, ne kultūras talcinieku kartes, ne kongresi, ja šojos klubos, kongresos un citās sanāksmēs nebūs vairs jauno ļaužu, kuŗu mātes valoda ir latviešu. Par šo problēmu vajadzētu nopietnāk domāt.

Gēte saka: visu var piekrāpt, tikai ne dabu. Un tas ir dabas likums, ka māte audzina bērnu, nodod tam tālāk savas tautas dzīves ziņu, tikumus un ticību. Mūsu trimdā uzauguši jaunieši var runāt četras, piecas un vairākas valodas, bet vienai no tām jābūt mātes valodai, latviešu valodai. Ja G. F. Stenders savā „Lettisches Lexikon", kas iznāca 1789. gadā, priekšvārdā atzīstas, nebūdams latvietis, ka izdevis šo vārdnīcu, lai latvieši tiktu tuvāk apgaismībai, tuvāk pazītu savu valodu un savu nacionālo raksturu,— tad mēs trimdā par to esam pagaidām maz domājuši. Ne mēs īsteni esam izsekojuši savām vājajām, ne rakstura stiprajām pusēm.

Protams, tās ir tikai pavaddomas visam redzētajam un dzirdētajam Daugavas Vanagu jubilejā Halifaksā. Citādi viss ritēja priekšzīmīgi. Edvīna Krūmiņa balss skanēja nevainojami. Kā Emīla Dārziņa smeldze, tā Arvīda Žilinska — Ed. Virzas patriotiskais „Karogs" un Vītola sabalsotās tautas dziesmas guva dzīvu atsaucību. Trimdas gadi nav aplaupījuši Krūmiņa balss kapitālu. „Tāds koncerts mums sen nav bijis," atzinās pacilātie klausītāji, bagātīgiem aplausiem apveltījot ir solistu, ir pavadītāju. Patiesi, tas bija labs koncerts.

„Melnās zemes" pelēkās kvēpainās klintis, vēju aplauztos kokus un krēslā iegrimušo pilsētu zeltīja brīnišķīgs saules riets, kad jubilejas viesi sēdās pie gaŗiem, vanadžu klātiem galdiem, lai godam pēc latviešu paražas atzīmētu izcilo notikumu Halifaksas DVF nodaļas dzīvē. Bet mājās braucot, mani tomēr pavadīja neskaidri minējumi: kāda izskatīsies latviešu sabiedrība Anglijā pēc 15 gadiem, ja vēstures straume mūs pēkšņi neieraus citā gultnē? Klubi nedrīkst kļūt nacionāls mērķis. Mūsu nacionālais mērķis ir un paliek: tauta un brīvība.

Pēteris Aigars

★ Jaunais latviešu zinātnieks, Masačuzetas technoloģijas institūta profesors Dr. J. Gabliks piedalījās Hamburgas, Vācijā, 7. uzturvielu kongresā. Prof. Dr. Gabliks referēja par barības vielu ietekmi uz virusu infekcijām.

★ Anveileras, Vācijā, latviešu nometnes bērni 6. augustā, atpūtu beidzot, bija sagatavojuši atvadprogrammu, veltītu tautas atmodas laiku dzejnieka Andreja Pumpura 125 g. dzimšanas dienas atcerei. Skolotāja E. Heine referēja par Pumpuru, viņa dzejoļus deklamēja bērni, bija arī mūzikāli priekšnesumi. Bērni bija arī sagatavojuši J. Neikena „Bāŗa" uzvedumu. Nometni vadīja māc. E. Lappuķe no Francijas.

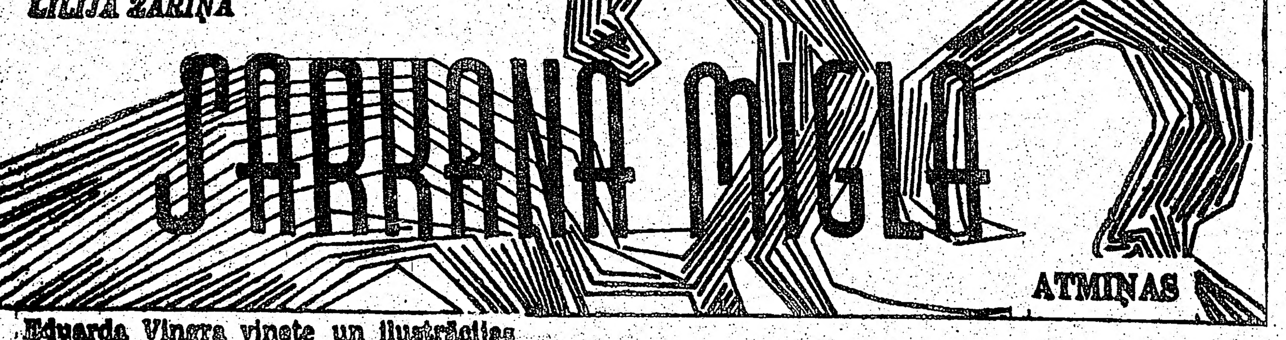

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(128. turpinājums)

Tādēļ liels ir mans pārsteigums, kad durvīs ieraugu slimnīcas galveno grāmatvedi Egli. Līdz šim ar viņu vairāk par apsveicināšanās vārdiem neesmu izmainījusi, tādēļ nervozi cenšos grāmatas viņa skatienam aizsegt, bet tas neizdodas. Egle paklusi pie sevis lasa uz galda izlikto grāmatu autorus:

„Reiners Marija Rilke, Hozē Ortega, Andrejs Eglītis, Rainis, Čarlzs Morgans, Anšlavs Eglītis..." Tad, pagriezies pret mani, viņš nosaka: „Ja dažkārt apgalvo, ka pēc viņa draugiem pazīstam kādu cilvēku, tad daudz pareizāk būtu teikt, ka pēc grāmatām pazīstam to īpašnieku . . ."

To teicis, Egle apklust, pieiet pie loga un raugās pa to tālumā. Arī es klusēju un pabailīgi vēroju visumā svešo cilvēku. Kāda viņa politiskā pārliecība? Ko viņš nu par mani domā?

„Vai drīkstu apsēsties?" viņš beidzot ievaicājas.

„Ak, — lūdzu," steidzos piedāvāt krēslu. „Piedodiet, ka tūlīt to nedarīju . . ."

Liekas, ka Egle manu atvainošanos nemaz nedzird. Viņš turpina klusā, tīkamā balsī:

„Ka komūniste neesat, to jau sen domāju, bet nu redzu te jūsu priekšā grāmatas, no kuŗām katra arī man vairāk vai mazāk mīļa, kaut autori tik dažādi pēc rakstura un būtības. Ņemsim, piemēram, to pašu Morgana Avotu, kuŗu tikko lasījāt..."

„Tā viena no manām mīļākajām cittautu rakstnieku grāmatām," es impulsīvi iesaucos, nemaz nepadomādama, vai pārāk liela atklātība pieļaujama. „Esmu to jau vairākkārt izlasījusi, bet ar katru nākošo lasīšanas reizi joprojām atklāju vēl kaut ko jaunu!"

„Tā jau ir tā starpība starp labu grāmatu un makulātūru, ar kādu šobrīd pilni veikalu skatlogi," nosaka Egle, šķirstīdams Morgana darbu. „Kontemplātīvais miers . . . Kāds skaistums — būt neatkarīgam, būt brīvam. pasaules steigas, ļaunuma un trokšņa neskartam, stāvēt pāri ārējām parādībām, saglabājot savu iekšējo, kontemplātīvo mieru!"

„Bet vai šāds stāvoklis maz iespējams? Es domāju — pēc tāda var tiekties, bet vai to iespējams aizsniegt? Bez tam — miers būs kapā. Šīs zemes dzīvē es personīgi šāda stāvokļa neilgojos, kad mani nekas neuztrauktu, kad man viss būtu vienaldzīgs. Un jūs? Vai jūs vēlētos šādu stāvokli aizsniegt?" es jautāju.

„Jūs vēl esat jauna un ilgojaties pēc prieka. Žēl, ka šodien to sniedz pārāk taupīgi. Esmu vismaz pāris gadu desmitu vecāks par jums. Studēju brīvās Latvijas universitātē. Visu, ko dzīve spēj sniegt, esmu ņēmis ar uzviju. Koncerti, viesizrādes, teātri, literāras sanāksmes, augstskolas sarīkojumi, privāti vakari . . . Nekad nebija laika, katra diena, katrs vakars bija iepriekš iedalīts. Bet tagad? Ja Visvarenais man ļautu izvēlēties to, kas man pašam vistīkamāks, es vēlētos, lai mana dzīve beidzas . . ."

„Vai šāds pesimisms vietā?" es protestēju.

„Varbūt esmu pesimists. Bet man reizēm tāda sajūta, ka jānosmok. Vienu reizi savā dzīvē jau biju uz ārprāta robežas un jau domāju par pašnāvību . . . Tas bija čekas cietumā pēc nebeidzamām pratināšanām un mocībām. Tādos apstākļos sāk meklēt nemainīgākas vērtības. Tur es mācījos īsti Dievu lūgt. Un kad reiz manā tumšajā cellē iespīdēja pavasaŗa saule, man likās, ka tā pēkšņi iespīd arī manā dvēselē. Ceļos nometies, es lūdzu Dievu tā, kā vēl nekad savā dzīvē. Man likās, ka sarunājos ar Visvareno, kas pēkšņi vairs nav tāls, neaizsniedzams un bargs soģis, bet patiess tēvs, palīgs un glābējs. Kad pēc gaŗiem desmit mēnešiem cietuma durvis man atkal atvērās, es skaitīju pateicības lūgšanu, bet — un tas jums, varbūt, liksies dīvaini! — nevis par savu izkļūšanu no čekas cietuma, bet par to dziļo ticību un paļāvību uz Viņu, kuŗu ieguvu šajā pārbaudījuma laikā."

Es klusēju. Nezinu vienkārši ko teikt, jo apzinos, ka mana ticība nav tik dziļa. Mani bieži māc iekšējas šaubas un neziņa. Bieži jautāju sev, vai viss ļaunums, kas piemeklējis mūsu zemi, liekot ciest tūkstošiem nevainīgu cilvēku, patiešām ir Dieva griba?

„Toreiz es ne tikai mācījos lūgt, bet arī stāvēt pāri visam, kas ar mani un ap mani notiek. Un arī vēlākajā laikā esmu centies šo stāju paturēt. Arī tas ir sava veida kontemplātīvais miers, kuŗu ieguvu cietumā, bet kas man palīdz ikdienu pārvarēt."

Es turpinu klusēt. Egles pieredzējumi un, liekas, arī iekšējā stabilitāte sniedzas pār mana garīgā spēka robežām.

„Bet nu gan man jāiet," pieceldamies saka grāmatvedis Egle. „Atnācu tikai, lai jums atnestu jauno dežūru sarakstu, bet paliku tik ilgi. Varbūt esmu jūs aizkavējis?"

„Ak nē!" sparīgi atsaucos. „Bija patiess prieks ar jums iepazīties."

Brīdi padomājis, Egle nedroši saka:

„Ja tā jūsu nopietnība, es labprāt ar jums aizsākto sarunu kādreiz turpinātu."

„Par to arī es priecātos," piekrītu priekšlikumam.

„Vai drīkstu jūs tādā gadījumā ielūgt pie sevis — kādreiz, kad jums tas izdevīgi un iespējams? Lūdzu nepārprast šo ielūgumu. Man Ventspils nomalē sava māja, kuŗā bez manis dzīvo arī māte un tante. Arī viņas noteikti priecāsies redzēt ciemiņu mūsu vientuļajā namā."

„Pateicos par ielūgumu. Ar prieku to izmantošu," es apsolu.

⁂

Mūzikas skolā man ir solfedžo stunda, un es to nebūt neesmu aizmirsusi, kādēļ brīnos, kāpēc dziedāšanas skolotāja Vanda telefonā atkal un atkal atkārto, lai tikai neaizmirstu stundu. Kādēļ šāda atgādināšana?

Domāju pie sevis, ko tas varētu nozīmēt, sēdēdama ambulancē. Nāk viena paciente pēc otras, izjautāju viņas, izmeklēju, izrakstu receptes. Uzgaidāmā telpā sēžot vēl kādas desmit, ziņo mana palīdze Tamāra Ivanovna.

Kādēļ Vanda tik uztraukta? Neviļus atkal uzmācas šī doma. Ja mūzikas skolā kāds saslimst, mani parasti aicina turp, bet to taču Vanda telefonā būtu varējusi pateikt, kā vienmēr tādās reizēs. Kad iejautājos, vai lieta steidzama, Vanda bija atteikusi:

— Jā, ļoti!

— Vai man ierasties tūlīt? — biju tālāk jautājusi. — Varu uz brīdi izrauties no pieņemšanas. Vai kas noticis? Vai jāņem līdz pārsienamie un medikamenti?

(Turpinājums sekos)

PIRMS IZRĀDES

CIEMOS PIE „LOLITAS BRĪNUMPUTNA" TĒLOTĀJIEM UN SARUNA AR DV DIENU MŪZIKAS KONSULTANTU

Starp daudzajiem DV dienu interesantajiem sarīkojumiem Čikagā, uzmanības centrā, liekas, būs Milvoku DV ansambļa sadarbībā ar Čikagas tēlotājiem iestudētā Annas Brigaderes luga „Lolitas brīnumputns" Millijas Valteres-Einbergas režijā.

Visu vasaru Milvoku DV namā ritēja aktīvs darbs, bet pēdējās nedēļās kā nelielā nama zāle, tā pagraba telpas bija burtiski pieblīvētas aktieriem un dekorācijām, reizēm varēja pamanīt arī koŗa dalībniekus. Šīs stichijas vidū ar grūtībām nācās noķert režisori, kuŗa kā kuģa kapteinis steidzas no vienas vietas uz otru. Te viņa bija pie aktieriem, te atkal pie dekorātorēm — māsām Gruzītēm, bet nākošajā brīdī jau apspriedās ar tērpu darinātāju V. Tabaku.

„Ko—interviju? zini, nav laika nemaz... Redzi pats, kā te mutuļo," jau pielaidīgāka kļuva M. Valtere-Einberga, kad teicu, ka teātŗa biļetes pieprasa visvairāk, kādēļ rīkotāji jau bažījas, vai biļešu neaptrūks. „Manuprāt, šī Brigaderes pasaku luga ir viena no skaistākajām un zīmīgākajām šim materiālisma laikmetam," beidzot pastāstīja režisore. „Jāapbrīno rakstnieces dziļā cilvēku izpratne un spriedums par viņu tieksmēm un laicīgiem labumiem, tikai otrā vietā atstājot garīgās vērtības. Šo laicīgo vērtību pielūgšanu mēs visspilgtāk vērojam šajās dienās, kad paši nereti brīnāmies, ka tik daudzi atraujas no tautas un reizē ar to no mūsu garīgajām vērtībām. Mums sāk pietrūkt brīnumputna, kuŗu vairs meklē tikai ideālisti un antiņi, šoreiz lugā dedzīgais Alnis un Surmis. Vadoties no šiem apsvērumiem, arī esam izraudzījuši DV dienām šo pasaku lugu, kuŗā jaunatne saskatīs aicinājumu neatrauties, nepazust savai tautai, bet pieaugušie sadzirdēs brīdinājumu nākošām trimdas dienām, brīdinājumu būt modriem un nepārdot savu latvisko brīnumputnu. Kādēļ gan mūsu sarīkojumos arvien mazāk redz pazīstamu seju? Nav tiesa, ka cilvēki vairs nemeklētu garīgu veldzi sarīkojumos, bet mēs pārāk maz domājam par to, kā viņiem, no sarīkojuma aizejot, dot līdz kādu diženu atmiņu, kuŗa tos pavadītu pelēkajās darba dienās."

Pienāca karalis (H. Misiņš), un turpināja režisores iesākto: „Vai brālīt, mums jau šovasar iet kā sentēvu rijā! Nav vairs ne rīta, ne vakara. Esam līdz šim noturējuši 50 mēģinājumu, bet vēl jau vairāki būs. Katrs prasa no tēlotājiem savas 3 stundas. Talkā nāk arī 7 Čikagas spēlētāji ar R. Spuri priekšgalā. Viņi katru svētdienu mēro tālo ceļu šurp un atpakaļ. Skatuves apgaismošana atrodas daudz pieredzējušā teātŗu apgaismotāja J. Mintika rokās, kam allaž jaunas idejas un ierosmes. To pašu var teikt par jauno skatuves gleznotāju Maiju Gruzīti, kuŗa savā mākslā nāk ar jauniem meklējumiem un atklājumiem. Par režisores M. Valteres-Einbergas darbu un panākumiem labāko liecību devuši lielie un spožie uzvedumi, ar kuŗiem viņa iepriecinājusi Milvokus un apkārtējās latviešu kolonijas. Šai izrādē piedalās 30 personu, un visi strādā ar lielu sajūsmu un

(Turpinājums 5. lpp.)

Milvoku DV apvienības teātŗa kopas dalībnieki un Čikagas teātŗa entuziasti mēģinājuma laikā, iestudējot Annas Brigaderes pasaku lugas „Lolitas brīnumputns" 1. cēlienu. Foto: A. Graudiņš

Aina Kraujiete

TUMŠS MOTĪVS

Flamenko spēlmanis,
Andalūzijas čigāns,
plūc stīgas ģitarai,
sērīgai ģitarai
plūc stīgas.

Plūc stīgas ģitarai
un smaida, kaut līganā
sieva dedzīga uzdejo citam,
plūc stīgas čigāns bez zaima.
Viņa mīlā vairs negulsies svešā migā.

Plūc stīgas ģitarai
čigāns, ne sirdzis sērām, ne laimīgs,
zinot — būs vainīgs,
viņš šonakt būs vainīgs
kā Kains.

Dr. Pāvils Vasariņš

Rāmo ūdeņu dzejniece

ASTRĪDE IVASKA „EZERA KRISTĪBAS", DZEJOĻI, UPESKALNA APGĀDS, 1966. GADĀ.

Jauno dzejnieku, pirmgrāmatnieku, virknei pievienojusies Astrīde Ivaska. Jau vairākus gadus viņa pazīstama kā literāru apceru autore. Viņas zīmīgākie darbi — somu, igauņu un lietuviešu dzejas pārskati un tulkojumi „Jaunajā Gaitā", literārās Eiropas ceļojumu piezīmes, raksti par Jaunsudrabiņa balvas laureāti M. Kovaļevsku. Ar tādu apmēru „literāro bagāžu" iesākot, dažs labs dzejas debitants gribot negribot kļūst par aizgūtu meldiju atbalsotāju, vai arī meklē kādu sintezi, kopsakaru kultūras Bābeles iespaidiem. „Ezera kristības" izklīdina lasītāja šaubas, Ivaskas dzeja pirmkārt ir atgriešanās pie dabas, pie visas dzīvības pirmavotiem.

Protams, tikai rets 20. gadsimta cilvēks var dzīvot netraucēti pirmatnējā kopskaņā ar dabu; līdztekus ezeru dūmakām un rudens vēsmām nepieciešama pastāvīga saskare ar sociālo vidi, pilsētām, cilvēkiem. Ir saskare arī ar laika biedriem — zināmi jauno trimdas dzejnieku paaudzi. A. Ivaska piedalās „Jaunajā Gaitā" — gandrīz vienīgajā žurnālā, kas atspoguļo vēl dzīvo latviešu dzeju. Tomēr pieejā mūsdienu un mīlestības jautājumiem viņa paliek sava ceļa gājēja. Maz redzama aklās fantazijas kūleņošana, lielpilsētas ugunis (nav nevienas neona spuldzes), saraustīto impresiju virknēšana, ko parasti rāda jauno dzejnieku darbi. Šī atšķirība gan daļēji tikai formāla: nenoliedzama gara radniecība saista A. Ivasku ar kuplajo Ņujorkas un apvides dzejotāju cilti. Jāpiezīmē arī, ka parastie pārmetumi jaunajiem dzejniekiem ir pamatoti. Linarda Tauna tuvums dabai un pilsētai, justs un saskatīts caur viņa paša vienreizējo prizmu nav nemaz tik tālu no vecajai paaudzei pazīstamā dzejnieka A. Čaka. Gunāra Saliņa tautas dziesmu vai pasaku reālisms, pārcelts Manhettenas skvēros, nav svešs latviešu dvēselei, tikai neiekļaujas tais šabloņos, kurus atdarina latvisko garīgo gleznotāji.

Astrīdes Ivaskas dzeju raksturo gara veselums, pilnskanīga harmonija, kontinuitāte — sakars ar pagātni, kas palīdz saredzēt un atzīt dzīves jēgu tagadnē. Šai ziņā viņa ir tiltu cēlāja. Šī harmonija izpaužas arī dzejas formā, imponējot vecākiem lasītājiem, kas nevēlas saprast nesaprotamo. Tomēr arī viņas dzejā vietumis ietverta slēpta simbolika, kuŗa nedodas atrisināma paviršam lasītājam, bet kairina gara apetītu.

Dzejas vadmotīvi izteikti nodaļu virsrakstos: Senči, Ezera kristības, Pasaules pagalmos un Patiesības brīdis.

„Senči".

Saltajā laikā, šaubās un nezināā, priekšstats par aizgājušo paaudžu mieru un drošību dod jaunu spēku. Pavīd pagātnes cilts — kuršu koniņi, vīcinot dūres, sājās jūras apšķēlīte kapteiņi, lībiešu sievas. Kā gluži anachronisks labuma iemiesojums — vecmāmiņas Kukažiņas tēls.

Vienreizēji skaists ir dzejolis „Rīga" (14), pieminot tās grūti definējamās saites, kas sietas bērnības un jaunības gados. Rīga parādās kā iespaidu un atmiņu virkne — kuģi Andrejostā, čikstošie tramvaji ap stūriem, ābolu un siena smaržās. Dzejniecei Rīgas priekšstati saistās ar dabu, tuvumu kāpām un pļavām. Pilsētas centra un izsmalcinātās kultūras piesātinātās atmosfēras vietā ir zīmīga priekšpilsēta, radniecīga bērna pasaulei ar vieglu gaišu garās vēstures atblāzmu — gadsimtiem krāto rūpju iekrāsojumu.

„. . . Pienaini blāvo pagātnes atspīdums slaidajos logos" (20). Un cituviet, pieminot Lestenes baznīcas sagrauto torni, zīmēta kaŗa gadu nežēlīgā īstenība: uz svētuma simbolikas asins traipi, kurus nevar neredzēt arī tad, ja cilvēces problēmu paralēles meklējam dabā. Gan pietiktos likt dabai uztvert visas dzīves ilgas un [illegible]: „Saule auž tīklus no upvāršņa malas uz otru. Man patīk tur iekrist un šūpoties atplestam rokām" (23).

„Ezera kristības".

„Gaisma ir smaga, ēna tik plāna
un viegla,
ūdens dod spēku to panest. . ." (36)

„Ezers tevi sarga un glabā (31)
. . . Mierīgs un augstāks
par saprašanu tavu," (29)
„Rāmi kļūs ūdeņi rudens
tuvumā;
sagulst tur mākoņu vālī." (32)

Šie daži citāti labāk nekā rindkopa komentāru izsaka Ivaskas dzejas noskaņu un neparasti spēcīgo, gandrīz mistiski reliģiozo lielo ūdeņu ietekmi. Ezers nav tikai dabas varenības simbols, tas ir visas dzīvības norišu atspoguļotājs. Dzīvība un nāve, vētra un klusums, — bet Ivaskai vistuvāks liekas rudens miers „. . . Jo rudens ir mans gadalaiks". (39).

„Pasaules pagalmos".

Tīrā dabas dzeja, vērojumi ar filozofisku piebildi, zīmīgi apceļoto zemju īpatnību uztvērumi aizpilda šo nodaļu. Skotijas alnava gleznotāja acīm tverta, Somijas iespaidi atturīgi, klusināti, bet tik ļoti tuvi Latvijas lauku radītajiem. Citur pavīd Vīnes melancholija, „pie pērnā vīna vēsās krūkās", Versaļas aizgājušās godības atblāzma — „. . . pusčukstus tēli ar pagātni runā, gadus kā gundegas vainagā sien." (51); Spānijas skati. Kas bijis mauru izkoptajā Andalūzijas pērlē Granadā, staigājis Alhambras dārzos, klausījies strūklaku valodā, jutīs tāpat kā dzejniece:

„Nav dziļākas akas par
rožu smaržu,
nav melnākas ēnas par
cipresi saulē,
nav tālākas stīgas par
ģitaras stīgu,
nav pasaulē skaistākas lietas
kā ūdens." (53).

„Patiesības brīdis".

Kā Credo skan rindas: „. . . Es tevī iekožos kā maizes rikā, īstenība, tu vienīgā man iespēj spēku dot." (67) Šis īstenības jēdziens tomēr nav šaurs reālisms vai naturālisms, bet daudz plašāks dzīvības, pagātnes un nākotnes koptvēriens. Mūsu dzīve nav tikai taustīšanās pagātnei pretī, šāsdienas īstenībai ir otra puse:

„Ik sakne urbās čakli pagājušā
šķēlēs,
lai koki spētu līgoties un
plaukt
un zari sarunāties tāļu mēlēs."
(65)

Tā visumā, kontinuitātes jēdziens, laika rituma sakarībā parādās atkal kā spēka avots, eksistences baiļu atvairītājs.

☆

Miers un atturība, kas iezīmējas Ivaskas dzejas saturā, atspoguļojas arī tās formā. Bez sevišķas uguņošanas ar vārdiem, viņa risina savas samērā intelektuālās impresijas. Ir daudz „laimīgu rindu", visvairāk gleznotājas acīm skatītu ainu. Jaunos vārdu ceļus raksturo daži dzejoļi: ar viegliem un nepiespiestiem domu pārnesumiem no viena jēdziena otrā. Virspusīgi vērojot, tradicionālajā dzejā manāms svaigs asociāciju plūdums, kas atbilst dzejoļu tapšanas laikam.

Zīmīga ir senvārdu lietošana — trimdas divdesmittrešajā gadā jaunas latviešu dzejnieces leksikā atrodam virkni skaistu, tuvu, kaut neparastu vārdu, kas pasvītro Ivaskas dzejas saistību ar kādu citu, sen aizgrimušu pasauli. Vismaz iekšēji šī pasaule ir jāizjūt, lai varētu saprast šodienu un pats sevi.

Viss ir atļauts modernajā dzejā, — tomēr kaut kur lasītājs novilks subjektīvu robežu starp to, kas oriģināls un tīkams acij un ausij, un to, kas ir vienīgi oriģināls. A. Ivaskas grāmatā „valodas spaļu" un neveiklību nav daudz; daži no tiem varbūt gribēti, dzejnieces apmīļoti un izloloti izteicieni. Pieminēju senvārdus. Bieži tie ir vietā. Bet pamanot „dāsno lampu" (19), „mākoņu jaku" (38), „kloņu un fōnu" (40), gribas noskurināties, redzot, cik daudz mūsu valodā ir aizgūtu neglīteņu, kas neiekļaujas aistētiski dzejas ritumā. Neiekļaujas arī viens otrs vārds, kas sarunu valodā gluži pieņemams — skaistajā Tauna pieminas dzejolī „pavisam", dzejolī „Vīnes mežos" — „mazliet", cituviet „drusku ilgāk" (49) „tanīs" (23). Dzejolis „Negantā" varēja būt ievietots kaut kur citur, ne stilā ieturētajā nodaļā, kur katra lappuse pauž brīdi dzejiskas patiesības.

Atskaņas A. Ivaskai nav problēma; retajās vietās, kur tās sastopamas, būtu jāvairās no nedzejiskas „sirds pabarošanas" (67), kā arī no tikai acīm baudāmām parallēlēm kā minētais kloņs un fons. Nekas neduŗas acīs vairāk, kā tālu meklētas atskaņas, arī tad, ja tās ir tik loģiskas kā „alva un galva" (40).

Astrīdes Ivaskas debijas grāmata neapžilbina lasītāju kā viena otra spilgtāka, trauksmainākā individuālista dzeja. Tomēr šai grāmatā gana kā intellektuālo vērtību, tā dzejiskas gleznainības, lai ļautu cerēt, ka dzejniece nepievienosies kuplajam viengrāmatnieku pulkam. Deviņos gados tapušai grāmatai nebūtu jāgaida trejdeviņi gadi uz turpinājumu.

OTTO BERGMANSONS

Tikai kāda ikdiena

Stāsts

(2. turpinājums)

Piecdesmit dolaru pārceļoja mistera Ullenmullera kabatā, un abi atgriezās restorānā.

— Kā labi pavadīji atvaļinājumu? — iejautājās Jukums.

— Pavadīju? — atrūca misters Ullenmullers. — Es vēl to pašreiz tikai vadu, mēģinu panākt nokavēto. Vai tā ir atpūta — runāties ar vecmāmiņām un vectētiņiem, garlaicīgām tantēm un onkuļiem, visiem laipni uzsmaidīt un atzīt, ka laiki grūti, cilvēki slimo un mirst, veikali neiet, valdīšana slikta, bet bērniņi brīnišķīgi? Visur tas pats. Viņi taču visi runā kā viens. Stāsta vienu un to pašu. Nevienam nav pašam savas balss.

Brīdi apmainījis pāris vārdu ar savu dāmu, misters Ullenmullers piebiedrojās Jukumam, un abi devās pie atstātajām dāmām. Būs labi, — priecājās Jukums, — astoņi žuburi un tikai divas dāmas!

— Kā labi gāja atvaļinājumā, mīļo Herbert? — Flekenšteina kundze ar izstieptu roku un koķetu smaidu apsveica jaunpienācēju.

— Brīnišķīgi! Pasakaini! — uzrunātais jūsmīgi atbildēja, apsēzdamies Flekenšteina kundzei līdzās un novēlēdams kuplas laimes Betijai dzimšanas dienā. — Redzēju tik daudz neaizmirstamu vietu un skaistu pilsētu, arī savus mīļos brālēnus un māsīcas, krusttēvus un krustmātes. Tas bija neaprakstāmi skaisti!

— Vai esat ar dāmu? — Flekenšteina kundze lietišķi iejautājās.

— Esmu, — misters Ullenmullers mierīgi atteica. — Viņa ir aktrise. Jā, aktrise.

— Kādas lomas viņa tēlo? — Flekenšteina kundze turpināja jautāt.

— Mīlētājas, tikai mīlētājas, — skaidroja misters Ullenmullers.

— Kāpēc jūs nevēlaties abi pievienoties mums?

— Mēs tūlīt iesim, viņai drīz jābūt mēģinājumā.

— Arī jums?

— Nē, bet es apsolīju viņu pavadīt. Jā, tā tas ir! — misters Ullenmullers strauji turpināja. — Un tagad, manas dāmas, — misters Ullenmullers uzmeta Flekenšteina kundzei zīmīgu skatienu, — Jukums mani lūdza jums izstāstīt kādu joku, bet man, par nožēlu, jāatzīstas, ka arī nespēju šo joku izstāstīt. Šajā dienas stundā es pats to nespēju saprast. Tiešām, es nejokoju, — misters Ullenmullers ar jautru smaidu pievērsās Betijai, — visa nelaime tā, ka Jukums jums mēģināja stāstīt šo joku, dienai ejot uz vakara pusi, bet joks stāstāms vienīgi, naktij ejot uz rīta pusi. Tad tas ir saprotams.

— Bet jūs taču arī, laikam, pats stāstījāt Jukumam šo joku, dienai ejot uz vakara pusi, vai tā nebija? — jautāja Betija.

— Tiesa gan, atsmēja misters Ullenmullers, — bet Jukums, kā redzat, šo joku nesaprata un tā, protams, nevarēja arī jums izsāstīt. Man bija laime dzirdēt šo joku, naktij ejot uz rīta pusi, — un misters Ullenmullers atkal uzmeta Flekenšteina kundzei sapratēju skatienu. — Jā, tādēļ es to sapratu. Bet tagad man viens jautājums, manas dāmas, un arī tev, Jukum, — misters Ullenmullers turpināja. — Esam trīs dāmas un divi kungi. Kā šajā gadījumā ir pareizāk — vai trešajai dāmai jāiet prom, jeb vai vēl vienam kungam jānāk klāt?

— Domāju, ka jāvadās pēc apstākļiem, — sprieda Jukums.

— Nē, Jukum, — atsmēja misters Ullenmullers, — dāmai nekad nav jāiet prom vienai. Nekad. Šai sakarā, ar jūsu atļauju, pastāstīšu jums, ko dzirdēju ceļojumā.

Kad misters Ullenmullers beidza stāstīt, Betijas jautrie smiekli bija labākā zīme, ka joks bijis teicams. Flekenšteina kundze arī pasmaidīja, bet citādi neteica ne vārda.

— Bet nu man jāiet, — misters Ullenmullers piecēlās. — Lūdzu mani atvainot, bet solījums dāmai jāpilda.

— Jūsu aktrise nupat aizgāja. Ar kādu kungu, — Flekenšteina kundze pavēstīja, zobgalīgi vērodama misteru Ullenmulleru.

— Kā, aizgāja? — misters Ullenmullers uz brīdi apjuka.

Visa sabiedrība nu pievērsās bufetei, kur, tik tiešām, pirmītējā blondā dāma ar augsto frizūru vairs nebija redzama.

— Viņa neaizgāja viena, bet ar kādu kungu, — atkārtoja Flekenšteina kundze.

— Ak jā, saprotu, — misters Ullenmullers attapās. — Tas, droši vien, bija pretspēlētājs. Ir jau diezgan vēls, un viņi vairs nedrīkst ilgāk kavēties.

Misters Ullenmullers atkal apsēdās, ieķēra ar pirkstiem aiz apkaklītes, paraustīja to, pastaipīja kaklu un, uzmetis ātru pētītāju skatienu dāmām un Jukumam, kaut ko norūca, ko varēja saprast kā: visādi atgadās. Noteicis: „Šodien ļoti silts, vai ne?", viņš sameklēja cigareti un aizsmēķēja.

Flekenšteina kundze pamāja viesmīlim un pievērsās Betijai.

— Man nu jāiet, Betij. Ceru, ka Jukums pratīs tev pakavēt laiku. — Viņa samaksāja par dzērienu un piecēlās. — Un kā ar jums, Herbert? — viņa koķeti uzsmaidīja misteram Ullenmulleram. — Es neļaunotos, ja jūs mani pavadītu. Atcerieties, dāmai nekad nav jāiet prom vienai. Mēs taču dzīvojam vienā rajonā.

— Esmu jūsu rīcībā, kundze, — smaidīja misters Ullenmullers, pieceldamies un galanti palocīdamies.

— Vai vēl vienu? — Jukums jautāja Betijai, norādot uz tukšajām glāzēm, kad Flekenšteina kundze ar misteru Ullenmulleru bija aizgājusi.

— Nē, ne šeit. Man še nepatīk. Iesim.

— Bet vai tā nebija jūsu vēlēšanās nākt uz šejieni? — Jukums jautāja, kad viņi izgāja uz ielas.

— Nē, ne mana, bet Flekenšteina kundzes, — atsmēja Betija. — Vispirms viņa pierunāja mani, pēc tam jūs.

— Ak tā, — gaŗi novilka Jukums.

Viņi pamazām soļoja Trīsdesmitceturtās ielas virzienā. Iela bija pilna spēkratiem — gan klusi un zagļīgi slīdošiem, gan rūcošiem un drebošiem. Pa ietvi plūda gājēji, kas šajā stundā tecēja, juka un sijājās bez mitas, bez apstājas. Un pāri visam tam benzīna un dažādu citu izgarojumu kokteilis un vakara saule, paslēpusies aiz lielo namu mugurām. Šī pilsētas daļa bija tīra. Tīra no Ņujorkas svētajiem putniem zvirbuļiem un balodžiem, tīra no suņiem un kaķiem, tīra no kokiem, krūmiem, puķēm un zāles stiebriem. Tikai riteņi un cilvēki, krogi un veikali. Bet Jukums no mazpievilcīgās apkārtnes maz manīja. Bija tik labi. Viņš un Betija, viņu vingrie jaunie soļi, kas raitā ritmā nesa uz priekšu. Cik Jukums zināja, Betija kaut kur netālu šai rajonā dzīvoja, bet nekā nejautāja. Betija pēkšņi apstājās.

— Jukum, vai nebūtu laiks izbeigt šo muļķīgo anekdotu stāstīšanu? Man liekas, ka jūs pārcenšaties.

(Turpinājums sekos)

SŪSENMARIJĀ UN VINIPEGĀ

(Pārnesums no 1. lpp.)

grūti, pat neiespējami, stāvokli kaut ko mainīt, par labu vērst: naida sēkla jau laidusi pārāk dziļas saknes.

DV Manitobas nodaļa var lepoties ne vien ar prāvu biedru skaitu, bet arī ar savu darbību vispār un panākumiem, jo nav viegli peldēt pret straumi, ko Vinipegas vanagiem īpatās latviski politiskās gaisotnes dēļ visu laiku nācies darīt. Bez veclatviešu naidīgās nostājas, arī Vinipegas vietējo iedzīvotāju lielas daļas politiskā nosliece sveras vairāk uz kreiso pusi. Ja kāds no mums, citās Kanadas vietās dzīvojošajiem, tikai bēdīgi pasmaida, saņemot vēstuli no Latvijas, kas atplēsta un pēc tam ar banderoli pārlīmēta okupantu cenzūras vietā, tad Vinipegā smaids nav vairs bēdīgs, bet seja viešas norūpējusies, ka brīvās Kanadas pastā atplēš visas vēstules ar pretkomūnistisko akciju zīmējumiem, pat tādas, kas adresētas firmām un satur maksājumu čekus. Visus šos apstākļus ievērojot, DV Manitobas nodaļai patiešām liels morāls atbalsts ir draudzība un sadarbība ar vietējām militārajām vienībām.

Kanadas DV valdes priekšsēža apciemojumu gaidot, nodaļas valdes pr-dis E. Līcēns bija noorganizējis sēdi, kurā bez ciemiņa, nodaļas valdes un revīzijas komisijas amatpersonām piedalījās arī vietējo vanadžu pr-ce Aina Jandava. Nodaļas sekretārs E. Vulfs bija sakopojis jautājumus un ierosinājumus, kas nozīmīgi un aktuāli ne vien nodaļai, bet visas DV organizācijas darbā un dzīvē. Visu tagad varēja pārrunāt tiešās sarunās ar Kanadas valdes pr-di E. Krūku. Pārrunas bija īsti lietderīgas, jo ne visus jautājumus iespējams sīki iztirzāt sarakstes ceļā. Tā sēde ievilkās ilgāk nekā paredzēts, bet neviens to nenožēloja, jo iegūts bija daudz. It sevišķi tādēļ, ka E. Krūka bija vispār pirmais Kanadas DV valdes priekšsēdis, kas Kanadas DV 15 darbības gados ieradies Vinipegā.

Pēc sēdes Kanadas DV valdes priekšsēdis ar dzīvesbiedri Toniju Krūku piedalījās īpaši šim nozīmīgajam brīdim rīkotajā nodaļas biedru vakarā, kurā katra dalībnieka sejā varēja saskatīt sirsnību un prieku par tālo ciemiņu ierašanos. Nodaļas pr-dis E. Līcēns un vanadžu pr-ce A. Jandava viesus apsveica ar ziediem un piemiņas veltēm. Uzrunā biedru vakara dalībniekiem E. Krūka pateicās Vinipegas vanagiem un vanadzēm par veikto darbu un panākumiem, arī par sirsnību šī vakara organizēšanā un atsaucību apmeklēšanā. Piesakoties DV organizācijas darbībai un tās nepieciešamībām, E. Krūka uzsvēra, ka cilvēka dzīvē pāri visām vērtībām liekama brīvība, kuras trūkumu lielākā vai mazākā mērā katrs no mums reiz izjutis, bet mūsu tautiešu lielākā daļa smok nebrīvībā jau gadiem ilgi. „Viņi nevar runāt, nedz meklēt palīdzību ārpusē," sacīja E. Krūka. „Tādēļ mums, dzīvojot brīvībā, jāizmanto katra iespēja cīnīties par brīvības atgūšanu viņiem. Cīņa ar gara ieročiem ir lēna un grūta, bet tiklīdz mēs to uzdosim, mūsu pretinieks to uzskatīs par pierādījumu, ka latviešu tauta okupācijas varu un garu pieņēmusi un akceptējusi uz mūžīgiem laikiem. Tādēļ mēs nedrīkstam klusēt, un mēs arī neklusēsim!"

Sarunās un pārrunās visiem vakara dalībniekiem bija dota iespēja tuvāk iepazīties ne tikai ar tālajiem viesiem, bet arī ar daudz un dažādiem DV organizācijas nākotnes plāniem. Liels pārdzīvojums rakstniecei Tonijai Krūkai bija tikšanās pēc 22 gadiem ar bijušā ilggadējā DV Manitobas nodaļas priekšsēža J. Staudža dzīvesbiedri Genovevu, ar kuru viņa kopīgi bija vadījusi bēgļu gaitas Kurzemē un pārdzīvojusi partizānu iebrukumu tēva mājās.

DV Manitobas nodaļas biedru noskaņojumu pēc Kanadas DV valdes priekšsēža apciemojuma var izteikt dažos vārdos, kā kāds to arī darīja: „Nu mums ir pavisam cits prieks strādāt!"

L. M.

☆ Ziemeļvācijā pie Baltijas jūras — Neustates bērnu nometnē mazie, atvadoties no vasaras brīvdienām, rādīja, ko nometnē iemācījušies — 10 tautas dziesmas korim sabalsotas, zēnu kvarteta dziesmas, dzejoļus un dejas. Priekšnesumus bija sagatavojušas skolotājas Lūcija Jakovica un Lūcija Petera. Nometni bija organizējis LCK izglītības nozares vadītājs J. Daģis, to vadīja T. Grasis, kurš arī bija nomodā par nometnes bērnu žurnālu „Dzintarjūra", kurā mazie ievietoja savus rakstiņus un citus darbiņus.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

THE DEPARTMENT OF EDUCATION

IZGLĪTĪBA IR MŪŽĪGA MĀCĪŠANĀS

Mūsdienu izglītība ir process, kurā iesaistīta ikviena persona — bērns vai pieaugušais — mūžu dzīvo, mūžu mācies.

Vissvarīgākais tomēr ir iemācīties angļu valodu, kura nepieciešama Ontario provincē.

IZGLĪTĪBAS IESPĒJAS

Ontario provincē bērnam ir jāapmeklē skola no 6 — 16 g. vecumam. Te ir trīs dažāda veida pamatskolas un vidusskolas. Publiskās un separātās pamatskolas uztur nodokļu maksātāji, tāpat arī vidusskolas. Separātās skolas ir dažādu ticību skolas.

IZGLĪTĪBAS IESPĒJAS PĒC VIDUSSKOLAS BEIGŠANAS

Starp vidusskolu un universitāti var izglītoties The Provincial Institute of Technology, The Provincial Institute of Trades & Ontario Vocational Centres. Šais skolās māca arodus techniskās nozarēs.

PIEAUGUŠO IZGLĪTOŠANĀS IESPĒJAS

Vairākās vidusskolās un techniskās skolās iekārtoti vakara kursi ar dažādām mācībām. Var apmeklēt akadēmiskus, komerciālus un pārskološanās kursus, kā arī speciālas programmas arodā apmācībās bazdarbniekiem.

Pieprasiet informāciju tuvākajā skolā.

The Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

DV BIEDRU IEVĒRĪBAI

DV organizācijas priekšnieka vēlēšanas Kanadā izkārtotas laikā no 1.—15. septembrim. Vēlēšanu materiāli izsūtīti nodaļu valdēm, kuras tos izsūtījušas saviem biedriem. DV priekšnieka amatam kandidē V. Janums, V. Hazners un E. Krūka. Kanadas DV valde aicina ikvienu vanagu un vanadzi obligāti piedalīties šais vēlēšanās, iesūtot savu balsojumu DV KV vēlēšanu komisijai līdz 15. septembrim.

Vanagi un vanadzes, neaizmirstiet pildīt savu pienākumu!

DV Kanadas valde

AUTOBUSS UZ ČIKAGU NEIES

Sakarā ar Kanadas dzelzceļnieku streiku un citiem techniskiem apstākļiem, iecerētais kopbrauciens autobusā uz DV dienām Čikagā nenotiks, jo nav iespējams dabūt autobusu.

Šai sakarā tautieši, kas brauks uz Čikagu personīgās automašīnās un kuriem tajās būs brīvas vietas, laipni lūgti pieteikties DV grāmatnīcā (Latviešu namā Toronto, 491 College St.), lai eventuāli paņemtu līdz kādu tautieti uz Čikagu.

Sveicam

VILI PETMANI
60 g. šūpļasvētkos!

DV saime Toronto

Bērnu čalas vasaras nometnēs apklusušas, jo jādomā atkal par skolas gaitu atsākšanu. Mācības kanadiešu skolās sāksies 6. septembrī, bet Toronto latviešu biedrības sestdienas skola jauno mācību gadu uzsāks 10. septembrī. No vasaras nometņu priekiem vienam otram nometņotājam atmiņā paliks arī teltis, kurās pārlaistas naktis... Foto: J. Ligers

Pieredzes apmaiņa latviešu bērnu nometnēs

Nelaiķa Roberta Plūmes ierosmē pirms 16 gadiem Latviešu sporta apvienība Kanadā noorganizēja pirmo latviešu jaunatnes un bērnu nometni brīvajā pasaulē. To iekārtoja netālu no Toronto kādā īrētā zemesgabalā. Sākums bija ļoti grūts, ja visu nācās uzsākt no pašiem pamatiem un vajadzīgo izveidot. Bet jau dažus gadus vēlāk sporta saimes organizētā un vadītā nometne atrada pastāvīgu mājvietu Toronto Sv. Andreja draudzes jauniegūtajā lauku īpašumā pie Brontes upes, kuru nosauca par Sidrabeni.

Labi vēl atceros pirmo vakaru un nakti Sidrabenē, kad, tuvojoties pērkona negaisam, centāmies glābt vakariņām sacepto aknu pannas no lietus, jo virtuve atradās brīvā dabā zem improvizēta, uz četriem stabiem uzslieta jumta, bet plītis kurinājām ar malku. Milzīga ledus kaste zem kokiem palīdzēja saglabāt svaigu pārtiku, jo elektriskā ledus skapja un saldētavas mūsu rīcībā nebija. Paši nometņotāji tomēr bija labi apgādāti, jo mitinājās Kanadas armijas aizdotās teltīs un gultiņās. Pirmā virtuve zem īsta jumta radās tikai tad, kad atvedām no Toronto pilsētas nopirktos divus tramvaja vagonus. Nometnes personālu veidoja sporta darbinieki, sportisti un viņu piederīgie, strādājot bez atlīdzības. Septiņus gadus vēlāk, kad lūdzām Sv. Andreja draudzi pārņemt nometni savā zināšanā, tai jau bija sava administrācijas ēka, moderna virtuve, ēdamzāle un pašu teltis. Tagad Sidrabene var sacensties ar katru kanadiešu nometni. Tajā ir izveidoti sporta un spēļu laukumi, laba peldētava, teltis ar grīdām, mazo bērnu māja, stalta jaunceltne ar istabām ambulancei, slimniekiem un māsai, arī īsti profesionāla nometnes vadība ar atalgotiem darbiniekiem un vadītājiem. Sidrabene nekad nav varējusi sūdzēties par nometņotāju trūkumu; tieši otrādi, daudzkārt tā bijusi pārpildīta un reizēm daļu bērnu nevarēja uzņemt vietu trūkuma dēļ.

Tagad Sidrabene nav vairs vienīgā bērnu nometne latviešiem svešumā, jo tādas izveidotas gandrīz pie visiem lielākajiem latviešu centriem. Dabīgi, ikvienai nometnei ir savas „atrakcijas" un kaut kas, ko pārējās nometnes nav sava darba praksē uzņēmušas vai iekārtojušas, kādēļ pieredzes apmaiņa nometņu starpā ir ļoti vērtīga.

Pirmo mērķtiecīgo pieredzes apmaiņu kopš ilgāka laika bija plānojusi Sietlas latviešu biedrība, kas 10 gadu no vietas spējusi noorganizēt savai jaunatnei vienas nedēļas nometni, kura darbojās ar labiem panākumiem. Arī šogad vienu nedēļu ap 90 latviešu jauniešu pavadīja laiku intensīvās nodarbībās. Harija Mindenberga ierosmē kopš ilgāka laika arī uzkrāti līdzekļi īpašā fondā, lai dotu iespēju tiešai pieredzes apmaiņai. Tā šovasar Vašingtonas universitātes trešā kursa studente Astra Āboliņa ar lidmašīnu ieradās Toronto no tālās Sietlas, lai 10 dienu pavadītu Sidrabenē. Viņai jau bija zināma pieredze šai laukā, jo agrāk pati piedalījās Sietlas latviešu nometnē kā bērns, vēlāk jau kā vadītāja.

„Protams," izteicās viešņa, „Sietlas nometnes raksturs ir citāds nekā Sidrabenē, jo vienas nedēļas nometnes programma parasti gandrīz pārslogota. Tādēļ tā nav atpūtas nometne vārda tiešajā nozīmē, jo nedēļas laikā vēlamies bērniem sniegt visu, ko vien nometne spēj dot. Tā kā mūsu nometne nav katru gadu tai pašā vietā, tad pa daļai jāmaina programmas raksturs, iekļaujoties attiecīgā vidē un iespējās. Sietlas latviešu nometne dabīgi ir arī ģimeņu nometne, jo bērniem, kas jaunāki par 5 gadiem, ierodas līdz arī mātes. Nometņotāji ir sadalīti grupās, un katrai grupai ir savs vadītājs, kas pavada savu grupu visās nodarbībās. Ļoti iecienīti Sietlas nometnē ir sirojumi. Nometņošanas maksa, salīdzinot ar Sidrabeni, ir augsta, jo darbojamies īrētā īpašumā. Tā par bērniem 6—12 gadu vecumā jāmaksā 20 dol., par vecākiem 30 dol., bet jaunākiem par 5 gadiem 5 dol. nedēļā."

Astrai Āboliņai Sidrabene patikusi. Kanadas latviešu jaunatnes vidū pavadītās 10 dienas viņa atzīst par vērtīgām. Viņai bijusi arī izdevība apmeklēt Stratfordu un noskatīties kādas Šekspīra lugas izrādē, tāpat ierasties Londonā organizētās jaunatnes nodarbībās. Astra Āboliņa pieder pie tiem latviešu jauniešiem, kas arvien aktīvi piedalās jaunatnes un vispār latviešu pasākumos. Četrus gadus viņa dziedājusi latviešu korī, sastāvējusi Latviešu biedrības jaunatnes pulciņā un regulāri piedalījusies Divreizdivi nometnēs.

No Toronto Astra Āboliņa devās uz Ņujorkas latviešu bērnu nometni, lai arī tur, tāpat kā Sidrabenē, pavadītu dažas dienas un iegūtu jaunu pieredzes papildinājumu, kas līdzi noderēs Sietlas latviešu jaunatnes nometnes organizācijas darbā.

Ž. Z.

TORONTO ZIŅAS

⊙ Sv. Jāņa draudzes koris atsāks mēģinājumus 7. septembrī plkst. 8 vakarā draudzes sarīkojumu telpās (200 Balmoral Ave.). Koŗa valde lūdz pieteikties jaunus dziedātājus visās balsu grupās, lai jaunajā sezonā varētu dziedāt Dievam un tautai par godu.

⊙ Ernas Ošiņas-Bērziņas klasiskā baleta skola atsāks jaunu audzēkņu reģistrēšanu 6. septembrī no plkst. 10 rītā līdz 1 dienā. Zvanīt 766—7904.

⊙ TLTA latviešu valodas semināra pirmā gada kursantiem pārbaudījumi notiks 2. septembrī plkst. 6 vakarā semināra telpās Sv. Andreja baznīcā. Uz pārbaudījumiem iepriekš jāpiesakās pie semināra lektores E. Vasariņas (248 Pacific Ave., Toronto 9, Ont.). Semināra otrā kursa lekcijas atsāks 9. septembrī, un tajās varēs piedalīties arī jauni kursanti neatkarīgi no pirmā gada lekciju apmeklēšanas.

⊙ Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā sezonas pēdējais brīvdabas dievkalpojums, māc. A. Brieža vadīts, notiks 4. septembrī plkst. 11 no rīta. Tālavas pārvalde paredzējusi 17. septembrī plkst. 5 dienā saviesīgu vakaru ar deju un priekšnesumiem vasaras sezonas beigšanai. Tagad pabeigta arī jaunā saimniecības ēka, kuru saviesīgajā vakarā nodos sabiedrības lietošanai.

⊙ Austrumu draudzes bērnu svētdienas skola jauno mācību gadu uzsāks 18. septembrī plkst. 1,30 dienā Sv. Barnaba baznīcas telpās.

⊙ Veras Keišas klasiskā baleta skola jauno mācību gadu uzsāks 8. septembrī. Baleta mācības notiek 2319 Bloor St. W. un 980 O'Connor Drive. Līdzšinējo un jaunu audzēkņu pieteikšanās vēlama līdz 31. augustam pa tālruni 755—6621.

⊙ Sakarā ar studentu korporācijas Fraternitas Lataviensis 40 gadu darbības atceri, paredzēts jubilejas dievkalpojums 3. septembrī plkst. 11,30 no rīta Sv. Jāņa baznīcā. Pēc dievkalpojuma svētku akts baznīcas zālē, kur akadēmisko runu teiks viens no korporācijas dibinātājiem — Ā. Šilde no Vācijas.

Ja esat ieinteresēts jaunā vai lietotā
VOLKSWAGEN'
griezieties pie
AIVARA DAUMANTA
Tel. 259—7656
QUEENSWAY VOLKSWAGEN Co. Ltd.
QUEENSWAY & KIPLING
Tautiešiem atlaide uz auto piederumiem
$ $ $ $ $ $ $

Saulaines nometnes nobeigums

Kā vasarai beidzoties gājputni dodas uz „siltām zemēm", tā nometņu mazie čivinātāji, kuŗu smiekli un klaigas atdzīvina upju krastmalas un katra vērotāja sirdi, atgriežas pilsētas šaurumā, troksnī un benzīna izgaroju mu pasaulē.

Šo skumjo, bet neizbēgamo dzīves norisi 27. augusta vakarā ar ugunskuru un bērnu priekšnesumiem atzīmēja arī Saulaines nometne. Nakts tumsā zvaigznēm spulgojot un kādam mirdzošam punktam dodoties dienvidaustrumu virzienā (to daudzi ievēroja), prof. E. Reinbergs no Gvelfas ar mazu uzrunu atklāja vakaru un iededza ugunskuru. Tā gaismā risinājās nometņotāju pašu izdomāti un iemēģināti priekšnesumi. Vismazāko sniegumu varētu apzīmēt tā kā par abstraktu, bet lielāko meiteņu grupas „Pēteris Pans" (ko daža latviskoja par „pannu") tēlojumā izmanīja vienu otru asprātīgu puanti. Tad daži puiši sēdās pie galda „taukainās virtuves restorānā" un no zupas bļodas izzvejoja zeķi un citus „nezupainus" priekšmetus. „Astronotu Rīgā" intervēja raidstacijas reportieris un intervējamais pēc katra paskaidrojuma meklēja klātesošā partijnieka piekrišanu. Beigās brēcošo un protestējošo astronotu stiepa uz kapsulu, lai izšautu uz mēnesi. Klātesošie tika lūgti ar 5 minūšu klusuma brīdi godināt varonīgo telpas lidotāju.

Ka asām acīm netrūkst vēl jo asāku komentētāju, to atklāja uzvedumā divas lakatos ietinušās „čāčiņas" (Ainis Zvirgzdiņš un Guntis Siliņš). Viņas tramīgā uzmanībā vēroja jauniešu staigāšanu pa pārīšiem, neizbēgamās sekas — precēšanos un — Latvijā „mēs, miļās, tā vis nedarījām".

Saulaines pārvaldes priekšnieks J. Dobelis pateicās nometnes vadītājiem par veikto darbu, pieminēja mazas „nesaprašanās" ar vācu nometņotājiem bērniem, izteica prieku par citādi labo sadarbību un lūdza vācu Sv. Georga draudzes māc. Gegingeru teikt dažus vārdus. Pieminējis, ka viņš ir Baltijas vācietis un ka „bērni paliek bērni, tur nav ko ņemt vērā," mācītājs atcerējās savas skaistās dzīves dienas Latvijā, zaļumballes Carnikavā, savu kaŗadienestu Rēzeknes kājnieku pulkā, kur vakarjundā dziedāta luterāņu un Latvijas himna. Atminot mūsu kopīgo tēvzemi, viņš lūdza visus vienoties lūgšanā „Dievs, svētī Latviju".

Nometnes komandants Jānis Lūsis nolasīja dažus teikumus no Alberta Šveicera grāmatas par cilvēku attieksmēm — kā labs paraugs, personība ietekmē citus cilvēkus gluži nemanāmā veidā, vairāk nekā jebkurš cits audzināšanas līdzeklis.

Vija Ūdenāne, meitene no Detroitas, kura reiz saņēma godalgu par konsekventu latviešu valodas lietošanu, tīrā izrunā un sirsnīgos vārdos pateicās Saulainesnometnes priekšniekam un komandantam nometnes bērnu vārdā par gādību un vadību, pasniedzot abiem bērnu sagādātas balvas. Visu izteikts lūgums (nav bijis atļauts lietot vārdu komandants vai Lūša kungs) Jānim Lūsim apmeklēt nākošu vasaru savus draugus kaut nedēļas nogalēs, jo atvadvārdos Jānis pieminēja: „Visas atmiņas par aizgājušām vasarām man būs jānoglabā atmiņu kambarī.". Ugunskuru pabeidzot izveidojās plašs draudzības loks, visiem kopīgi nodziedot vakara noskaņai un apstākļiem tik piemēroto „Aijā žūžū lāča bērni".

Uzvedumam sekoja nometnes bērnu tradicionālais lāpu gājiens pa nometnes izstaigātajām takām. Visus klātesošos lūdza uz kafiju un maizītēm, pēc tam izrādīja filmas par šāsvasaras bērnu svētkiem, visiem klābijušiem tik tuvu atmiņā, bet ar dokumentējumu aizbīdīti rezignētā „reiz bija" attālumā. „Reiz bija" un vairākas stundas skanēja latviešu tautas dziesmas pēc šāda nobeiguma, bet arī tās jau nogūlušās tikai „atmiņu kambaros".

Abas dienas, izņemot svētdienas pēcpusdienā īsu, bet raženu lietu, bija siltas un saulainas, tā padarot šķiršanos tādu pagrūtāku, bet izraisīja dedzīgus un ilgus atvadu mājienus un saucienus: „Uz redzēšanos nākošā vasarā!"

J. U.

KATOĻU DIENAS TORONTO

Sekojot tradicijai, Kanadas katoļticīgo latviešu pārstāvji ik pa diviem gadiem reizi pulcējas savā kongresā. Vienību delegātu kongress ir augstākā Kanadas katoļticīgo latviešu institūcija laicīgai darbībai. Parasti bez vienību delegātiem kongresā piedalās kuplākā skaitā arī garīdznieki un viesi kā no tuvākās kaimiņzemes ASV, tā arī no citām vietām, Eiropu ieskaitot. Kongress uzklausa Kanadas latviešu katoļu apvienības valdes, revīzijas komisijas un citu institūciju ziņojumus, ievēl jaunas KLKA amatpersonas un dod tām norādījumus turpmākajam darbam. Līdztekus kongresam parasti notiek arī citi sarīkojumi ar svinīgu dievkalpojumu kulminācijā. Tā kā programma izstrādāta vairākām dienām, šo sarīkojumu virkni mēdz apzīmēt par katoļu dienām.

Šāgada katoļu dienas notiks no 3.—5. septembrim Toronto. Kongresa atklāšana paredzēta 3. septembrī plkst. 10.30 rītā Latviešu namā. Bez delegātiem un viesiem kongresā piedalīsies arī bīskaps J. Rancāns no ASV un latviešu katoļu garīgās aprūpes vadītājs mons. K. Ručs no Beļģijas. Atklāšanas svinībās godinās izcilo latviešu garīdznieku un politisko darbinieku bīskapu J. Rancānu, kam šogad piepildās 80 mūža gadu. Kā kongresa atklāšanā, tā bīskapa godināšanā aicināti piedalīties latviešu organizāciju pārstāvji.

Kongresam paredzēta plaša darba kārtība ar nozīmīgāko punktu — mons. K. Ruča referātu par mūsu uzdevumiem.

Plkst. 6 vakarā delegātiem un viesiem paredzētas vakariņas, bet plkst. 7.30 plašs saviesīgs vakars Latviešu nama lielajā zālē.

Svētdien, 4. septembrī, plkst. 1 dienā Ņūmena kluba baznīcā (89 St. George St.) notiks svinīgs dievkalpojums, kuŗu vadīs augstie viesi bīskaps J. Rancāns un mons. K. Ručs, piedaloties paplašinātam KLKA korim. Plkst. 5 pēcpusdienā notiks rakstnieku cēliens ar vietējo literātu un tālāku viesu — J. Klīdzēja un Dr. H. Tichovska piedalīšanos.

Pēdējā dienā, 5. septembrī paredzēts izbraukums uz Mežciemu.

Vērojot katoļu dienu rīkotāju — KLKA centrālās valdes un tās priekšsēža K. Borisa enerģisko rīcību, rodas pārliecība, ka arī šīs latviešu katoļu dienas izvērtīsies par ievērojamu sabiedrisku un kultūrālu notikumu Kanadas latviešu dzīvē.

J. N.

Āris Birze pabeidzis Ošavas O'Neill ģimnaziju kā sekmīgākais vidusskolēns visā pilsētā, kurā ir 5 ģimnazijas, beigu pārbaudījumos iegūstot 90,2% caurmēru un saņemot vairākas stipendijas pāri par 2000 dol. kopsummā rudenī uzsākamajām matēmatikas un fizikas studijām Toronto universitātē.

EDMONTONA

⊙ Edmontonas latv. ev.-lut. draudzes pirmais rudens dievkalpojums notika 21. augustā Golden Spaikas baznīcā. To vadīja māc. K. Avotiņš. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmas klāja „groziņu galdu" baznīcas parkā. Šai pašā reizē draudze atzīmēja arī mācītāja K. Avotiņa 70. dzimšanas dienu, kuŗa īstenībā gan bija jau 7. jūlijā. Draudzes priekšnieks pasniedza draudzes dāvanu — radio aparātu. Šī bija pirmā patiesi saulainā svētdiena šīs vasaras otrā pusē par saulainu dēvētajā Albertā.

S. Venta

Dievam u...

(Pārnesums no 1. lpp.)

gadiem kļūst akūts, un baznīca būs nostādīta lielas izšķiršanās priekšā. Diskusijas par šo jautājumu jāietur garā, kādu pauž evaņģelijs, jo, kā liekas, jau apustuļu laikā pastāvējušas grūtības dažādo etnisko nogrupējumu dēļ. „Nevar būt pozitīvu sekmju tādai aprūpei angļu valodā, kādu dažkārt veic ar ļoti elementārām angļu valodas zināšanām," uzsvēra bīskaps. „Mums arī vajadzētu sagaidīt vairāk nacionālas pašcieņas. Daži domā, ka Dievs kopš otra pasaules kaŗa beigām saprot tikai angļu valodu. Katrs puslīdz inteliģents cilvēks var iemācīties divas valodas. Kādēļ tad latviešu valoda etniski jauktās ģimenēs būtu jāatstāj novārtā?"

Bīskaps A. Lūsis referātā arī norādīja, ka latviešu draudzes svešumā uzrāda lielu saimniecisku rosību, daudz lielāku nekā savā laikā dzimtenē. Mazliet sliktāki apstākļi gan ir Zviedrijā un Austrālijā. Referents pieskārās arī attieksmēm ar okupētās dzimtenes baznīcu. Jādara ne vien viss iespējamais, lai brīvajai pasaulei pateiktu patiesību par latviešu baznīcas vajāšanām aiz dzelzs priekškara, bet mūsu pienākums ir arī visiem līdzekļiem dzimtenes baznīcu atbalstīt, morāli stiprināt mūsu māsas un brāļus dzimtenē, gādāt par to, lai tieši tie cilvēki, kas palikuši uzticīgi baznīcai, saņemtu arī savu brīvībā izkļuvušo tautiešu materiālo un morālo atbalstu.

Māc. J. Lazda referēja par tematu „Centieni pēc vienības", izraisot dzīvas pārrunas. Izakot savas personīgās domas, referents ierosināja lielākas vienības panākšanai radīt latviešu draudžu sinodes. „Nav kļūda, ka latviešu draudzes ir sinodes draudzes," sacīja māc. J. Lazda. „Esam mācījušies no amerikāņiem draudžu disciplīnu. Bet ir kļūda, ka latviešu draudzes par to nav padomājušas agrāk." Prāv. A. Veinbergs norādīja, ka šāda doma cilāta jau agrāk, māc. V. Vārs...

Pirms izrā...

(Pārnesums no 3. lpp.)

aizrautību. Deju konsultante ir S. Graudiņa, bet īpašu mūziku izrādei komponējis A. Jansons Ņujorkā.

Vērojot lielo aizrautību un jūsmu aktieru vaibstos un kustībās, klausoties Brigaderes pravietīgos vārdos, kļuva skaidrs, ka Čikagā 3. septembrī izrādes zālē nebūs nevienas brīvas vietas, jo kurš gan negribēs skatīt šo veco un tomēr mūžjauno lugu jaunā iestudējumā, dekorācijās, gaismās un mūzikā?

Milvoku DV namā satiku arī DV dienu mūzikas konsultantu V. Aparjodu, kuŗam apjautājos par svētku mūzikālo pusi. Viņš priecīgi pastāstīja „DV dienas būs ar sevišķi bagātās mūzikāliem notikumiem. Vispirms, mūzikālās puses veidošanā DV dienās iesaistīti 3 komponisti — Bruno Skulte, Jānis Kalniņš un Imants Ramiņš. Par Latvijas neatkarības laika populāro komponistu, operu „Hamlets", „Uguni" un „Lolitas brīnumputns" autoru Jāni Kalniņu lasījām preses īsas, bet ļoti cildinošas atsauksmes par sekmīgo darbību Ņubransvikas provincē Kanadā. Pēc ilgāka starplaika ...

ometnes nobeigums

Saulaines pārvaldes priekšnieks J. Dobelis pateicās nometnes vadītājiem par veikto darbu, pieminēja mazās „nesaprašanās" ar vācu nometņotājiem bērniem, izteica prieku par citādi labo sadarbību un lūdza vācu Sv. Georga draudzes māc. Gegingeru teikt dažus vārdus. Pieminējis, ka viņš ir Baltijas vācietis un ka „bērni paliek bērni, tur nav ko ņemt vērā," mācītājs atcerējās savas skaistās dzīves dienas Latvijā, zaļumballes Carnikavā, savu karadienestu Rēzeknes kājnieku pulkā, kur vakarjundā dziedāta luterāņu un Latvijas himna. Atminot mūsu kopīgo tēvzemi, viņš lūdza visus vienoties lūgšanā „Dievs, svētī Latviju".

Nometnes komandants Jānis Lūsis nolasīja dažus teikumus no Alberta Šveicera grāmatas par cilvēku attieksmēm — kā labs paraugs, personība ietekmē citus cilvēkus gluži nemanāmā veidā, vairāk nekā jebkurš cits audzināšanas līdzeklis.

Vija Ūdenāne, meitene no Detroitas, kura reiz saņēma godalgu par konsekventu latviešu valodas lietošanu, tīrā izrunā un sirsnīgos vārdos pateicās Saulainesnometnes priekšniekam un komandantam nometnes bērnu vārdā par gādību un vadību, pasniedzot abiem bērnu sagādātas balvas. Visu izteikts lūgums (nav bijis atļauts lietot vārdu komandants vai Lūša kungs) Jānim Lūsim apmeklēt nākošu vasaru savus draugus kaut nedēļas nogalēs, jo atvadvārdos Jānis pieminēja: „Visas atmiņas par aizgājušām vasarām man būs jānoglabā atmiņu kambarī.". Ugunskuru pabeidzot izveidojās plašs draudzības loks, visiem kopīgi nodziedot vakara noskaņai un apstākļiem tik piemēroto „Aijā žūžū lāča bērni".

Uzvedumam sekoja nometnes bērnu tradicionālais lāpu gājiens pa nometnes izstaigātajām takām. Visus klātesošos lūdza uz kafiju un maizītēm, pēc tam izrādīja filmas par šāsvasaras bērnu svētkiem, visiem klābijušiem tik tuvu atmiņā, bet ar dokumentējumu aizbīdīti rezignētā „reiz bija" attālumā. „Reiz bija" un vairākas stundas skanēja latviešu tautas dziesmas pēc šāda nobeiguma, bet arī tās jau nogūlušās tikai „atmiņu kambaros".

Abas dienas, izņemot svētdienas pēcpusdienā īsu, bet raženu lietu, bija siltas un saulainas, tā padarot šķiršanos tādu pagrūtu, bet izraisīja dedzīgus un ilgus atvadu mājienus un saucienus: „Uz redzēšanos nākošā vasarā!"

J. U.

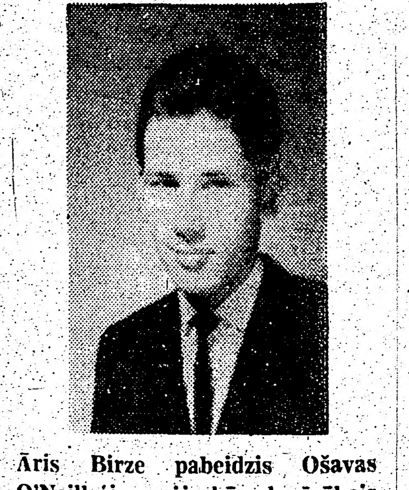

Āris Birze pabeidzis Ošavas O'Neill ģimnaziju kā sekmīgākais vidusskolēns visā pilsētā, kurā ir 5 ģimnazijas, beigu pārbaudījumos iegūstot 90,2% caurmēru un saņemot vairākas stipendijas pāri par 2000 dol. kopsummā rudenī uzsākamajām matemātikas un fizikas studijām Toronto universitātē.

EDMONTONA

● Edmontonas latv. ev.-lut. draudzes pirmais rudens dievkalpojums notika 21. augustā Goldens Spaikas baznīcā. To vadīja māc. K. Avotiņš. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmas klāja „groziņu galdu" baznīcas parkā. Šai pašā reizē draudze atzīmēja arī mācītāja K. Avotiņa 70. dzimšanas dienu, kura īstenībā gan bija jau 7. jūlijā. Draudzes priekšnieks pasniedza draudzes dāvanu — radio aparātu. Šī bija pirmā pilnīgi saulainā svētdiena šīs vasaras otrā pusē par saulainu dēvētajā Albertā.

S. Venta

Dievam un savai tautai

(Pārnesums no 1. lpp.)

gadiem kļūst akūts, un baznīca būs nostādīta lielas izšķiršanās priekšā. Diskusijas par šo jautājumu jāietur garā, kādu pauž evaņģelijs, jo, kā liekas, jau apustuļu laikā pastāvējušas grūtības dažādo etnisko nogrupējumu dēļ. „Nevar būt pozitīvu sekmju tādai aprūpei angļu valodā, kādu dažkārt veic ar ļoti elementārām angļu valodas zināšanām," uzsvēra bīskaps. „Mums arī vajadzētu sagaidīt vairāk nacionālas pašcieņas. Daži domā, ka Dievs kopš otra pasaules kara beigām saprot tikai angļu valodu. Katrs puslīdz inteliģents cilvēks var iemācīties divas valodas. Kādēļ tad latviešu valoda etniski jauktās ģimenēs būtu jāatstāj novārtā?"

Bīskaps A. Lūsis referātā arī norādīja, ka latviešu draudzes svešumā uzrāda lielu saimniecisku rosību, daudz lielāku nekā savā laikā dzimtenē. Mazliet sliktāki apstākļi gan ir Zviedrijā un Austrālijā. Referents pieskārās arī attieksmēm ar okupētās dzimtenes baznīcu. Jādara ne vien viss iespējamais, lai brīvajai pasaulei pateiktu patiesību par latviešu baznīcas vajāšanām aiz dzelzs priekškara, bet mūsu pienākums ir arī visiem līdzekļiem dzimtenes baznīcu atbalstīt, morāli stiprināt mūsu māsas un brāļus dzimtenē, gādāt par to, lai tieši tie cilvēki, kas palikuši uzticīgi baznīcai, saņemtu arī savu brīvībā izkļuvušo tautiešu materiālo un morālo atbalstu.

Māc. J. Lazda referēja par tematu „Centieni pēc vienības", izraisot dzīvas pārrunas. Izakot savas personīgās domas, referents ierosināja lielākas vienības panākšanai radīt latviešu draudžu sinodes. „Nav kļūda, ja latviešu draudzes ir sinožu draudzes," sacīja māc. J. Lazda. „Esam mācījušies no amerikāņiem draudžu disciplīnu. Bet ir kļūda, ka latviešu draudzes par to nav padomājušas agrāk." Prāv. A. Veinbergs norādīja, ka šāda doma cilāta jau agrāk, māc. V. Vārsbergs ieteica uzrakstīt statūtus un sinodes lietu apspriest nākošā ģenerālsapulcē, bet prāv. V. Šēfers domāja, ka latviešu sinodes ideja ir laba, aicinot šo J. Lazdas referātu piesūtīt visām draudzēm. Tomēr māc. E. Ķiploks lūdza konferenci nedebatēt par šo ierosinājumu, arī Dr. A. Rūsis atzina, ka jautājums par sinodi vēl nav nobriedis.

Māc. R. Zariņš referēja par Latvijas baznīcas un latviešu draudžu dievkalpojumu vienību, izsakot domas, ka jaunas agendas izdošanai pašreiz visizdevīgākais laiks. Agrāk latviešu liturģijai sevišķu uzmanību veltījis māc. Rumba, prof. Adamovičs un prāv. Sanders, bet viņu iesākto darbu pārtraucis komūnisms. Draudzes locekļos jāvairo interese un zināšanas par liturģiju, jo tā ir dialogs starp mācītāju un draudzi. Jaunajā agendā būs divas kārtības — dievkalpojums ar un bez dievgalda. Introītu sakopos ar bībeli, perikopēs izlietos vecāko baznīcas pētījumus. Tā jaunā agenda būs daudz plašāka. Strādā arī pie draudzes lūgšanas un pētī liturģisko mūziku. Papildinot R. Zariņa referātu, prāv. V. Šēfers ziņoja, ka jauno agendu ar vienu gadu nodos mācītājiem lietošanai, lai tie varētu izteikt savus atzinumus. Vairāki delegāti izteica techniskas dabas jautājumus, bet māc. N. Ozols ieteica laulāšanas ceremoniālā ievērot veco kārtību un gredzenus mainīt uz labās rokas, jo kreisajā nav nekādas likumīgas atbildības: arī zvērestā jāpaceļ labā roka, arī Eiropas likumi neatzīst ar kreiso roku parakstītus dokumentus.

Par jauno Bībeles izdevumu, dziesmu grāmatu un garīgo literatūru runāja māc. E. Ķiploks un māc. E. Putniņš. Spriedumi par Bībeles jauno tulkojumu ir dažādi — gan labi, gan mazāk apmierināti. Daži žēlojas, ka zudusi vecā poēzija. Mācītājiem būtu vēlams atzīmēt jaunā tulkojuma kļūdainās vietas un par tām ziņot. Jaunā dziesmu grāmata drīz būs saņemama. Tajā dažās dziesmās izdarītas pārgrozības. Tā baznīcas himnā labots trešais pants, korālī „Ak galva asiņaina" līdzšinējo 10 pantu vietā atstāti 6 u.c. Pārrunāja arī „Ceļa Biedra" izdošanu. To būtu jāpadara par baznīcas oficiozu; prāv. Ernstsons domāja, ka vajadzētu panākt šī žurnāla izdošanu divreiz mēnesī. Sakarā ar jauno dziesmu grāmatu paredzēts izdot arī jaunu meldiju krājumu, pie kura jau strādā komponists Valdemārs Ozoliņš. Pēc pārrunām par visiem minētajiem izdevumiem konference pieņēma šādu rezolūciju: „LELDAAs ģenerālkonference atzīst, ka garīgās literatūras sekmēšanai nodibināms kopīgs apgāds visiem baznīcas izdevumiem. Šis apgāds būtu kopīgi jārada Latvijas ev.-lut. baznīcai, LELDAAi un biedrībai Sējējs."

Māc. Āboliņš runāja par raidījumiem uz okupēto dzimteni, izsakot prieku, ka šis jautājums uzņemts konferences darba kārtībā. Rakstus dzimtenē neielaiž, bet viļņus aizturēt nevar. Ar 1960. gadu Misūri sinode uzsāka raidījumus, kas darbojās 5 gadus, visus izdevumus sedzot sinodei. Dzimtenē šajos raidījumos dzirdēja dievkalpojumus, garīgas dziesmas un ziņas par baznīcas dzīves notikumiem. Bet ar šāgada 1. janvāri šie raidījumi pārtraukti, jo izdevumi divkāršojušies. Tagad prāv. E. Rozīša pārzināti raidījumi notiek tikai no Vācijas ar Misijas baznīcas gādību. Dabiski, ka šiem raidījumiem nedrīkst būt politisks raksturs: „Ir labi, ka savu tautu varam pieminēt lūgšanās, bet vēl nozīmīgāks ir tiešs garīgs stiprinājums," pārskatu pabeidza māc. Āboliņš. Debatēs izskanēja doma, ka apmeklējuma braucieni uz dzimteni nav ieteicami, jo tie saistīti ne vien ar braucēja risku, bet var sagādāt nepatikšanas piederīgajiem. Okupētajā dzimtenē baznīcas stāvoklis ļoti grūts, sevišķi laukos, kur mācītāji arvien vairāk spiesti izbeigt savu darbu. Arī baznīcas apmeklētāju skaits visai mazs, jo piedalīšanās dievkalpojumos daudziem saistīta ar lielu risku. Prāv. A. Veinbergs norādīja, ka sagatavo grāmatu par apstākļiem dzimtenes baznīcās, bet māc. E. Ķiploks aicināja iesūtīt ziņas un uzņēmumus no dzimtenes baznīcu dzīves.

Konference atzina, ka visiem spēkiem uzturama Latvijas ev.-lut. baznīcas draudžu kopdarbība brīvās pasaules atsevišķajās zemēs, paturot un atbalstot centrālos organus — Baznīcas virsvaldi, archibīskapu un bīskapu. Lai baznīcas virsvaldes darbu padarītu apstākļiem piemērotu, īstenojams Latvijas ev.-lut. baznīcas satversmes princips par Baznīcas virsvaldes vēlēšanām. Tās kodolā jābūt archibīskapam, zemju pārvalžu priekšniekiem, LELDAAs apgabalu vadītājiem un proporcionāli vēlētāju skaitam ievēlētiem atsevišķo zemju locekļiem, bet Baznīcas virsvaldes sēdeklim jāatrodas archibīskapa dzīvesvietā.

J. E.

(Nobeigums nāk. numurā)

Klīvlendas latviešu Apvienotās draudzes mācītājs I. Gaide un archibīskaps A. Lūsis (vidū) at-klāj piemiņas plāksni mācītāja Jēkaba Kugrēna kapa kopai. Aizmugurē no kreisās — Apvienotās draudzes pr-ks A. Veits, sekretārs J. Ziediņš, Jānis Pētersons, Imants Strauts un Ed. Akmentiņš. Foto: P. Blūms

Pirms izrādes

(Pārnesums no 3. lpp.)

aizrautību. Deju konsultante ir S. Graudiņa, bet īpašu mūziku izrādei komponējis A. Jansons Ņujorkā."

Vērojot lielo aizrautību un jūsmu aktieru vaibstos un kustībās, klausoties Brigaderes pravietīgajos vārdos, kļuva skaidrs, ka Čikagā 3. septembrī izrādes zālē nebūs nevienas brīvas vietas, jo kurš gan negribēs skatīt šo veco un tomēr mūžjauno lugu jaunā iestudējumā, dekorācijās, gaismās un mūzikā?

Milvokū DV namā satiku arī DV dienu mūzikas konsultantu V. Aparjodu, kuram apjautājos par svētku mūzikālo pusi. Viņš priecīgi pastāstīja „DV dienas būs jo sevišķi bagātas mūzikāliem notikumiem. Vispirms, mūzikālās puses veidošanā piedalās 3 komponisti — Bruno Skulte, Jānis Kalniņš un Imants Ramiņš. Par Latvijas neatkarības laika populāro komponistu, operu „Hamlets", „Uguni" un „Lolitas brīnumputna" autoru Jāni Kalniņu lasījām presē īsas, bet ļoti cildinošas atsauksmes par sekmīgo darbību Ņubransvikas provincē Kanadā. Pēc ilgāka starplaika tikāmies Toronto dziesmu svētkos, kuros ar izcilu atzinību uzņēma viņa jauno simfonisko darbu stīgu instrumentiem. Šo darbu vēlāk godalgoja Kultūras fonds. DV dienām J. Kalniņš devis jaunu, ne mazāk spoži uzrakstītu darbu — kantāti vīru korim, baritonam un simfoniskam orķestrim „Garā nakts" ar Veltas Tomas tekstu. Kantāte, kaut arī ne radikālā rakstībā sacerēta, tomēr komponēta ļoti svaigi un mūzikāli ba[illegible] sevišķi pagardežiem. Kantātes pirmatskaņojumu DV dienās diriģēs pats komponists. Bez tam vēl savu simfonisko darbu „Suitu dejas". Tāpat jaunu kantāti vīru korim, baritonam un simfoniskam orķestrim devis Bruno Skulte. Abās kantātēs baritona solo dziedās Dr. Jānis Kļaviņš.

Iecienīto diriģentu B. Skulti vīru kori jo sevišķi iemīļojuši viņa sirsnīgo, melodisko dziesmu dēļ, kā „Raganu kalna bālačiņa", „Aijā, pasaciņa" u. t. t. Arī jaunā kantāte „Lielā junda" runā dzīvu, emocionālu, visiem saprotamu valodu. Jo sevišķi tuva tā būs bijušajiem karavīriem, jo mūsu armijas jundas mūzikālie elementi še īpatās variācijās kāpina patriotisko jūsmu līdz beigu aicinājumam: „Mums jātrauc, kur Gauja un Daugava plūst, Kur gaida mūs cīniņi sīvi, Lai atgūtu Latvijai brīvi. Daugavas Vanagi, sasauksimies."

Arī B. Skulte diriģēs savu kantāti, bez tam vīru dziesmas bez orķestra pavadījuma un vairākus simfoniskos darbus," turpināja V. Aparjods. „Neapšaubāmi, šis būs plašākais latviešu simfonisko darbu koncerts ASV. Jo sevišķi jāpiemin Ādolfa Ābeles jaunais darbs „Stāsts" vijolei ar orķestri, kurā vijoles solo izpildīs Voldemārs Ruševics, par kura skaistajiem sniegumiem esam daudzkārt priecājušies kā šeit, tā dzimtenē. Apvienoto sieviešu koru koncertā ar kantāti „Vanaga piedzimšana" (V. Krāslavieša teksts) debitēs jaunais komponists Imants Ramiņš, pašam spēlējot vijoles solo. Varam droši apgalvot, ka sieviešu kora programmas dziesmu lielākā daļa plašākai klausītāju saimei vēl nepazīstama. Šo kopkori diriģēs T. Ozoliņš un J. Zuika. Ar svētkiem saistās vēl viens mūzikāls notikums, proti: „Lolitas brīnumputna izrādei jaunu mūziku devis kokļu ansambļa vadītājs A. Jansons. Ievērojot faktu, ka ASV vanagi vienmēr bijuši nomodā par mūsu vīru koriem, izdodot tiem īpašu dziesmu krājumu, varam būt droši, ka ar jaunajām kantātēm, kas radušās mūsu ierosmē, būs dots bagātīgs pienesums vīru koru literatūrai."

Klausoties V. Aparjoda DV dienu mūzikālo notikumu raksturojumā, radās iespaids, ka izcilu jaundarbu bagātības ziņā šis patiešām būs vienreizējs un neaizmirstams notikums latviešu mūzikas laukā vairāk nekā 100 vīru dziedoņu, simfoniskā orķestra un baritona solo izpildījumā.

Ja vēl pieskaita DV dienu atklāšanā sieviešu kopkoru koncertu ar apm. 90 dziedātājām, tad tiešām jāsaka, ka mūzikas un latviešu dziesmu mīļotājiem DV svētkos būs lieliska izdevība priecāties par mūsu mūzikālajām bagātībām vēl pēc 22 svešniecības gadiem.

—ep—

Kongress darbā un izpriecās

EIROPAS LATVIEŠU JAUNATNES APVIENĪBAS 13. KONGRESS VESTENDĀ, BEĻĢIJĀ

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā daļēji jau ziņojām par ELJAs 13. kongresu Vestendā — par tā lēmumiem, iecerēm un ievēlētajām jaunajām amatpersonām. Šai rakstā apskatīta kongresa pārējā programma — no pietns darbs un patīkamas izpriecās, kas ilga gandrīz veselu nedēļu. Referenti pārsvarā bija no vecākās un vidējās paaudzes, bet visu pārējo programmu jaunieši veica paši. Ja neskaita Valža Āboliņa nepatīkamo izlēcienu ar referātu par latviešu moderno literatūru un piedauzīgo jauno „literātu vakaru", par kuru jau ziņojām, visi pārējie referāti bija patiešām vērtīgi un deva daudz kongresa vairāk nekā 150 dalībniekiem.

Gleznotājs Juris Soikans referēja par tematu „Nacionālās mākslas iespējas trimdā". Viņš iedalīja latviešu māksliniekus trīs paaudzēs — cara laika, Latvijas brīvvalsts un trimdas māksliniekos. Lai kaut ko latvisku radītu, nepieciešama tautas vide, citādi arī māksla negribēti asimilējas. Turpretī tautiska māksla asimilējas. Turpretī tautiska palēnina vispārējo asimilācijas procesu. Referents atzina, ka laikā no 1945.—1952. gadam mūsu māksla svešumā piedzīvojusi restaurācijas laiku, bet nekā jauna klāt nenāca. Pēc 1952. gada latviešu trimdinieki sāka censties pēc materiāliem labumiem, tad sāka arī rasties jauni meklējumi glezniecībā. J. Soikans norādīja, ka daudz jādara mūsu kultūras politikā, lai, ja liktenis tā lemtu, arī pēc nākošās paaudzes trimdā vēl pastāvētu latviešu māksla.

Katoļu prāvests M. Lizdiks referēja par latviešu jaunatni Amerikā, raksturodams savus personīgos novērojumus ASV apmeklējumā. Viņš atzina, ka vecie un jaunie latvieši bieži vien parallēli veic to pašu darbu. Referents ieteica Eiropas jauniešiem ņemt par paraugu Ziemeļamerikā rīkotos sešu nedēļu nogaļu kursus un arī Divreizdivi nometnes, kuru mērķis izaudzināt jaunus vadītājus. Eiropas latviešu jaunatnei, pēc M. Lizdika pārliecības, arī trūkst vadlīniju sanāksmju rīkošanai. Prāv. M. Lizdika koreferente Baiba Kaugare no ASV, kura pašreiz uzturas Vācijā studiju nolūkos, informēja tuvāk par Divreizdivi darbības veidu un mērķiem, parādot arī attiecīgas filmas.

Edīte Hauzenberga - Šturma sniedza referātu „Skats mūsu valodas lietās", ievadot jauniešus latviešu valodas jomā, tāpat dot pārskatu par latviešu valodas vēsturi, apskatot mūsu dialektus un pievēršoties valodas problēmām trimdā. Referente atzina, ka latviešu valodai svešumā ne vien draud dialektizācija, bet tā jau sākusies, patapinot vārdus no patvēruma zemju valodām. Jaunatnei jādomā par mūsu valodas likteni, jo bez visa cita tā ir arī kopības simbols. Rakstu valoda attīstas mijiedarbē ar ikdienas valodu, kas svešumā jo labi novērojams. Lai aizkavētu mūsu valodas dialektizāciju, mums arī brīvajā pasaulē jāpatur tīra rakstu valoda. Valodas kontinuitāti garantē tikai latvieši dzimtenē, ne trimdā esošie,—atzina referente. Viņa arī atzina techniskas terminoloģijas izstrādāšanu svešumā par maznozīmīgu, jo to jau dara Latvijā. (Abus pēdējos referentes apgalvojumus gan gribas apšaubīt, jo, nenoliedzot, ka okupētajā Latvijā daudz paveic mūsu valodas pētniecība, nav tomēr noliedzams, ka latviešu valodu tur arī piesārņo un pat sakropļo.— Ref.).

Ādolfs Šilde sniedza referātu „Nebrīvā Latvija nebrīvā Krievijā", apskatot latviešu tautas agrīnos un pašreizējos pašnoteikšanās centienus un norādot, ka dzimtenē uzsāktā sovjetizācija iet rokrokā ar pārkrievošanu. Referents iepazīstināja jauniešus ar galvenajiem notikumiem okupētajā Latvijā un norādīja arī uz vairākiem neievērotiem faktoriem, piemēram, ka Latvijas territorija samazināta uz 63.500 kv. kilometriem u. c. Ād. Šilde ar statistiskiem datiem arī pierādīja, ka pašreiz Latvijas ostas netiek vairāk izmantotas, kā tas notika Latvijas brīvvalsts laikā.

Komponists Longins Apkalns kongresa dalībniekus iepazīstināja ar latviešu mūzikas attīstību okupētajā Latvijā, kur vēlēšanās ietekmēt cilvēku dzīvi izpaužas arī mākslā, jo mūzika jārada sociālā reālisma garā. Tā latviešu skaņražiem eksistences dēļ jākomponē mūzika, kas neatbilst pašu dziļākajām prasībām. Pēc referenta ieskata 98% okupētās dzimtenes komponistu mūzikas uz laiku laikiem sagandēta ar kaujas vai masu dziesmu intonācijām. Savā referātā L. Apkalns jauniešus iepazīstināja arī ar mūzikas formām un techniku.

R. Cedriņš socioloģiskā skatījumā pakavējās pie komūnisma iespiešanās Rietumeiropā. Izmantojot statistiskus datus un personīgos vērtējumus, referents salīdzināja izpeļņu ar komūnistu skaitu vairākās valstīs un apskatīja sabiedrības grupas, kurās komūnisms visbiežāk sastopams. Runātājs atzina, ka komūnisms nerodas no nabadzības, bet visbiežāk tur, kur rodas iespēja salīdzināt dzīves standartus.. E. Cedriņš arī norādīja, ka vēlēšanās daudzi nobalso par komūnistiem nevis pārliecības, bet garlaicības dēļ, vēlēdamies radīt kaut kādas pārmaiņas.

Bez vērtīgajiem, labi sagatavotajiem un nozīmīgajiem priekšlasījumiem kongresa programmā ievērojama vieta bija ierādīta arī mākslai, folklorai un izpriecām. Tā notika īpašs jauniešu koncerts, kurā pianiste Maija Vintere atskaņoja Bēthovena un Šopēna darbus, bet dziedātāja Guna Reitmane sniedza 2 ārijas no Mocarta operām un 3 tautas dziesmas. Ar tautas dziesmām kongresa dalībnieku priekšā stājās arī Pāvils Johansons. Visi izpildītāji pieder visjaunākajai paaudzei, bet ir jau pietiekami nobrieduši, lai uzstātos atklātībā, tā apliecinot, ka arī Eiropā aug jauni talanti šai laukā. Klausītāju līdzīgais vecums gādāja par labu iejušanos un izpratni skaņdarbu iztulkojumā, kādēļ šis koncerts atzīstams par ļoti labi izdevušos un arī vērtīgu.

J. Zaļkalns demonstrēja diapozitīvu seriju par Latvijas armiju laikā no 1920.—1940. gadam, ap 250 uzņēmumos jauniešiem parādot mūsu armiju dažādos laikos, nobeigumā arī uzceltos atbrīvošanas pieminekļus un Brāļu kapus Rīgā. G. Šilde savukārt demonstrēja kādu brīvvalsts laika dokumentārfilmu par Liepāju. Tāpat jaunieši filmās varēja noskatīties abu iepriekšējo ELJAs kongresu norisi.

Interesants un iespaidīgs kļuva kongresa dalībnieku izbraukums autobusos un privātās mašīnās uz jūrmalu, kur pie Francijas un Beļģijas robežas, starp Denkerku un Lapanno, viņi noskatījās saulrietu un iekūra kāpās ugunskuru, ap kuru dejoja tautas dejas un skandēja dziesmas. Šī ir vēsturiska vieta, jo 1940. gadā, vācu bruņoto spēku spiedienā, no šejienes atkāpās britu armija, bet 1944. gadā izcēlās sabiedroto spēki, kas sakāva hitleriešu karapulkus. Tagad še iekārtota īpaša „neitrālā josla", kurā uzturoties, latviešu jaunieši, liekas, guva arī labāku izpratni par Eiropas likteņiem, vismaz šo un to pārdomāja.

Nebija piemirstas arī sporta sacensības.. Volejbolā par ELJAs Vācijas nodaļas dāvināto ceļojošo kausu sacentās 4 vienības, uzvarot Zviedrijas jauniešu sešniekam. Tālākās vietās ierindojās Vācijas A vienība, Anglijas un Vācijas B komplektējums.

Kongresa pēdējās dienas vakarā notika atvadballe. Anglijas latviešu deju kopas Kamoliņš un Pērkonītis sniedza uzvedumu „Vedības dziesmās un dejās", bet Biruta Heistere, klavierpavadījumus veicot V. Grigulim, nodziedāja piecas Jāzepa Vītola kompozicijas. Protams, jaunieši arī dejoja, par modernu deju mūziku gādājot Zviedrijas jauniešu deju kapellai Saulesbrāļi. Balles karalieni izraudzīt nenācās viegli, jo skaistums nav izmērījams ar metrmēru vai nosteicams ar pulksteni kā sporta sacensībās. Tā šoreiz kongresa balles karalienes godā „neizšķirtā cīniņā" tika divas daiļavas kopīgi — Maija Vintere no Vācijas un Inese Zālīte no Zviedrijas.

L.

VENTA ČALO MEŽVIDOS

Gadskārtējā lielā Zemgales skautu un Dzinteres gaidu novadu apvienotā nometne „Venta", šogad ar apm. 240 nometņotājiem skaitliski pārsniedzot iepriekšējās nometnes, laikā no 19.—21. augustam pirmoreiz notika jaunā vietā — Grand Rapidu ev.lut. draudzes lauku īpašumā Mežvidos. Jaunieši no Klīvlendas, Detroitas, Saginavas, Grand Rapidiem un Kalamazū, kā arī kupls vecāku un viesu skaits, kāds vēl līdz šim Mežvidos nebija pieredzēts, 3 dienas dabas klusumā dusošo vietu pārveidoja tā, ka ikviens varēja pievienoties kāda viesa atzinumam: „Mežvidi pārplūdināti ar Ventas čalām."

Ne tikai lielo nometņotāju skaitu, bet arī labo sadzīves un sadraudzības garu, kas paudās daudzo pārbaudījumu un sacensību laikā, atzina par iepriecinošu: „Sistēmatiskais skautu un gaidu darbs ar regulārajām nodarbībām vienībās vienu vai divas reizes nedēļā, kārtējās vadītāju pārbaudes ar sacensībām dažādās nozarēs, kurās apvienots latviskais ar starptautisko, ir izskaidrojums mūsu darbības neapsīkšanai un intereses uzturēšanai jauniešos," bija Zemgales novada skautu pr-ka A. Ozola atzinums, kad viņš nometnē bija iepazinies ar visa novada darbību.

Ugunskura vakaru vadīja Fr. Sīpols no Detroitas, bet ugunskuru aizdedza Latvijas gaidu organizētāja un pirmā priekšniece V. Vilka. Vispusīgie gaidu un skautu priekšnesumi gandrīz visi kaut kādā veidā bija saistīti ar Ventu vai tās apkārtni, izpelnoties jo sevišķu atzinību gan pašos jauniešos, gan arī viesos. „Labi piestrādāts un skaisti priekšnesumi," bija V. Vilkas atzinums, kura pēc ilgākas uzturēšanās Japānā atkal varēja vērot latviešu meitenes un zēnus.

Lielajā nometnē arī noskaidroja labākos novada dziedātājus — gan skautu, gan arī tautas dziesmās. Teicamākie dziedātāji saņēma kora Dziesmu Vairogs ceļojošo pūra lādi un konkordijas Valdemārijas ceļojošo tauri. „Dziesmas skan braši, vienīgā nelaime, ka pietrūkst laika visas izdziedāt," bija kāda vērtētāja atzinums, pavēstot, ka Detroitas dižskauti varējuši nodziedāt 114 tautas dziesmu. Tautas dziesmu „karā" uzvarētāja izrādījās Tērvetes vienība no Detroitas, bet skautu dziesmās Skrundas vienība no Grand Rapidiem. Labākās guntiņu dziedātājas bija Abavas pulciņš Detroitā, gaidām — Skrundas pulciņš Grand Rapidos, bet lielgaidu dzimtām — Abava no Detroitas.

Skautu nometnes iekārtošanā 1. vietu izpelnījās Jelgavas vienība Kalamazū, bet 2. Tērvete Detroitā. Mazskautu šķēršļu gājienā uzvarēja Grand Rapidu Skrunda, 2. Detroitas Tērvete. Skautu šķēršļu gājienā pārākā bija Saginavas Tērvete, 2. Grand Rapidu Skrunda. Roveru pētniecības gājienā — 1. Detroita, 2. Kalamazū; ugunkura priekšnesumos — 1. Grand Rapidi, 2. Detroita. Kopnovērtējumā labākā vienība skautu novadā kļuva Detroitas Tērvete, 2. Grand Rapidu Skrunda un 3. Kalamazū Jelgava. Gaidu nometnes iekārtošanā guntiņu sacensībā uzvarēja Kalamazū Gaujas pulciņš, gaidām Grand Rapidu Skrundas pulciņš, bet lielgaidām Kalamazū Gaujas. Šķēršļu gājienā guntiņām un gaidām pārākā bija Grand Rapidu Skrunda, bet pētniecības gājienā Abavas lielgaidas Detroitā. Kopnovērtējumā labākais guntiņu pulciņš izrādījās Skrunda no Grand Rapidiem, arī Skrundas gaidas bija teicamākās, bet lielgaidu sacensībā — Abava no Detroitas.

Ne tikai pirmo, bet arī otro un trešo vietu ieguvēji saņēma balvas, kuras jo bagātīgi bija dāvinājušas novadu organizācijas. Nometnes nobeigumā ar parakstu adresi sveica skautu nometnes pr-ku A. Ozolu, kuram tieši šai laikā apritēja 40 gadu kopš sācis skautot. Daudz cildinošu vārdu veltīja arī nometnes saimniekiem un saimniecēm, kas tik daudz veikuši, lai viss būtu kārtībā.

Ventas skautu nometnes priekšnieks bija A. Ozols, gaidu G. Sīlka, komandants V. Puriņš, komandante Inta Siliņa, nometnes mācītājs K. Hermanis, ārsts Dr. J. Nagliņš, galvenais tiesnesis A. Kangars. Reizē ar jauniešiem nometņoja arī 35 vadītāji un vadītāju vietnieki. Jaunums šai nometnē bija Grand Rapidu skautu mūzikas kapella, kura ievadīja sestdienas vakara jundu un parādes gājienam deva ritma brašumu.

Nometnes laikā notika arī kārtējā novada vadītāju apspriede.

V. Bokis

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

KAŖAVĪRA PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos visām organizācijām, DV darbiniekiem, draugiem un paziņām, kas mani ar piemiņas veltēm un sirsnīgiem vārdiem atcerējās un sumināja nesenajā 60. dzimšanas dienā.

GRAND RAPIDI

● Varēja domāt, ka apmākušās debesis un nelielais lietus 21. augustā iespaidos Bērtuļa tirgus norisi agr. V. Pogas saimniecībā pie Loveles, kuru bija organizējušas Daugavas vanadzes, bet tas izdevās pat labāk nekā rīkotājas cerēja. Bija desu bode (tējnīca), kliņģeru stends un dažādu lauku ražojumu pārdotava, bija dabūjama ne tikai rupjā maize, bet —arī kazu piens, siers u.c. preces. Jo aktīva izdarībās bija Burbuļmāte, žīds (D. Polis), čigāniete (M. Roziņa) un čigāns (A. Balodis), kas gan zīlēja, gan izsniedza dažādas „drapes" no saviem krājumiem. Kā kāds no apmeklētājiem paskaidroja, tad tirgū varēja ieģērbties jaunā apģērbā no galvas līdz kājām, pat iegūt dažu labu vērtīgu latviešu grāmatu. Vanadzes jo pateicīgas agr. V. Pogam, visiem mantu ziedotājiem un apmeklētājiem.

LSCS KĒNIJĀ PĀRSTĀVĒTA

Bez sagatavošanās savam 20 gadu dibināšanas atceres kongresam, kas notiks laikā no 23.—25. septembrim Čikagā, Latviešu studentu centrālā savienība veic arī nozīmīgu darbu Afrikā. Kā mūsu laikrakstā jau ziņots, Kēnijas galvaspilsētā Nairobi laikā no 17.—27. augustam savā 12. kongresā pulcējās Internacionālā studentu apvienība (International Student Conferenc), kurā pārstāvētas lielā daļa no pasaules valstīm. Latviešu studentus šai konferencē pārstāvēja Ilze Konrāde, pazīstamā pasaules rekordiste peldēšanā, kas pašreiz uzturas Dienvidafrikā un apņēmās ierasties Nairobi, lai pārstāvētu LSCS.

LSCS prezidija priekšsēde Ruta Priedkalne ziņoja, ka Ivars Bērziņš izstrādājis formālu lūgumrakstu LSCS uzņemšanai par pilntiesīgu locekli Internacionālajā studentu apvienībā. Ziņas par kongresa gaitu vēl nav saņemtas, bet jācer, ka Ilzei Konrādei būs izdevies delegātus iespaidot latviešu studentiem labvēlīgi, kaut ISC padomdevēju komiteja nostājusies negātīvi pret šo lūgumu. Bez tam LSCS mēģina panākt, lai ISC izmeklēšanas un informācijas daļa izdarītu pētījumus par Baltijas valstīm, uzsvaru liekot uz akadēmiskās brīvības apspiešanu, diskrimināciju un pašnoteikšanās liegšanu. Bez šiem abiem speciāluzdevumiem LSCS turpinās populārizēt Latvijas vārdu un brīdināt pasauli no komūnisma briesmām.

P.

KANADAS BAZNĪCAS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibīskaps A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6—2510. **Sv. Jāņa draudze, tel. 921—3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.**

3. septembrī, plkst. 11.30 korp. Frat. Lataviensis 40 g. dibināšanas atceres dievkalpojums; bīsk. A. Lūsis, māc. T. Vēdzele un māc. J. Strautnieks.

4. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums. Mācītāji Teodors Vēdzele (Omahas latv. draudze) un Jānis V. Strautnieks no Čikagas (žurnāla „Ceļa biedrs" redaktors.).

11. septembrī, plkst. 11 Kapu svētki latviešu kapu jaunākā nodalījumā.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel OX 9—3331 Toronto Sv. Andeja baznīcā.

Svētdien, 11. septembrī, pl. 11 Kapu svētki.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

4. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tālavā.

11. septembrī, plkst. 11 Kapu svētki latviešu kapos Toronto.

18. septembrī, plkst. 2 pēcp. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skolas iesākums.

25. septembrī, plkst. 2 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skolā. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas augšējā zālē.

BRAMPTONĀ:

11. septembrī, plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

4. septembrī, plkst. 11 pēcpusd. dievkalpojums.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5—5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

18. septembrī pl. 3 p.p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

4. septembrī pl. 2 p.p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

4. septembrī dievkalpojuma nebūs.

11. septembrī plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Bībeles stunda.

18. septembrī plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un svētdienas skola.

25. septembrī plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Bībeles stunda.

2. oktobrī plkst. 1.30 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums un svētdienas skola.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montreālā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek svētdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas" Radioraidījumi katru svētd. pl. 3.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont.

Architekts un Lāčplēša kara ordeņa kavalieris Jānis Strauss ar dzīvesbiedri. Foto: E. Zirnītis

ASV BAZNĪCAS

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11 th Ave., Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Liventāls tālr. WE 3—9326.

4. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, māc. E. Caune, tālr. PO — 98679.

4. septembrī, plkst. 11 dievkalpojumā sprediķos prāvests A. Grosbachs no Austrālijas, piedalīsies mācītājs E. Caune. Pie ērģelēm Velta Barviks. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē kafijas galds ar tālā viesa referātu. Visi mīļi ielūgti.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd. 301 Burlingame Ave.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201. West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

4. septembrī dievkalpojuma nebūs, 11. septembrī pēc dievkalpojuma draudzes sapulce baznīcas zālē.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
DABŪJAMI
O. ANDERSONA
DELIKATESU VEIKALĀ
28. Market St., Hamilton, Ont.,
kā ar.
„NORTHLAND
GROCERY"
120 Barton St. E., Hamilton, Ont.

Darbīgais architekts

LĀČPLĒSIM JĀNIM STRAUSAM 65 GADI

Kas pazīst architektu un Lāčplēša kara ordeņa kavalieri Jāni Strausu, kas trimdas dienas vada Kolorado Springā? Par viņu tikpat kā nekas nav rakstīts. Viņš paslēpies aiz darba un pienākumu gadiem. Kad vēlos rakstīt par šo kluso darba vīru, viņš aizliek sev priekšā vairogu: „Es mīlu darbu, bet man nepatīk, ka raksta par mani." Vai nav savādi? Nerakstīšams esmu iedzīvojies vai mūžīgos ienaidniekos... Nezinu, kā man būtu veicies, ja Lāčplēša enerģiskā un izdarīgā dzīvesbiedre — vēsturniece un skolotāja Olga Strause — nebūtu nākusi talkā.

Architekta Jāņa Strausa ražīgākie darba gadi veltīti tēvzemes labā. Pirmā pasaules kara dēļ pārtrauktās skolas gaitas Tukuma komercskolā viņš pabeidza Rīgā 1919. gada pavasarī un kā 18 gadu jaunekļis stājās cīnītāju rindās — Baloža brigādē. Rudenī viņš iestājās karaskolā un kā kadets piedalījās cīņās pret bermontiešiem, pirmās kaujas izcīnot Ziepniekkalna pozicijās. Pēc Pārdaugavas zaudēšanas divas kadetu rotas ieņēma pozicijas Daugavas labajā krasta posmā no jaunā dzelzs tilta līdz Krasta stacijai. Pienāca 1919. gada 5. novembris, kad kadets Jānis Strauss kopā ar 5 citiem brīvprātīgi pieteicās izlūku gājienam pāri dzelzs tiltam Pārdaugavas izlūkošanai. Tas bija bīstams gājiens, bet nepieciešams. Savu uzdevumu kadeti veica, bet atcelā Strausu smagi ievainoja sejā. Ievainojums tik smags, ka tikai pēc 3 mēnešiem viņš varēja atgriezties karaskolā. Par šo bīstamo izlūkgājienu, kas deva skaidrību par ienaidnieka spēkiem Pārdaugavā, Jāni Strausu vēlāk apbalvoja ar Lāčplēša kara ordeni.

Karaskolu J. Strauss pabeidza 1920. gada vasarā un demobilizējās, uzsākdams studijas Latvijas universitātē architektūras fakultātē. Jau kā studentam viņam pavērās plašs darba lauks valsts jaunuzbūves darbā pēc agrārre formas likuma izdošanas. 1923. gadā viņš sāka strādāt zemkopības ministrijas būvniecības nodaļā par techniķi, zīmēdams jaunsaimniecību paraugplānus iespiešanai, aplēšot arī ēku pārbūves un remontus valsts lauksaimniecības un lopkopības skolām un izmēģinājumu stacijām, līdztekus meklējot jaunu būvmateriālu un būvveidu (skaidu betona) lietošanas iespējas. 1934. gadā pabeidzis architektūras fakultāti ar diplomdarbu par lauku saimniecību visumā un sevišķi jaunveida dziļo lopu kūti. J. Strauss zemkopības ministrijas būvniecības nodaļā projektējis un aplēsa stiegrotā betona konstrukcijas, bet ar 1936. gadu viņš būvniecības nodaļas 4. sekcijas pārzinis organizēja un vadīja būvju pārraudzību lauku saimniecībās, šim uzdevumam sagatavodams praktiskos kursos ap 100 būvtechniķu. 1937. gadā J. Strauss kļuva būvniecības nodaļas vadītājs, bet 1938. gadā būvniecības daļas vadītājs un arī valsts sfēras fabrikas vicedirektors.

Trīsdesmitajos gados J. Strausam piekrita izcila nozīme kā autoram būvniecības pārveidošanas jautājumos. Laikā no 1930.—1940. gadam viņa spalva bija sevišķi ražīga: „Brīvās Zemes pielikumā „Zemes Spēks" katru nedēļu parādījās pa rakstam par jaunākajiem atzinumiem lauksaimniecības būvniecībā, bet Rīgas radiofonā 3 gadus (1931.—1934.) divreiz nedēļā lauksaimniecības būvniecības pusstundā viņš atbildēja uz dažādiem iesūtītiem jautājumiem. Atbildes vēlāk sakopotas brošūrā „Lēti un izturīgi būvveidi", kas piedzīvoja 3 izdevumus. J. Strauss bez tam publicējis 3 grāmatas: „100 padomu būvniecībā", „Būvniecības jautājumi un atbildes" un „Būvniecības norādījumu sakopojums".

Arī trimdas gados Vācijā J. Strauss Augsburgas Hochfeldas nometnē neturēja rokas klēpī, bet kā nometnes architekts vadīja remontstrādnieku grupu sabumboto ēku salabošanai, organizēja un vadīja mūrnieku un namdaru kursus, vēlāk, ieguvis architekta tiesības, atvēra architekta biroju. Ieceļojis ASV, viņš apmetās Kolorado Springā, kur pēdējos 8 gadus Holly Sugar sabiedrībā pārbauda cukurfabriku jaunbūvju un pārbūvju zīmējumus un aplēses.

Jānis Strauss ir aistēts un mākslinieks. Nopirkto māju viņš pārbūvējis pēc savas gaumes un iekopis plašu dārzu, kāda nav nevienam šejienes latvietim. Krāšņā rožu laukuma, puķu, koku un zālāja kopšanā lieli palīgi ir dzīvesbiedre Olga un dēls Elmārs. Mājas istabu sienas rotā paša J. Strausa vaļas brīžos darinātās gleznas — portreti un ainavas. Tālu stāvot no traipu ziedējiem glezniecībā, viņa darbos dominē architektoniskais, dailais.

Edmunds Zirnītis

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1266.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

VĒRTĪGI UN IEVĒROJAMI IZDEVUMI

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS, 1.—6. sēj.	@$7.80
Aspazijas Raksti — DRĀMA—LIRIKA—PROZA	@ 8.60
RŪDOLFA BLAUMAŅA 100 GADI, pavisam 12 sēj. 1120 lapp.	12.60
K. Ieviņa romāni — CĪŅA AR SIEVIETI	4.40
— SAULES DĀRZĀ	5.60
Gētes romāns — GARA RADINIEKI, I—III	4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA,
491 College St., Toronto, Ont.

Tālivaldis Ķiķauka

Eiropas mozaīka

CEĻOJUMA PIEZĪMES

(Nobeigums)

Angļu teātros Londonā var jauki pavadīt laiku: var skatīt pat divas izrādes vienā vakarā. Biju vairākos. Izpildījums labs, publikas gaume prasīga, aplaudē tikai tad, ja tēlojums pavisam labs.

Kādu vakaru Londonā aizeju uz Globa teātri, kur izrāda „The Matchgirls"; nē, operete tā nav, jo iecere, uzvedums ar dejām un dziesmām vairāk atgādina tipisku amerikāņu „mūzikāli". Vai to varētu saukt par dziesmu un deju lugu? Komēdija tā nebija: darbība notiek 1888. gadā, kad Anglijā un Eiropā izplatījās „industriālā revolūcija" un kad sievietes sāka cīnīties par savām tiesībām. Arī še devīze „to pašu algu par to pašu darbu" izskan gan kā lūgums, gan kā brīdinājums un beigās fabrikas meitenes gavilē — cīņa par tiesībām beidzas ar meiteņu uzvaru, un sērkociņu fabrikas meitenes nostājas līdzās saviem līgavaiņiem kā pilntiesīgi radījumi...

Skatuves dekorācijas lieliskas, tēlojums sprigans, angļu valodas akcents tīkams un dziesmas melodiskas.

☆

Nāras (Mermaid) teātrī pie Temzas izrāda 19. gadsimta salona komēdiju: laulāts pāris izšķiras, bet vīrs, mainījis lomu no vīra par mīļāko, no jauna tuvojas savai ekssievai un to prec atkal. Ir vēl citi sarežģījumi. Luga ir Moljēra, Šeridāna un Pinero stilā — komiski satīriska spēle, pārvēršas par farsu, ar tīkamu, zemu tembru skan aktrises Fīldingas balss, ar ko viņa kļuvusi slavena.

☆

Nav gan Eiropā, droši vien, neinteresantāka parka pa Haidparku, protams, neskaitot izrīcības zālē un runātāju stūrī. Parks, kas patiesībā ir tikai milzīgs zāles laukums ar šur un tur izmētātiem kokiem, aizstiepjas līdz pat apvārsnim. Bet pēc staigāšanas pa šaurajām Londonas ielām parks atspirdzina ar savām dimensijām. Anglosakšu zāles apkopšanas rituāls arī šo parku „apskuj", atstājot apmēram collu garu zāles paklāju. Angliju skatot, var redzēt, no kurienes arī kanadieši importējuši pārlieku lielo un nevajadzīgo indevi kopt, laistīt un nepārtraukti pļaut garlaicīgi zaļo mauriņu, kamēr tas atgādina paklāju...

☆

Pat Ginters savā grāmatā „Eiropā ar 5 dolariem dienā" uzsver, ka Londonā nav nozīmes meklēt labu restorānu, jo ēdiens visur vienāds: negaršīgs. Neskaitot ārzemju restorānus, arī šo rindu autors var teikt, ka Londonas „Vimpī" bāri un tamlīdzīgi sēriju restorāni ir gandrīz vai nelietojami un savādā kārtā atgādina Kanadas restorānus četrdesmito gadu beigās un piecdesmito gadu sākumā. Uz baltas čauganas maizītes ir siers, pārsegts ar otru maizes trijstūri, parasti plastikas papīrā ietīts. Situāciju mazliet glābj amerikāņu „ēdienu" ieviešanās.

☆

Braukšana pa ceļa kreiso pusi (pēc manām domām pa nepareizo pusi!) saistīta ar refleksu pārorientēšanos: man acu priekšā kāda jaunava, droši vien, ārzemniece, pameta skatienu pa kreisi un nokāpa no trotuāra, iekaucās bremzes, un pavisam bāla meiča uzvilkās atpakaļ uz ietves,— viņa bija automātiski paraudzījusies uz Anglijā nepareizo pusi un tā gandrīz sabraukta... Arī gājēji pa ietvēm seko mašīnu pusēm, un tā iznāk ar ļaudīm šur un tur saskrieties. Ja nemaldos, Zviedrijā, kur brauc tāpat, gājēji tomēr burzās pa labo pusi.

☆

Daugavas Vanagu nama pagrabā ir „vienrocīgie bandīti" — laimes mašīnas, kurās jāiemet sešu peniju gabals, jānorauj kloķis un jāgaida, kamēr izbirst „džekpots". Tā kāds tautietis rāva cauri divi naktis un dienu, beidzamā rītā vīram izkrita no mašīnas vairākas mārciņas (kā naudā, tā svarā!) monētu. Tādu mašīnu ir pavisam trīs. Ja ar vienu nelaimējas, iet pie nākošās, tad nāk atpakaļ pie pirmās...

☆

Vilcienā, braucot prom no Londonas, aprunājos ar blondu dāmu. Viņa braucot uz Zambēziju, savu dzimteni, esot architekta sieva. Kad ieprasījos, kā patikusi Londona, atbilde bija vienā vārdā: „Netīra!" Tikpat labi var teikt par Rietumvāciju, ka tā ir pārāk tīra un izmēzta; taču abos gadījumos adjektīvs nekā daudz nepasaka, jo tas būtu uz mata tāpat, kā kāda tautieša skumjas par Parīzes ļoti „nesanitārajām labierīcībām" vai nožēla par Zviedrijas ārkārtīgi dziļajām un platajām vannām. Ir ļoti iespējams, ka jaunajā pasaulē kanalizācijas caurules ir veiklāk konstruētas un virtuves vairāk atgādina laboratorijas, bet ne vienmēr pa chromētu vai nerūsējoša tērauda krānu tek tīrs ūdens...

☆

Vai Anglija ir daļa no Eiropas? Droši vien, ieskaitot arī to, ka satiksme rit pa nepareizo ielas pusi un naudas sistēma nedalās ar desmit. Taču politiski Anglija jau kopš seniem laikiem labi dalījusies ar divi: divpartiju sistēmu Parkinsons pielīdzina divām futbola vienībām, kuras kā buldogi nostājušās viena otrai pretim: vai nu tu esi par savu partiju vai opozicijā ar pretējo. Franči, turpretim, sēdēdami puslokā, spiesti būt vai nu labajā vai arī kreisā spārnā, tā radot koalīciju grupējumus, kā tas bija mūsu pašu Saeimas laikā.

★

Skatoties no putna perspektīvas uz Eiropas pilsētām, liekas, ka kara rētas labi sadziedētas un pilsētu centri gaumīgāki nekā Amerikā, kur pilsētu serdes ir „izpuvušas", noplēšot vecus namus un to vietā ierīkojot automašīnu novietošanas laukumus. Londonā rodas iespaids, ka taksometri spiesti visu laiku braukāt apkārt, jo nav vietas, kur apstāties...

★

Stāvu atkal Gatvikas lidlaukā, kur ar nokavēšanos pienāk strūklidmašīna: priekšā ir pārrāviens pāri okeanam, kokteiļi, vakariņas miniatūršķīvjos, skaistas stjuarteses demonstrējums, kā piepūst glābšanas vesti, konfektes nolaižoties un ošņātāji-muitnieki, kas īpatā veidā atgādina Kanadas dzīvniekus rakūnus, jo arī tie labprāt izvandās pa dažādām tvertnēm, izvēlēdamies parasti to, kas tvertnes dibenā...

Tā Eiropa paliek zem mākoņiem, pārdalīta ar dzelzs priekškaru divās daļās. Kaut kur pavisam zemu apakšā, okeana dibenā, vēl aizvien dus neatrastā Atlantīda. Taču pilota balss, kas skan blazēti un autoritatīvā, pat nicinošā vienaldzībā, atgādina, ka otrs krasts tuvojas milzu ātrumā. Nav brīnums, ka lidmašīnu sabiedrības, lai izbēgtu no klišejiskās vienveidības (jo „lidķermeņi" gaužām atgādina viens otru), cenšas mašīnu iekšpusi pārveidot, cik vien iespējams, ērtāku un pasniegt ēdienus un dzērienus biežāk un vairāk; arī stjuartešu izskatam un tērpa īsumam ir sava veida spējas mazināt citādi diezgan vienmuļo un pagalam līdzeno lidojumu.

☆

Izkāpjot Kanadā no lidmašīnas, ielas liekas par sprīdi platākas, automašīnas nenormāli lielas, acis iekožas pirmās reklāmas — milzīgie plakāti, kas aizsedz un apēno autokapsētas un sagruvušas garāžas. Ienāk prātā: ja vienā dienā no Amerikas izvāktu visas reklāmas, neona gaismas, Kokakolas plakātus, cigarešu firmu uzrakstus, tad atklātos pārsteidzoši pelēka ainava. To tādā gadījumā drīz, droši vien, nokrāsotu, jo te taču dzīvo pionieri, jaunās pasaules „jaunsaimnieki" un līdumnieki, kas lēnām iekaro mūžamežu, collu pēc collas, kā to var vērot „Mežonīgo Rietumu" televīzijas raidījumā „Bonanza", kurš, cik varēja vērot, pazīstams un iemīļots arī Eiropā...

LATVIJĀ MIRIS PLTN. K. GAILĪTIS

No dzimtenes saņemta sēru vēsts, ka 14. jūlijā miris pulkvežleitnants Kārlis Gailītis. Neatkarīgās Latvijas laikā viņš dienēja 4. Valmieras kājnieku pulkā, kur izpildīja tieslietu darbveža pienākumus. Pēc tiesību zinātņu studiju pabeigšanas Latvijas universitātē viņš pārgāja karatiesas dienestā, kur darbojies līdz boļševiku okupācijai.

Latviešu leģionam nodibinoties, pltn. Gailītis iesaistījās pie ģenerālinspektora štāba noorganizētās karatiesas dienestā. Pēc kapitulācijas viņš internējās Zviedrijā, no kurienes viņu kopā ar citiem latviešu karavīriem izdeva krieviem. Vairāk nekā 15 gadu viņš pavadīja izsūtījumā vergu darbu nometnēs, pēc tam ar sabojātu veselību atbrīvots un atlaists uz Latviju. Pēdējā laikā viņš bija atradis darbu Rīgā, bet dzīvoja Ķegumā, katru rītu un vakaru mērodams pagaro ceļagabalu no mājas līdz darba vietai.

K. Gailīša mūžs beidzās vientulībā. Viņa dzīvesbiedre nomira, dodama dzīvību dēlam, kas, tēvam aizejot leģionā, uzauga savas mātes māsas ģimenē, pārdzīvodams bēgļu gaitas Vācijā un kopā ar audžu vecākiem — A. Lāča ģimeni nokļuva Saginavā, ASV. Ziņu par tēva nāvi viņš saņēma, būdams amerikāņu kara jūrnieku ierindā.

Pltn. K. Gailītis apglabāts Ogres kapos 17. jūlijā. Pēdējā gaitā viņu izvadījis kāds viņam pazīstams mācītājs. Klāt bijuši radi un draugi, kas kapu seguši ar ziediem.

R.

JAUNAS UN VĒRTĪGAS GRĀMATAS

A. Rupaiņa tril. — MĀRA MOSTAS, 3 sēj.	$13.00
A. Rupaiņa tril. 3. sēj. atsev. MĀRA MOSTAS	5.00
A. Gulbja biogr. rom. — Z. A. MEIEROVICS, I II	8.00
Andr. Niedras rom. — KAD MĒNESS DILST	3.60
Dž. Londona rom. — JŪRAS VILKS	3.60
Fr. Dziesmas dzejas — LĪVZEME, illustr.	4.00
A. Kronina rom. — ZIEMEĻU GAISMA, I II	4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

3. sept. pl. 10.30 rītā — Kanadas latviešu katoļu apvienības kongress un pl. 19.30 saviesīgs vakars Latviešu namā, 491 College Street.

4. sept. pl. 17 — Latviešu katoļu rakstnieku cēliens ar Jāņa Klīdzēja un citu rakstnieku piedalīšanos Latviešu namā.

6. septembrī — pl. 8. vak. Latviešu namā Ad. Šildes referāts „Padomju varas sadursme ar buržuaziskiem nacionālistiem."

DV sporta un jaunatnes svētki Sidrabenē 10. un 11. septembrī.

24. septembrī — Ņujorkas koklētāju un dziesmu ansambļa koncerts DV Toronto nod. sarīkojums. Parkdale Collegiate — Jameson Ave., plkst. 7.30 vak.

1. oktobrī — **Daugavas Vanagu sarīkojums „Zelta dukāts Latvijai".**

16. oktobrī pl. 3 p.p. Toronto baptistu draudzes 15. gadasvētki Walmer Road dievnamā.

20. oktobrī — pl. 8.15 koncerts. MacVicar — soprāns, Juris Cīrulis — baritons, Edīte Timermane — klavieres. Latviešu namā, 491 College St.

23. oktobrī — pl. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā komp. Valdemāra Ozoliņa garīgs koncerts ar solisti Emmu Reinvaldi. Autors pie ērģelēm.

13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.

SV. KATRĪNAS

10. septembrī — plkst. 7.30 vakarā Mednieku un makšķernieku kluba balle „Atlanta Club" telpās.

HAMILTONĀ

22. oktobrī — Rotas koŗa Konektiketā koncerts Lietuviešu jaunatnes centra zālē, 48 Dundurn St. N. Pēc koncerta saviesīgs vakars. HLB koŗa sarīkojums.

...ozaika

...ZIMES

★

Vai Anglija ir daļa no Eiropas? Droši vien, ieskaitot arī to, ka satiksme rit pa nepareizo ielas pusi un naudas sistēma nedalās ar desmit. Taču politiski Anglija jau kopš seniem laikiem labi dalījusies ar divi: divpartiju sistēmu Parkinsons pielīdzina divām futbola vienībām, kuŗas kā buldogi nostājušās viena otrai pretim: vai nu tu esi par savu partiju vai opozicijā ar pretējo. Franči, turpretim, sēdēdami puslokā, spiesti būt vai nu labajā vai arī kreisā spārnā, tā radot koalīciju grupējumus, kā tas bija mūsu pašu Saeimas laikā.

★

Skatoties no putna perspektīvas uz Eiropas pilsētām, liekas, ka kaŗa rētas labi sadziedētas un pilsētu centri gaumīgāki nekā Amerikā, kur pilsētu serdes ir „izpuvušas", noplēšot vecus namus un to vietā ierīkojot automašīnu novietošanas laukumus. Londonā rodas iespaids, ka taksometri spiesti visu laiku braukāt apkārt, jo nav vietas, kur apstāties...

★

Stāvu atkal Gatvikas lidlaukā, kur ar nokavēšanos pienāk strūkllidmašīna: priekšā ir pārrāviens pāri okeanam, kokteiļi, vakariņas miniatūršķīvjos, skaistas stjuarteses demonstrējums, kā piepūst glābšanas vesti, konfektes nolaižoties un ošņātāji-muitnieki, kas īpatā veidā atgādina Kanadas dzīvniekus rakūnus, jo arī tie labprāt izvandās pa dažādām tvertnēm, izvēlēdamies parasti to, kas tvertnes dibenā...

Tā Eiropa paliek zem mākoņiem, pārdalīta ar dzelzs priekškaru divās daļās. Kaut kur pavisam zemu apakšā, okeana dibenā, vēl aizvien dus neatrastā Atlantīda. Taču pilota balss, kas skaņ blazēti un autoritātīvā, pat nicinošā vienaldzībā, atgādina, ka otrs krasts tuvojas milzu ātrumā. Nav brīnums, ka lidmašīnu sabiedrības, lai izbēgtu no klišejiskās vienveidības (jo „lidķermeņi" gaužām atgādina viens otru), censās mašīnu iekšpusi pārveidot, cik vien iespējams, ērtāku un pasniegt ēdienus un dzērienus biežāk un vairāk; arī stjuartešu izskatam un tērpa īsumam ir sava veida spējas mazināt citādi diezgan vienmuļo un pagalam līdzeno lidojumu.

☆

Izkāpjot Kanadā no lidmašīnas, ielas liekas par sprīdi platākas, automašīnas nenormāli lielas, acīs iekožas pirmās reklāmas — milzīgie plakāti, kas aizsedz un apēno autokapsētas un sagruvušas garāžas. Ienāk prātā: ja vienā dienā no Amerikas izvāktu visas reklāmas, neona gaismas, Kokakolas plakātus, cigarešu firmu uzrakstus, tad atklātos pārsteidzoši pelēka ainava. To tādā gadījumā drīz, droši vien, nokrāsotu, jo te taču dzīvo pionieri, jaunās pasaules „jaunsaimnieki" un līdumnieki, kas lēnām iekaŗo mūžamežu, collu pēc collas, kā to var vērot „Mežonīgo Rietumu" televīzijas raidījumā „Bonanza", kuŗš, cik varēja vērot, pazīstams un iemīļots arī Eiropā...

...kojumu kalendārs

20. oktobrī — pl. 8.15 koncerts. MacVicar — soprāns, Juris Cīrulis — baritons, Edite Timermane — klavieres. Latviešu namā, 491 College St.

23. oktobrī — pl. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā komp. Valdemāra Ozoliņa garīgs koncerts ar solisti Emmu Reinvaldi. Autors pie ērģelēm.

13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.

SV. KATRĪNAS

10. septembrī — plkst. 7.30 vakarā Mednieku un makšķernieku kluba balle „Atlanta Club" telpās.

HAMILTONĀ

22. oktobrī — Rotas koŗa Konektiketā koncerts Lietuviešu jaunatnes centra zālē, 48 Dundurn St. N. Pēc koncerta saviesīgs vakars. HLB koŗa sarīkojums.

VERAS KEIŠS

Klasiskā baleta skola

Toronto rietumos: 2319 Bloor St. W.
Toronto austrumos: 980 O'Connor Dr.

MĀCĪBAS UZSĀKS Š. G. 7. SEPT.

Iepriekšējai reģistrēšanai un tuvākai informācijai līdz zvanīt 755—6621

Šai mācību g. paredzēta speciāla baleta klase 4 g. v. bērniem vienu reizi nedēļā.

TORONTO PILSĒTAS PAZIŅOJUMS PAR

ATKRITUMU AIZVĀKŠANU

Pirmdien, 5. septembrī, sakarā ar LABOUR DAY atkritumi netiks aizvākti.

Aizvākšanu izdarīs otrdien, 6. septembrī. Kārtējā otrdienas aizvākšana tiks izdarīta trešdien, 7. septembrī.

Lietojiet parastās atkritumu tvertnes. Noskalojiet virtuves atkritumus un ietiniet laikraksta papīrā.

Neatstājiet dārza atkritumus un noplauto zāli ielas malā.

Visus šos atkritumus ielieciet izturīgās tvertnēs līdz otrai kārtējai aizvākšanas reizei.

H. F. Atyeo, P. Eng.
Ielu pārvaldes priekšnieks.

JAUNAS LATVJU GRĀMATAS

Trimdas lielākais jaundarbs, jaunā izd., jaunos sējumos A. Pūpaiņa triloģija — MĀRA' MOSTAS, 1., 2., 3. ...... $13.00 iznācis un pieprasāms visās grāmatnīcās. Te ir ko lasīt! Alfr. Amendas biogr. rom. 4 daļās, kopsējumā

APASIONĀTA $9.60

kopā ar Bēthovena darbu pasāžām pāri par 700 lpp. līdz šim vēl neredzētā sagatavojumā. Skaistāku dāvanu grāmatu nebūsit nevienu redzējuši. Būs iespiesta apm. 15. augustā.

JAUNAIS GRĀMATU KATALOGS

pieprasāms par brīvu visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

LATVIAN MUSIC

2 jaunas LP pirmklasīgā technikā

Iepazīstieties, — un jūs kļūsit neškiŗami draugi!

LP14: Ādolfs Kaktiņš ar orķestri

Kas tie tādi. Lāčplēšiem. Dzimtene. Trubadūrs. Traviata. Nevis slinkojot un pūstot. Baudi zaļo jaunību. Meldermeitiņa. Es dziļi glāzē ieskatījos. Fausts. Vai gudrās dabas mājiens. Laiks steidzas prom.

LPo29: Vīru un jaukti koŗi un solisti ar orķestri

Bērzs rudenī. Rūķīši un Mežavecis. Mežezers. Lūk, roze zied. Gana dziesma vasarā. Skatat, ļaudis. Mikla. Mākonītis un mākonīte. Vērsītis dēsā. Dace mazā mežā gāja. Karalis un bērzlapīte. Mēnestiņš meloja. Sūpuļdziesma.

Cena $6.00 plūs 30 c PST.

ŠIS PLATES DABŪJAMAS

DV GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto 4, Ont.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar moderniem mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Visjaunākā skaņu plate — Stereo $ 6.00

A

Alfreds Poriņš — tenors

Dziesmas klavieru, čella un obojas pavadījumā:
Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme — J. Graubiņš
Ej, saulīte, drīz pie Dieva — J. Vītols
Dzeguze kuko — A. Jansons
Tumša nakte, zaļa zāle — V. Ziedonis
Čuči, mana līgaviņa — V. Ziedonis
Bij man vienas rozes dēļ — V. Ziedonis

B

Pie klavierēm — Raymond McFeeters

Ziedu laikā — J. Ķepītis
Roze, tulpe, neaizmirstule — J. Ķepītis
Ābeļkoka pīpe — J. Ķepītis
Cimdu pāris — A. Žilinskis
Glāsts — J. Mediņš

Dabūjama tikai

Daugavas Vanagu grāmatnīcā

491 College St., Toronto 4, Ontario.

Ontario dziv. plūs 30 c P.S.T.

IZĪRĒJAMA

liela, gaiša nemēbelēta frontes istaba ar virtuvi. Ledusskapis, plīts, izlietne.

Zvanīt 465—5108, Toronto.

FRANK VASSBA

ADVOKĀTS - NOTĀRS

263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)

TEL WA 2-8112, 2-8111.

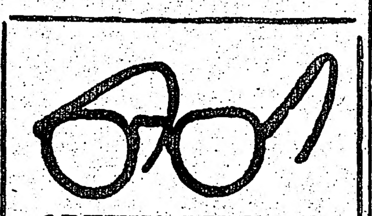

OPTIĶIS LUNSKY

470 College St., Toronto

WA 1-3924

PĀRSŪTĀM naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAIMNIECISKĀ NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Vasarnīca un kabīne

izīrējama klusā vietā. Laba makšķerēšana, laivas, 45 jūdzes no Toronto

Lake Simcoe, Keswick, Ont.

Zvanīt dienā 366—0484, vakaros 534—8448.

IGAUŅU OPTIĶIS J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251.

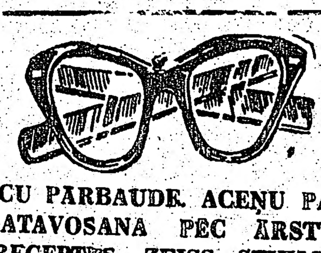

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI. Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50
1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bērnu dziesma, Agloņa.
2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Sūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Erģeļu pavadījumā.
Vera Leinvēbere, klavieres $5.25
Jāzepa Vītola — Variācijas, T. Ķeniņa — Sonāta.
+ 3% P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St. Toronto 4, Ont.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4—1403, Toronto

†

Latvijas atbrīvošanas kaŗa
Ziemeļlatvijas brigādes kaŗavīrs

Emīlis Jūlijs SKUJIŅŠ

dzim. Bilskas pag.,
miris 1966. g. 10. augustā Milvokos.

Kaut cīnījies par dzimteni svētu,
Dzimtenes smiltājs Tev svešas varas liegts.

Dziļās sērās
LATVIJAS BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJI
ZIEMEĻNIEKI

IZMANTOJIET IZDEVĪBU UN IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM PLATĒM, JO TĀS IR BEIDZAMĀS.

1002 KALVIS, vīr. dubultkv. ...... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Cīruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1004 B. PIEKALNĪTIS, bass ...... 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1005 V. SALNA, tenors ...... 45 RPM $2.00
Atmiņas — Angļu valsis. Toreiz — tango.

1006 KALVIS, vīr. dubultkv. ...... 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuljaks.

1007 KALVIS, vīr. dubultkv. ...... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ. ...... 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņš. V. Dārziņa — Man māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO ...... 33 RPM $5.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika."

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets ...... 33 RPM $5.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Kaŗš.

1022* LĪGO, jaukts koris DAINA ...... 33 RPM $5.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS, Skaņu studija DAINA orķestra izpildījumā ...... 45 RPM $2.00
1024 Andžiņš. Mugurdancis.

1028 V. SALNA, tenors ...... 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1026 A. BALODIS, baritons, orķ. pav. ...... 45 RPM $2.00
Pasaciņa — tango. Daiļā meitiņ — valsis.

DABŪJAMAS

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

$ $ $ IEPĒRCIETIES UN IETAUPIET! $ $ $

ĻOTI LABAS LIETOTAS DRĒBES — MĀJTURĪBAS PRIEKŠMETI UN MĒBELES.

THE ST. VINCENT DE PAUL STORE

APĢERBA GABALI UN SĪKAS MĀJTURĪBAS PRECES

348 Broadview Ave., Toronto (dienvidos no Gerrard).

MĒBELES UN APĢĒRBI, KĀ ARĪ MĀJTURĪBAS PRIEKŠMETI, 240 Church St., Toronto (dienvidos no Dundas).

VISAS PRECES — MŪSU JAUNĀKAJĀ VEIKALĀ

24 Noble St., Toronto, pirmā iela ziemeļos no Queen W., pie Dufferin). Visi veikali atvērti pirmdienās, otrdienās, trešdienās un sestdienās no plkst. 9—5 pēcp.; ceturtdienās un piektdienās no 9—8 vak. Viszemākās cenas no zemākajām.

Piemērotas jūsu naudas makam.

IEGĀDĀJIETIES SKOLAS GRĀMATAS JAU LAIKUS LATVIEŠU SKOLAI!

ĀBECE un lasāmgrāmata 1. klasei $3.00
A. Širmaņa — Mana tēvu valoda 3. kl. $1.50
M. Gaides — Tēvu valodas mācība $1.60
A. Ozols — Jaunās derības stāsti 3. un 4. kl. $1.50
A. Andersones — Augsim Latvijai $1.50
A. Kaugara — Mana tēvu valoda 4. kl. $1.50
Vecās derības stāsti 4. kl. $2.25
A. Kaugara — Mana tēvu valoda 5. kl. $1.50
A. Dravnieka — Mana tēvu valoda 6. kl. $1.80
Latvijas ģeografija $2.20
H. Kreicera — Mana tēvu valoda 7. un 8. kl. $3.00
P. Dreimaņa — Latvju tautas vēsture $3.90
E. Langes — Baznīcas vēsture 2. daļa $1.35
A. Voitkus — Ticības mācība 5. kl. $1.50
A. Ozols — Viņa vārdi bija vareni $2.50
Mazais katķisms 0.50

DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

K. Zāle — Rožābele, dzej. $4.00
Dr. E. Krieviņš — Viņās dienās $6.50
G. Janovskis — Pie Tornas 4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu 4.50
J. Hašeks — Šveiks 5.50
A. Irbe — Marisandra kaza 4.00
K. Ābele — Saule viena, dzejoļi 4.00
Dr. P. Ciršis — Dogmu Dievs 4.50
Ed. Ozoliņš — Vāciski - latviska vārdnīca 7.50
I. Kaija — Gaidas pirmā mīlestība 2.50
I. Kaija — Atzīšanas ābols 2.50
I. Kaija — Iedzimtais grēks 2.50
J. Martinsons — Kristus baušļi 1.20
J. Martinsons — Vecās derības mācība nav pieņemama kristiešiem 1.00
ARCHĪVS — 6. sējums $5.70
BAZNĪCA UN DRAUDZE $4.20
Novadu tērpi $20.00
Teach Yourself Latvian $2.10
Latgaļu pētniecības institūts — ACTA LATGALICA I $4.00
L. Latkovskis — Dzymtos zemes ļaudis, atmiņas $3.00
Latviešu tautas teikas un pasakas VI sēj. $7.80
R. Blaumaņa — Drāma $12.60
Klavieŗu skaņdarbi $5.80
Andr. Johansons — Rīgas svārki mugurā, atceres 4.50
Art. Voitkus — Mēs gribam būt mājās, rom. 4.80
Aina Zemdega — Basām kājām, dzej. 3.20
T. Ķikauka — Tramvajs tuksnesī, stāsti 4.00
Tēvzemes brīvībai un kultūrai, 1. Kult. darb. kongr. $2.50
K. Stalšāns, Krievu ekspansija un rusifikācija Baltijā laikmetu tecējumā $5.00
A. Konte — Pasaules dalīšana $4.50
E. F. Šēfers — Liktenīgās 13 dienas $4.50
A. Niedra — Meža jaunava, stāsti $3.75
O. Liepiņš — Vēlā liesma, rom. $3.75
K. Kāre — Kailie krasti, dzeja $4.40
Ing. Vīksna — Es saku paldies, dzeja $2.75
E. Pērkone — Skaistuma noslēpums $4.75
J. Kārkliņš — Pūcesspieģelis I d. $7.00
J. Medenis — Miķelnīcas, dzej. izlase $3.00
P. Aigars — Raksts ozola mizā, dz. $3.00
Prof. J. Vītola — 10 Solo dziesmas klav. pavad. $4.00
A. Niedra — Trīs laimes meklētāji, rom. $4.00
Ed. Vilde — Rūgtā laime, rom. $3.80
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom. $4.50
I. Gubiņa — Gandrīz karaliene, rom. $4.00
A. Dziļums — Aklā ezera velns, rom. $5.00
P. Karells — Barbarossa $7.00
Aspazija — Drāma $8.60
Aspazija — Lirika $8.60
Aspazija — Proza $8.60
ĀBECE — lasāmgrāmata I klasei $3.00
Latvju dziesmas ar notīm $4.80
Mazais katechisms $0.50
Anšl. Eglītis — Pēdējais raidījums, rom. $4.50
Anšl. Eglītis — Sveiciens Ofīljai Ozo $5.00
Z. Mauriņa — Trimdas traģika $5.50
I. Grebzde — Māsas, rom. $6.00
Rembrants — Dzīve un darbi $6.80
J. Konters — Vīri un sievas, puiši un meitas, parunas, mīklas un sakāmvārdi $2.80
Ģen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas $4.50
A. Šilde — Bez tiesībām un brīvības $7.50
A. Bērziņš — Unpunished Crime $5.75
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad! $5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom. $4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas $8.50
B. Grunde — Saules un sala grāmata, pasakas ar M. Kovaļevskas illustrācijām $3.80
T. Krūka — Silaines mežs runā, pasakas ar A. Robežgruntnieces illustrācijām $2.80
E. Ķezbere — Koncerts, dzejoļi $3.60
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dzeja $3.00
J. Kārkliņš — Pūcesspieģelis II d. $5.00
J. Rainis — Jāzeps un viņa brāļi, angļu v. $5.50
M. Ausala — Patiesības vīns, dzej. $3.50
N. Kalniņš — Laipu licēji, rom. $5.50
Latvijas universitāte $7.50
A. Apse — Klosteŗkalns, stāsti $3.60
E. Lēmane — Suņa roze, stāsti $3.50
E. Dunsdorfs — Saktu stāsti, vēst. $4.00
J. Norvilis — Garīgu koŗa dziesmu krājums $1.75
Elv. Leja — Tuksneša augs, dzejoļi $3.80
A. Zīlīte — Mīklas un pasakas $3.00
Latvju raksti I d. $37.50
Latvju raksti II d. $37.50
4. Latviešu Dz. Svētku Kanadā — albums $3.00
A. Priedītis — Ķīniešu lirika $3.20
V. Hermane — Ēnu robežās, stāsti $3.20
J. Vanags — Skumju mētelis, dzeja $3.00
Vincs Ramons — Putekļi sarkanā rietā, romāns $4.50
K. Ķezbers — Dr. Applebija kalpi, stāsti un noveles $4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas IV sēj. $7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas V sēj. $7.80
K. Ieviņš — Saules dārzā, rom. $6.60
Bīsk. A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks—kāds Dievs $3.25
A. Ŗasa — Uz ķēniņa zemi, atm. $3.75
Ģen. K. Goppers — Krusttēvs Oskars, atm. $1.60
Z. Liepa — Vaŗa gredzens, dzejoļi $3.50
Sak. V. Strēlerte — Paradīzes meklētāji $8.00
Teodors Reiters un viņa koŗi $6.00
Tā zeme ir mūsu $5.50
Andrups un Kalve — Latvian Literature $9.00
Andrups un Kalve — Latvian literature, br. $7.00
A. Spekke — History of Latvia $12.00
A. Speke — The Ancient Amber Routes $6.00
A. Spekke — The Ancient Amber Routes, br. $5.00
Arn. Spekke — The Baltic Sea in Ancient Maps $14.00
Arn. Spekke — Baltijas jūŗa senajās kartēs $6.00
Arn. Spekke — Dzintara ceļi $8.50
Al. Liepa — Rīgas privātdetektīvi $2.80
The Fallacy of Collective Farming $2.00
Val. Krāslavietis — Ar laika degli $3.00

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

SPORTS

Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstēs vieglatlētikā pārsteigumu sagādāja torontietis Eduards Veiss, kas pirmo reizi piedalījās latviešu sacīkstēs, izcīnot sīvu „dueli" kārtslēkšanā ar favorītu J. Jesiferu. Abi sasniedza vienādu 3,60 m augstumu, un tikai lēcienu kārtība uzvaru piešķīra J. Jesiferam.

Foto: J. Līgers

Ziemeļamerikas latviešu pašreiz labākais vidusdistančnieks ir Andris Niedra no St. Luisas, ASV.

DESMITCĪŅAS UN PIECCĪŅAS MEISTARSACĪKSTES

Sestdien, 3. septembrī, plkst. 2 dienā LVK laukumā Stofvillē sāksies latviešu meistarsacīkstes desmitcīņā, kurā LSAK dāvāto ceļojošo balvu aizstāvēs pērnā gada uzvarētājs Ivars Zvaigznītc. Tā kā startēs arī izcilais ASV latviešu vieglatlēts Juris Jesifers, starp abiem vieglatlētiem paredzama spraiga un sīva cīņa par vieglatlētu „karaļa" lauriem. Divas jaunas balvas šīm sacīkstēm dāvinājusi ALAs sporta biroja vieglatlētikas komiteja, tās personīgā īpašumā saņems 1. un 2. vietas ieguvējs.

Svētdien, 4. septembrī, plkst. 10 rītā turpat notiks desmitcīņas pēdējās 5 disciplīnas un meistarsacīkstes sieviešu pieccīņā. Pieccīņa sievietēm notiks pirmo reizi, kādēļ uzvarētājai ceļojošu balvu dāvinājusi LSAK.

Atsevišķajās desmitcīņas un pieccīņas disciplīnās ārpus konkurences iespējama arī citu vieglatlētu piedalīšanās.

JAUNS SPORTA NODAĻAS REDAKTORS

Sakarā ar darba apstākļiem mūsu līdzšinējais sporta redaktors Žanis Zentiņš nevar vairs turpināt „Latvija Amerikā" sporta nodaļas vadīšanu.

Viņa vietā mūsu laikraksta sporta redaktora pienākumus uzņēmies pazīstamais sporta darbinieks un daudzkārt. Latvijas meistars un rekordists vieglatlētikā Valdis Teteris — 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., Canada; tālrunis 463—4226.

TORONTO DV — ŅUJORKA 3—0

Ziemeļamerikas latviešu futbola meistarsacīkstēs Toronto DV vienība Ņujorkā pieveica mājinieku vienpadsmitu ar 3—0 rezultātu, visus vārtus gūstot E. Bušam.

Cīņa par mēnesi

Amerikāņu fotografiskā spēkstacija, kas tagad jau vairāk nekā divas nedēļas riņķo ap mēnesi, kuru katru dienu savu darbību pārtrauks. ASV „Mēness apriņķotājs" savā 20 dienu darbībā no zemes saņēmis un izpildījis 2360 dažādas pavēles un izdarījis 151 atsevišķu manevru. ASV zinātnieki „Mēness apriņķotāju uzskata par vienu no saviem visu laiku lielākajiem panākumiem. 56. un 57. aplī ap mēnesi šī kapsula mēģinās nofotografēt „Meklētāju I", kas nosēdās uz mēness virsmas šāgada jūlija sākumā un uz zemi pārraidīja vērtīgas fotografijas par mēness virsmu. Kā „Meklētāju", tā „Mēness apriņķotāju" uz zemes pavadoni nosūtīja nolūkā atrast cilvēku vadītai raķetei piemērotu nosēšanās vietu.

No Anglijas saņemtas ziņas, ka angļu izplatījuma pētniecības vadītājam sēram Bernardam Lovelam izdevies uztvert vairākus padomju Luna XI raidījumus. Sērs Bernards paskaidro, ka viņam nav nekādu šaubu par to, ka Luna XI atrodas orbītā ap mēnesi; ļoti tuvā orbītā, nosūtot zemei fotografiju serijas par savu sirojumu izplatījumā.

Tāpat kā amerikāņi, arī krievi meklē piemērotu nosēšanās vietu saviem kosmonautiem, kas mēnesi sasniegšot ne vēlāk kā 1970. gadā. Amerikāņi to cer izdarīt 1969. gadā, ja vien pēc Dvīņu kapsulas panākumiem Apollo projekts izrādīsies tikpat sekmīgs.

Cik lielu ASV armiju Vietnamai?

Līdzšinējā ASV militārā stratēģija paredzēja palielināt amerikāņu spēkus Vietnamā uz 450.000 vīru, — plāns, kas būtu īstenojams līdz nākošā gada pavasarim. Pašreiz Vietnamā cīnās mazliet vairāk nekā 300.000 amerikāņu.

Tagad no Saigonas ziņo, ka ASV militārie plānotāji prasa armijas palielināšanu uz 600.000 vīriem, kas nozīmē visa Vietnamas kaŗa pārņemšanu amerikāņu rokās. Dienvidvietnamai gan ir ap 700.000 vīru liela armija, bet patieso cīnītāju skaits nepārsniedz 200.000, un, — saka amerikāņi, — pat uz tiem ne vienmēr var paļauties.

ASV kaŗavīru skaitliskā palielināšana nepieciešama neatkarīgi no Ziemeļvietnamas militārās stratēģijas. Komūnisti savas vienības palielina regulāri katru mēnesi, kamēr amerikāņi to dara lielos starplaikos. Tagad atkal pienācis laiks spēku palielināšanai, jo komūnistiem Dienvidvietnamā pašreiz vismaz tikpat daudz kaŗotāju kā amerikāņiem.

Pēdējā laikā daudz runāts par Vašingtonas politiku Vietnamā; dzirdēti daudzi pārmetumi kā ASV tautas vietnieku namā, tā senātā, arī daudz dažādu padomu.

Cik var saprast, Vietnamas plūstoši kustīgajā frontē nekad necīnīsies 600.000 amerikāņu. Tiešais cīnītāju skaits, varbūt, pieaugs uz jau agrāk minētajiem 450.000 vīriem. Pārējie 150.000 paliks frontes aizmugurē, kaut arī kā cīnītāji, kas kopā ar Dienvidvietnamas vienībām mēģinās nostabilizēt komūnistiem atņemtos ciemus. Viņi arī mēģinās izbeigt līdzšinējo situāciju, kurā komūnistiem it kā atņemtajos ciemos amerikāņi valda dienā, bet, tumsai iestājoties, noteikšana pāriet partizānu rokās.

Lielākais Dienvidvietnamā stacionētais amerikāņu vairums tomēr būs iesaistīts tiešā kaŗā ar vietkongiem un Ziemeļvietnamas regulārās armijas daļām. ASV spēki meklē liela apmēra kaujas, kurās ievērojama loma varētu piekrist aviācijai. Liela apmēra kaujas komūnisti gan izmēģināja, bet izbeidza, ciešot smagus zaudējumus, kādēļ tagad atkal turpina sekmīgo partizānu kaŗu, pret kuŗu astoņmotorīgie B—52 milži ir gluži bezspēcīgi.

Daudz grūtāka cīņa nekā frontē amerikāņiem paredzama ciematos un mazpilsētās, kur komūnisti ieperinājuši savas šūnas. Tās, — atzīst kā ASV, tā Dienvidvietnama, — komūnisti burtiski izkaisījuši pa visu Dienvidvietnamu. Ar šādu šūniņu palīdzību, palīgā ņemot draudus, viņi iekasē nodevas un iesauc rekrūšus pat amerikāņu okupētajos apgabalos. Jaunā amerikāņu stratēģija tādēļ paredz iekaŗot, atbruņot un noturēt katru atsevišķu ciemu, būvēt skolas, jaunas dzīvojamās mājas un palīdzēt zemniekiem viņu problēmās. Citiem vārdiem, amerikāņi tagad uzsākuši ilgi nokavētu otru fronti Vietnamā, — fronti, pret kuŗu komūnisti ir tikpat bezspēcīgi, kā amerikāņu bumbvedēji pret partizāniem.

MAO NOMIERINA SARKANO GVARDI

Turpat divas nedēļas Maocetunga sarkanai gvardei bija dotas brīvas rokas Pekingas ielās. Tagad, liekas, visi pretkomūnisti piekauti un apcietināti, kādēļ gvardei iestājies īss „bezdarba" periods.

Sarkanās gvardes bezpretestības ielu cīņas beidzās ar demonstrāciju pie Pad. savienības sūtniecības un ielas, kurā sūtniecība atrodas „pārkristīšanu." Ielu nosaukumu maiņa Pekingā nav nekas jauns, bet, ielas pārdēvēšanai, kurā atrodas padomju sūtniecība, jau piemīt starptautiska nozīme, it sevišķi, ja salīdzina līdzšinējo un jauno nosaukumu. Līdz šim padomju sūtniecība atradās Zobenšķindoņu ielā, bet tagad — Revīzionisma apkaŗošanas ielā! ... Revīzionismam sarkanā Ķīnā šodien ir tāda pat piegarša kā imperiālismam. Pirmais jēdziens saistās ar Pad. savienību, otrs, protams, ar ASV un pārējo brīvo pasauli.

Neviens nepūlējās saskaitīt Padomju sūtniecības priekšā demonstrējošās ķīniešu masas, bet aptuveni dati liecina, ka pūlis varētu būt bijis 100.000 liels. Sūtniecības priekšā atradās arī liels skaits Pekingas policistu un pat bruņotas armijas vienības, kas liecina, ka valdība sagaidījusi iebrukumu sūtniecības ēkā pāri augstajai dzelzbetona sētai.

No Togio ziņo, ka Pekingas demonstrācijas, kas, nedēļai turpinoties, būtu pieņēmušās spēkā, tikšot pārtrauktas. Ar apvainojošo ielas pārdēvēšanu vien jau darīts diezgan, lai krievi sāktu domāt par diplomātisko atiekšmju pārtraukšanu ar sarkano Ķīnu. Iebrukums padomju sūtniecībā to noteikti būtu panācis, bet — tiktāl ķīnieši pagaidām vēl nevēlas iet.

„NEIESPĒJAMA" NĀVE

Divi elektriķi, kas bija uzkāpuši 1000 pēdu augstā piekalnē kādā Riodežaneiras priekšpilsētā, lai tur izdarītu labojumus elektroniskajās ierīcēs, 20. augustā atrasti bez dzīvības nelielā džungļu apvidus klajumā. Uz viņu acīm bija svina maskas, bet pie ķermeņiem nav atrastas nekādas varmācības pēdas; viņu nāves iemesls nav ne inde, ne nosmacēšana, kā konstatēts laboratorijas izmeklējumos. Vārdu sakot,— no mediciniskā viedokļa neiespējama nāve.

Dažādu norādījumu tomēr netrūkst, bet viņi ir prātam neaptveŗami un vairāk mulsina nekā kaut ko noskaidro. Blakus abu elektriķu ķermeņiem policija atradusi neatrisināmi šifrētas ziņas, elektrības tabulas, vienkāršas matēmatikas formulas, citus ikdienišķus priekšmetus un divas piezīmes. Vienā lasāms: „Plkst. 4.30 pēcpusdienā esam noteiktajā vietā; plkst. 6.30 ieņemsim kapsulas ar apelsīnu, pēc efekta aizsegsim sejas ar svina maskām. Gaidīsim norunāto signālu.' Otrā piezīmē lasāms: „Svētdien — pirmā kapsula pēc maltītes, pirmdien — viena no rīta, otrdien — viena kapsula pirms maltītes, trešdien — viena kapsula guļot." Izmeklēšanā konstatēts, ka nāve iestājusies trešdienā, 17. augustā.

Kāda sieviete, kas dzīvo netālu no abu līķu atrašanas vietas, policijai stāstījusi, ka pakalnā redzējusi kādu mirdzošu objektu. „Viņa sacīja, ka šis objekts bijis lidojošais šķīvis," presei izteicās detektīvu inspektors J. V. Bitenkorts, pavisam samulsis, ka vēl pēc 6 dienu izmeklēšanas mīklainais gadījums nav radis ne mazākā izgaismojuma. Zinātnieki policiju pārliecinājuši, ka abiem mirušajiem nav bijs nekādu zināšanu vai ierīču sarežģītu eksperimentu izdarīšanai, nedz arī aplēsēm, kādas atzīmētas atrastajās tabulās.

U.

Politiskās piezīmes

Kaut Ķīna savā vēsturē pārlaidusi vairākas asiņainas revolūcijas, tautas garu tās īsteni neskāra, tikai nomainīja valdības formas. Ķīnieša gara pasaule veidojās tāpat, paaudžu paaudzēs un gadsimtos nostabilizētās tradicijās. Tādēļ ar interesi un daļējām bažām jāraugās uz pašlaik komūnistu Ķīnā notiekošo. „Kultūras apvērsuma" ietvaros radītā Ķīnas līdzšinējo vērtību pārvērtēšanas periodā vēl nepieredzēta vētra.

Ne tikai baznīcas demolē komūnistu partijas piederīgie, novietodami tajās Maotsetunga attēlus un sarkanos karogus, bet, partijas uzkurinātu, jaunu huligānu bari iebrūk pilsoņu mājās, meklēdami aizliegtas grāmatas, dārglietas, modernus tērpus, kurpes smailiem purniem, un citas lietas, kuŗas nesaskanētu ar maoistu dzīves uzskatu.

Parasti pieklājīgie, āziātiski neemocionālie ķīnieši savas jūtas reti kad izpauž visiem redzamā veidā, tomēr ārzemju novērotāji Pekingā liecina, ka iedzīvotājus pārņēmis terrors; nepatika un sašutums par notiekošo ir vispārējs.

Restorānu un ēdnīcu vadītāji apspriežas ar sarkano gvardi, kā pagatavot strādnieku un zemnieku kārtai piemērotākus ēdienus, lietotu grāmatu veikali slēgti, drēbju un apavu tirdzniecība pakļauta jaunām instrukcijām. Pat sabiedriskās drošības birojs, kurš kontrolē policiju un citas uzraudzības iestādes, saņēmis rīkojumu visās personas apliecībās ierakstīt īpašnieka izcelsmi un mainīt savu nosaukumu uz „Galvaspilsētas sarkano gvardu birojs". Pieprasīti arī grozījumi satiksmes gaismu sistēmā — pie zaļās gaismas jāapstājas, bet sarkanā gaisma ļautu satiksmei ritēt.

☆

Pakistāņi uztraukušies, ka Indija nosūtījusi veselu divīziju uz Sialkotu, netālu no abu valstu robežas, kuŗas tuvumā pēdējās nedēļās novērota arī divu bruņotu armijas daļu manevri. Kā izriet no sūdzībām, Pakistāna, acīm redzot, cenšas mīkstināt ASV noteikumus par ieroču pārdošanu abām zemēm, kamēr Indija baidās no pakistāņu nostiprināšanās Kašmīrā. Indija savukārt apsūdz Pakistānu bruņotu spēku koncentrēšanā Bimbārā, ap 60 jūdžu no nesenā kaŗa robežām Jammu sektorā.

☆

Indonēzijas ārlietu ministrs Adams Maliks ļāvis noprast, ka Indonēzija drīzumā atkal atgriezīsies Apvienoto nāciju saimē, no kuŗas izstājās Sukarno vienvaldības laikā pag. gada janvārī, protestējot pret Malēzijas ievēlēšanu AN drošības padomē. Jau apsolījumu, ka Indonēzija atsāks darbību kultūras organizācijā UNESCO, Apvienotās nācijas uzņēmušas ar dziļu gandarījumu un apmierinātību. Pēc izlīgšanas ar Malēziju Maliks nesen viesojās kādreizējā ienaidnieka galvaspilsētā Kuala Lumpurā, kur sarunās un intervijās ļāva noprast šo Indonēzijas nostājas un politikas maiņu.

VAI TĀDS IZSKATĪSIES KANADAS JAUNAIS KAŖAVĪRS

Kanadas valdība plāno apvienot jūras, gaisa un sauszemes bruņotos spēkus vienā virspavēlniecībā un kopīgās uniformās. — Avīžu ziņa.

Dadža karikatūra

DIĀNA JABLOKOVA - VORPS
Baletmeistare — The Canadian Junior Ballet Company
Executive Member — The Canadian Society of Dance Arts
KLASISKĀ
baleta skola
BALETA KLASES 1966/67 MĀCĪBAS GADAM SĀKSIES OTRDIEN 6. SEPT.
Reģistrēšanās: sestdien 3. septembrī
pirmdien 5. septembrī
1920 Avenue Rd. HU 9-7597

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Kaut dzelzceļnieku streiks pag. nedēļas nogalē bija tikko sācies, jau dažu dienu laikā tā ietekme visā valstī bija diezgan jūtama. Daudzi atpūtas vietu apmeklētāji, tūristi un atvaļinājumā izbraukušie pārpildītos pēdējos vilcienos devās uz mājām. Ņufaundlendā šis un telefona darbinieku streika iespēja radījuši sajukumu vēlēšanu plānos, kas paredzētas septembrī. Vindzorā policijai dots norādījums „piemiegt acis", ieraugot Manitobas transporta mašīnas bez Ontario licencēm, jo daudzas firmas tās nedēļas nogalēs nebija paspējušas izņemt. Drusku apdraudēta ir Mūsonī, dienvidos no Džēmsa līča, kur uzturvielu krājumu pietiek apm. nedēļai, bet pilsētiņai, kuŗai ir 1200 iedzīvotāju, nav pievedceļu... Toronto namamātēm šonedēļ nav jābažījas par svaigu uzturvielu trūkumu tirgū, jo tās pieved visvairāk ar transportmašīnām. Darba slodze visjūtamāk pieauga Toronto autoostā, kur kravas telpas bija piekrautas daudzo braucēju ceļasomām līdz pēdējai iespējai un gadījās arī nepatikšanas ar pazudušām somām. Arī Maltonas lidostā kustība bija lielāka nekā parasti; vietas lidmašīnās rezervētas jau nedēļām uz priekšu, papildināts arī lidmašīnu skaits. Pilnā sparā darbā iesaistījusies Auto transporta savienība, nodarbinot arī mašīnu vadītājus un iekrāvējus, kas jau aizgājuši pensijā vai atlaisti.

☆ Kanadā ieradušies divi japāņu atomdegvielu sabiedrības eksperti, kuŗa atrodas daļējā Japānas valdības pārziņā, lai ar federālās valdības pārstāvjiem pārrunātu Japānas valdības līdzekļu ieguldījumus Kanadas urāna raktuvju labākai izmantošanai. Projektā ieinteresētas Denison Mines, Rio Algom Mines u.c. raktuvju sabiedrības.

☆ Lielākā Kanadas gadatirgus — Kanadas nacionālās izstādes apmeklētāju skaits šogad pārsniedz pērnā gada daudzumu. Pagājušā sestdienā viena no izstādes laukuma atrakcijām virpuļotājs „Trabants" sagāzās, ievainojot 21 personu, visvairāk bērnus. Vienam zēnam lauzta mugura, citiem ievainots mugurkauls, izsisti zobi, lauzti žokļi. Cik izriet no aculiecinieku komentāriem, „Trabanta" mechanismā kaut kas bija sabojājies, bet virpuļotāja vadītājs centies bojājumu labot tā darbības laikā, pie tam virpuļotājs griezies pretējā virzienā. Kāda skatītāja saucieniem apstādināt mašīnu nav piešķirta vērība, nākošā acumirklī pa gaisu joņojošie sēdekļi arī nogāzušies no 10 pēdu augstuma. Pilsētas inspektors T. Pakovskis, kurš ir viens no visu CNE ierīču pārbaudītājiem, liecināja, ka ik dienu pārbauda visu ierīču sēdekļus, platformas, aizsargstieņus u.c., bet ne mašinēriju. „Trabanta" darbību šogad vairs neatjaunos.

PĀRDOMĀM

Par paslēptuvēm un paslēpšanos

Cilvēki meklē un atrod visādas paslēptuves, bet neviens nav vēl atradis, kur paslēpties pašam no savas sirdsapziņas. Ja kāds tomēr saka, ka to atradis, tad tādam vai nu sirdsapziņas nemaz nav, vai arī viņš pats ir savas sirdsapziņas slepkava.

Par divkāršu dilšanu

Šis laiks ir nīcībai rada: mēs dilstam divkārši vienā reizē — kā savas tautas locekļi un — savā dvēseles spodrībā.

Par sava dievnama izdalīšanu

Vai nav tā, ka tagad bieži dzirdam ļaudis iebilstam pret savas draudzes dievnama izdalīšanu? Šai sakarā nāk prātā mūsu vislatviskākā dzejnieka Viļa Cedriņa dzejas rindiņas: „Pat bitīte, vaska spārne, Dievam grez nu gaismu dara: Pati sēž ozolā, sveces deg baznīcā.'

Par ciešanām un prieku

Cilvēkam arī ciešanas — tāpat kā prieks — jāpieņem par savai dzīvei nolemto daļu. Sava jēga mūsu dzīvē ir kā priekam, tā ciešanām. Vai nav tā, ka savā dziļākajā būtībā ciešanas mūsu dvēselei piešķir vairāk spodrības nekā prieks?

Par bērnišķību un nopietnību

Ir patīkami, ja arī vīra un vecuma gados esam spējīgi uz bērnišķīga prieka izpausmi, bet ir bīstami, ja ar bērnišķīgumu sākam aizstāt nopietnību.

Edvarts Tūters

KRIEVI APMĀCA ZIEMEĻVIETNAMAS LIDOTĀJUS

Pad. savienība atklājusi, ka vienā no tās modernajām aviācijas bazēm tiek apmācīti Ziemeļvietnamas lidotāji. Apmācības notiek ar lidaparātiem, kas ātrāki par skaņu. Viena ziemeļvietnamiešu lidotāju grupa apmācības jau pabeigusi un drīz vien tikšot iesaistīta kaujās pret amerikāņiem.

Tagad atliek tikai vaicāt, vai arī Pad. savienība nu apgādās Ziemeļvietnamu ar saviem modernajiem Mig-21 tipa iznīcinātājiem. Pilotu tagad būtu diezgan.

Virs Ziemeļvietnamas amerikāņi zaudējuši 346 lidmašīnas. Amerikāņu aviācijas vadība paskaidro, ka no zaudētajām mašīnām tikai „dažas" notriektas komūnistu iznīcinātāju uguni, bet lielākos zaudējumus sagādājusi padomju zenītartilerija, arī padomju pretgaisa raķetes.

No Saigonas ziņo, ka pag. nedēļas nogalē amerikāņi zaudējuši trīs lidmašīnas. Smagie B-52 bumbvedēji no Guamas bazes uzlidojuši vietkongu militārajām novietnēm Kambodžas robežas tuvumā, kamēr komūnisti, lietojot ļoti modernu, elektriski vadītu mīnu, nogremdējuši kādu Dienvidvietnamas mīnu meklētāju. Uzbrukums noticis Long Tao upē, tikai 19 jūdžu dienvidaustrumos no Saigonas. Piecas dienas pirms uzbrukuma dienvidvietnamiešu mīnu meklētājam līdzīgu likteni piedzīvoja amerikāņu tirdzniecības kuģis „Baton Rouge Victory". Toreizējā komūnistu uzbrukumā tika nogalināti 7 amerikāņi. Mīnu meklētāja nogremdēšanā nogalināts viens dienvidvietnamietis.

I JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3.
Telefoni: 536-0113 533-8553-4

3 DZĪVOKĻU MĀJA, 13 istabas, 3 modernas vannas istabas, 3 garāžas. Ūdens eļļas apkure. Tuvu veikaliem, satiksmei, skolām un baznīcām. Ļoti laba izīrēšana. Māja nepilnus 10 gadus veca, atrodas Toronto rietumu daļā. Prasa $15.000 iemaksu. Viena atklāta obligācija. Zvanīt V. Muktam — LE6—0143.
COOKSVILLE: 6 istabu moderni celta ģimenes māja (bungalovs) ar lielu iekoptu dārzu. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Moderna virtuve un vannas istaba. Viena no labākajām mājām šai apkārtnē. Tuvākai informācijai zvanīt V. Liličukam 533—8553.
Mednieku un makšķernieku paradīze. 121 akrs zemes ezera krastā 115 jūdzes no Toronto. Zivju, putnu un zvēru bagātība. Zvanīt V. Muktam LE 6—0143.
Realtor